

CatalunyA

> Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya · 8a. època · Octubre 2016 · núm. 186 · 0,50 euros www.cgtcatalunya.cat

11-14 ANYS DE PRESÓ PER DEFENSAR LA UNIVERSITAT PÚBLICA?

Som 27 i més

Si ens toquen a una, ens toquen a totes

Disseny de portada: grup autognomous
Dipòsit legal: B 36.887-1992

Editorial

Som 27 i més

A l'abril de 2013 es va realitzar una més de les tradicionals ocupacions al Rectorat de la Universitat Autònoma de Barcelona. les raons van ser exigir al rectorat el compliment d'un acord del Claustre que evitara una dura pujada del 66% de les taxes i acomiadaments de treballadors i treballadores.

En aquesta ocupació, diversos professors van mostrar la seva solidaritat amb les mobilitzacions, entre ells Ermengol Gassiot, actual secretari general de la CGT de Catalunya. La secció sindical de la CGT a la UAB va mantenir tot aquest temps una fèrria oposició a les polítiques neoliberals de retallades liderades pel rectorat.

Un temps després, l'ex-vicerectora Sílvia Carrasco va presentar una denúncia davant els Mossos fabulant la delirant existència d'un entramat polític-estudiantil-sindical amb estranyes finalitats. Aquesta denúncia va ser recolzada per la resta del rectorat i va posar fàcil a Fiscalia la realització d'un brutal muntatge contra el moviment estudiantil i el sindicalisme que molesta.

25 estudiants, un treballador de la UAB i el secretari general de la CGT de Catalunya afronten una petició de penes de presó d'entre 11 i 14 anys, equivalent en llargària a delictes d'homicidi segons el Codi penal. Demanem la solidaritat contra aquest nou muntatge repressiu. Volen atacar la protesta, el sindicalisme que no ajup el cap, i donar un escarment al moviment estudiantil.

Perquè defensar la Universitat Pública no és delicte, exigim el sobreseïment de la causa. Llibertat per les i els estudiants i treballadors de la Universitat Autònoma de Barcelona.

"Considerem el boicot una eina perfectament legitimada per mostrar un rebuig col·lectiu a alguna cosa o algú"
Federació Estudiantil Llibertària

IDREN

ON ENS TROBEM?

SECRETARIAT PERMANENT DEL COMITÈ CONFEDERAL DE LA CGT DE CATALUNYA
Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona - spccc@cgt.es Tel. 933103362. Fax 933107110

FEDERACIONS SECTORIALS
- Federació Metal·lúrgica de Catalunya (FEMEC)
- Federació de Banca, Borsa, Estalvi i Entitats de Crèdit
- Federació Catalana d'Indústries Químiques (FECIQ)
- Federació de Sanitat
- Federació d'Ensenyament de Catalunya (FEC)
- Federació d'Administració Pública (FAPC)

FEDERACIONS COMARCALS

Anoia
Carrer Clavells 11 - 08700 Igualada
cgtanoia@yahoo.es
Tel./fax 938042985

Baix Camp/Priorat
Plaça Nen de les Oques 8, 1r D, 43202 Reus
baixc-p@cgtcatalunya.cat
Tel. 977340883. Fax 977128041

Baix Llobregat
Cra. Esplugues, 46 - 08940 Cornellà - cgtbaixll@cgtcatalunya.cat
Tel. 933779163. Fax 933777551

Baix Penedès
Nord, 11-13, 3r, 43700 El Vendrell
Tel. i fax 977660932
cgt.baix.penedes@gmail.com

Barcelonès Nord
Alfons XII, 109. 08912 Badalona
cgt_bn@yahoo.es, tel. i fax 933831803

Garraf-Penedès
Lepant, 23, baixos. 08800 Vilanova i la Geltrú - cgtvng@cgtcatalunya.cat
Tel. i fax 938934261

Maresme
Unió 38 baixos, 08302 Mataró - mares,me.cgt@gmail.com
Tel. i fax 937908261

Vallès Oriental
Francesc Macià, 51 08100 Mollet - cgt_mollet@hotmail.com
Tel. 935931545. Fax 935793173

FEDERACIONS INTERCOMARCALS

Girona
Av. Sant Narcís 28, ent. 2a 17005 Girona
cgt_gir@cgtcatalunya.cat
Tel. 972231034. Fax 972231219

Ponent
Av. Catalunya, 2, 8è 25002 Lleida - lleida@cgtcatalunya.cat
Tel. 973275357. Fax 973271630

Camp de Tarragona
Plaça Imperial Tarraco, núm. 1 Edifici 2, 3a Planta, 43005 Tarragona
cgttarragona@cgt.es
Tel. 977242580 i fax 977241528

FEDERACIONS LOCALS

Barcelona
Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona
flbcn@cgtbarcelona.org
Tel. 933103362. Fax 933107080

Berga
Balç 4, 08600
sad@cgtberga.org Tel. 938216747

Manresa
Circumval·lació 77, 2n - 08240 Manresa
manre@cgtcatalunya.cat
Tel. 938747260. Fax 938747559

Rubí
Colom, 3-5, 08191 Rubí, flcgt_rubi@hotmail.com Tel. i fax 93 588 17 96

Sabadell
Rosellò 10, 08207 Sabadell - cgtsabadell@hotmail.com Tel. i fax 93 745 01 97

Terrassa
Ramon Llull, 130-136, 08224 Terrassa - cgtterrassafl@gmail.com
Tel. 93 788 79 47. Fax 93 789 45 04

Castellar del Vallès
Pedrissos, 9 bis, 08211 Castellar del Vallès
cgt.castellar-v@terra.es, Tel./fax 93 714 21 21

Sallent
Clos, 5, 08650 Sallent
sallent@cgtcatalunya.cat
Tel. 93 837 07 24. Fax 93 820 63 61

Tàrrega
Plaça dels Àlbers 10, 2n, 25300, Tàrrega

Viladecans
C/ Sant Marià 72, 08840 Viladecans
fl.viladecans@cgtcatalunya.cat
Telf. 936590814 - 610072649

Edició del **Col·lectiu la Tramuntana**: Joan Rosich, Joan Anton T, José Cabrejas, Josep Estivill, Xavi Roijals, Jordi Martí, Paco Martín, Moisès Rial, Xabi Araujo. Col·laboradors: Artur Sardà, Toni Àlvarez, Pep Cara, Ferran Aisa, Emili Cortavitarte, Agustín Guillamón, Josep Torres, Dídac Salau, Arnauart, Idren, Agurrelj, Roser Pineda, Ermengol Gassiot, Òscar Murciano, i el Secretariat Permanent i les federacions i seccions sindicals de CGT Catalunya. Tirada: 13.000 exemplars.
Redacció i subscripcions a Catalunya: Plaça Nen de les Oques 8, 1r D, 43202 Reus. Tel. (dimecres tarda) 977340883. Col·laboracions: catalunyacgt@cgtcatalunya.cat, com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat
Web revista: www.revistacatalunya.cat
No compartim necessàriament les opinions signades de col·laboradores i col·laboradors.

Tema del mes

El sindicat del carrer: Reorganitzant el treball informal

Carlos Delclós

Cristòfor Colom s'alça sobre Barcelona, assenyalant cap a enfora, més enllà del port. A sota d'ell, tallat en pedra, un indígena s'agenolla davant d'un capellà, cap cot, evitant amb els ulls la mirada del sant baró. Construït el 1888, per a la primera Fira Internacional que es va realitzar a Espanya, aquest monument al colonialisme es troba situat a la cruïlla en la qual el port es fon amb les Rambles, el bulevard que Orwell va descriure com l'"artèria central" de la ciutat catalana. Es commemoren allà els fets de sang que van inaugurar el domini occidental sobre l'economia global. I avui en dia és un punt crític de la lluita entre la vida, la propietat i el Sobirà.

Aquest és un dels primers llocs que els turistes albiren quan baixen dels vaixells de luxe i s'endinsen en la capital europea dels creuers. En totes les direccions, el camí es troba configurat pel comerç. Música salsa sorollosa es barreja dolçament amb l'enrenou, mentre músics de carrer, venedors i artesans competeixen per l'atenció dels visitants amb restaurants de preus excessius, bars de copes de mal gust i centres comercials corporatius. Però de tant en tant la festa s'interromp de forma violenta. En un esforç coordinat per a expulsar-los dels carrers, les forces policials de tres autoritats diferents --local, regional i portuària-- carreguen contra els venedors ambulants de pell fosca, colpejant-los l'esquena i les extremitats amb porres extensibles d'acer. És un espectacle inquietant, però cada cop més habitual en una ciutat que ha arribat a simbolitzar les esperances de l'esquerra europea per un model laboral emancipador.

El treball informal mai no ha acabat d'encaixar del tot en les categories de l'esquerra. Mentre a l'esquerra governamental hi ha la tendència a veure'l com un espai a regular, en els cercles més anarquistes sovint es tracta amb desconfiança, contemplant-lo com un camp dominat pels valors capitalistes. Per a les organitzacions hegemòniques dins del moviment obrer, el treball informal és només una forma més d'explotació que afecta especialment les dones, els migrants i altres grups vulnerables. L'Organització Internacional del Treball (OIT), per exemple, en defineix els trets característics en els següents termes: Manca de protecció contra l'impagament de salaris, hores extres o torns extres obligatoris, acomiadaments sense avís previ o sense indemnització, condicions de treball insegures, i absència total de protecció social (pensions, prestacions per malaltia, cobertura sanitària...)

Evidentment, no hi ha res de fals en tot això. Però les característiques assenyalades per l'OIT depenen de les expectatives definides pels drets socials específics dels Estats del benestar occidentals. En aquest sentit, es troben ancorades en una idea concreta del treball, construïda en el marc d'un conjunt específic de relacions de poder --aquell representat, precisament, en el monument a Colom. El fet que es persegueixi rutinàriament treballadors informals africans i asiàtics a tocar d'escenes que simbolitzen allò que Marx anomenà "els moments principals de l'acumulació primitiva" conté una certa veritat poètica. Descomprimir aquesta imatge és desvetllar un dels antagonismes crítics que es troben en el cor mateix del comerç mundial.

Codificant la informalitat

El concepte d'"economia informal" va ser utilitzat originalment per l'antropòleg Keith Hart a la dècada dels 70, quan es trobava estudiant les formes de treball amb baixos ingressos a Accra, Ghana. És un terme estrany, ja que cal considerar que, segons l'OIT, entre la meitat i tres quartes parts de tot el treball no agrícola que es realitza en els països en vies de desenvolupament s'encabeix en aquesta categoria. De fet, l'OCDE afirma que la meitat dels treballadors de tot el món eren treballadors informals l'any 2009, i que aquest nombre arribarà fins als dos

terços cap al 2020. Per tant, el fet d'etiquetar aquesta forma de treball com a "informal", sembla que ens porta a representar la major part del treball que es fa al món com una anomalia, com a quelcom "perifèric" a l'economia "formal" global.

Però aquesta no era pas la intenció de Hart quan va utilitzar per primera vegada aquest terme. Tot partint de la noció marxiana de l'"exèrcit industrial d'aturats", ell estava més interessat en saber si la "població sobrant" de treballadors de baixos ingressos de les zones urbanes del Tercer Món constituïen una "majoria passiva d'explotats" o bé si les seves activitats econòmiques informals posseïen "una capacitat autònoma de generació d'ingressos". En aquells moments va concloure que es donava, fins a cert punt, tant una cosa com l'altra, i que, per tant, allà hi havia un cert potencial per al desenvolupament econòmic.

L'OIT es va manifestar particularment entusiasta respecte aquestes conclusions. Després que Hart presentés el seu treball en una conferència l'any 1971, i abans fins i tot que l'hagués publicat en una revista acadèmica, l'organització va enviar una gran missió a Kenya. Allà van examinar el potencial per a convertir l'economia tradicional del país --a la qual es van començar a referir amb la designació "el sector informal"-- en quelcom més en línia amb l'"economia formal" dels Estats del benestar occidentals. Aquest enfocament continua encara fins al dia d'avui, i la formalització del treball informal va passar a esdevenir una part important de l'Agenda del Treball Digne de l'OIT.

Mentrestant, la posició de Hart va anar evolucionant una mica. En els darrers anys, ha descrit l'economia informal com l'antítesi del nacional-capitalisme que domina el comerç mundial. També afirma que aquesta ha esdevingut "una característica universal de l'economia moderna", com a conseqüència de la deterioració de les condicions de treball als països rics, procés que començà a la dècada dels 80 sota la ègida de Thatcher i Reagan, i es va exacerbar amb les conseqüències de la Gran Recessió.

La sociòloga Saskia Sassen ha analitzat això més a fons en les seves pròpies recerques, tot atribuint l'expansió del treball informal als països capitalistes avançats a dos processos principals. El primer és el creixement de la desigualtat i els canvis resultants en els hàbits de consum dels rics i dels pobres. El segon és la incapacitat de la majoria dels treballadors per a competir pels recursos bàsics necessaris per a operar en els contextos urbans, a mesura que les empreses dominants tendeixen a fer augmentar els preus. Aquest fenomen és particularment notable pel que fa al preu de l'espai comercial.

Tanmateix, l'increment dels costos de participació en el comerç o ens els mercats laborals nacionals no és quelcom que tingui a veure només amb el domini de l'empresa privada. L'Estat juga també un paper important en la reproducció de les relacions de classe nacional-capitalistes, mitjançant la inclusió selectiva o la repressió pura i simple de determinades formes de treball i determinats tipus de persones. Això resulta especialment evident en el cas dels migrants indocumentats o dels ex-convictes, treballadors minoritzats expulsats de l'economia formal i amuntegats als barris pobres, a les presons i als centres d'internament. Si el neoliberalisme, tal com afirma el sociòleg Loïc Wacquant, és "una articulació d'Estat, mercat i ciutadania que aprofita el primer per a imposar el segell del segon en la tercera", aleshores és la tensió entre desocupació, informalitat i supervivència la que fa que les seves institucions repressives siguin tan enganxifoses.

Atès que aquesta incorpora treball que es troba més enllà de l'aurèola de legitimitat que consagren els valors nacional-capitalistes, la informalitat sovint és associada en l'imaginari occidental amb la corrupció i la violència. Això té implicacions tant a nivell global com a nivell local. Als països pobres, l'economia informal proporciona un impuls a la colonització, mitjançant la imposició de les normes i la legalitat occidental. Als països rics, la creença ciutadana moral cívica considera la inseguretat laboral ben real que pateixen els treballadors informals com un brou de cultiu per a màfies sinistres i, per tant, com una amenaça per a la seva pròpia seguretat.

La recent implementació de la draconiana Llei de Seguretat Ciutadana espanyola constitueix un exemple de manual de com aquesta dinàmica social es codifica en la legislació. Coneguda popularment com a Llei Mordassa, aquesta norma va merèixer una atenció considerable per part de la premsa internacional i dels grups defensors dels drets humans, a causa del seu atac al dret de protesta. No es va escriure tant, però, sobre com la mateixa castiga el fet de ser pobre en l'espai públic, mitjançant la imposició de fortes multes als treballadors informals, els mitjans de vida dels quals depenen del seu accés a aquest espai. Juntament amb una reforma simultània del codi penal, la nova legislació va inaugurar un canvi radical en la gestió policial de la pobresa, el qual va consolidar el paper del sector informal com el canal que connecta les presons amb la perifèria urbana.

Un sistema de suport mutu?

Gairebé tot el que hom pot veure als barris de l'àrea del Besòs va ser construït per i per a treballadors migrants. Situat als afores de Barcelona, a la riba sud-oest del riu Besòs, aquest veïnat va néixer com un polígon d'habitatges socials per a obrers que havien arribat del sud d'Espanya per a treballar a les obres de la Fira Internacional del 1929. Des d'aleshores la seva història ha estat un continu estira-i-arronsa entre les estructures precàries de la ciutat informal i la burocràcia descomunal de la metròpoli, a mesura que onades successives de treballadors migrants s'organitzaven en combatives associacions de veïns per a reclamar les formes més bàsiques d'infraestructura urbana.

Però malgrat incomptables victòries assolides amb la lluita de base, continua essent un veïnat pobre. Avui en dia, aproximadament el 30% de la població és nascuda a l'estranger, principalment en països pobres, i la renda familiar tot just arriba a la meitat de la mitjana de Barcelona. És aquí on viuen molts dels venedors ambulants senegalesos que mercadegen amb béns a petita escala a prop del port, en part a causa de les dinàmiques inherents a la migració internacional, i en part a causa de la severa discriminació racial existent al mercat im-

El sindicat del carrer: Reorganitzant el treball informal

mobiliari barceloní. “En el moment en què el propietari sent el teu accent, penja immediatament el telèfon”, diu en Mamadou quan li pregunto si mai no ha experimentat el racisme en buscar un lloc per viure. “De vegades simplement t’ho deixen anar de forma rotunda: ‘No. Africans no.’”

La casa on estic és petita, però ben cuidada. La imatge d’un morabit sufí somrient penja serena a la paret, mentre se sent de fons el murmuri de les notícies a la televisió. L’olor dolça i picant del djar s’esmuny des de la cuina, on hi ha un pot de cafè touba al foc. Tenint en compte que només hi ha tres habitacions petites, li pregunto al meu amfitrió quanta gent hi viu. “Unes sis o set persones”, contesta. Encuriosit, li pregunto on és que dormen totes elles. Em diu que, generalment, la gent entra i surt, però que només uns pocs hi romanen tot el temps. És per això que m’ha donat un nombre tan alt. Quan li pregunto si no se satura amb tant gent, assenteix amb el cap. “Una mica. Però no deixarem pas que un altre africà dormi al carrer.”

Li pregunto si algun cop no ha pensat en adreçar la gent als serveis socials, atès que aquests sovint proporcionen menjar i refugi a les persones que ho necessiten, i no són massa primmirats sobre si els documents d’immigració estan en regla o no. “Sí, conec els serveis socials”, respon. “Et donen un tiquet de menjar i un sostre, i això és tot. Però no necessitem aquestes coses.” Se n’adona de la meva sorpresa i somriu. “Digues-me”, diu en Mamadou, “has vist algun cop algun home negre dormint en algun d’aquells caixers automàtics?” Pensa-hi, jo mai no ho he vist. O, almenys, no gaires cops. “Si n’has vist, probablement no eren africans”, explica. “Mira, pensem en les coses de forma molt diferent a vosaltres. Qualsevol africà dels que hi ha aquí sap que pot anar amb un amic a cercar un plat d’arròs o un lloc per a passar la nit. Ens cuidem els uns als altres. No passem gana i no dormim al ras. Almenys, no encara.”

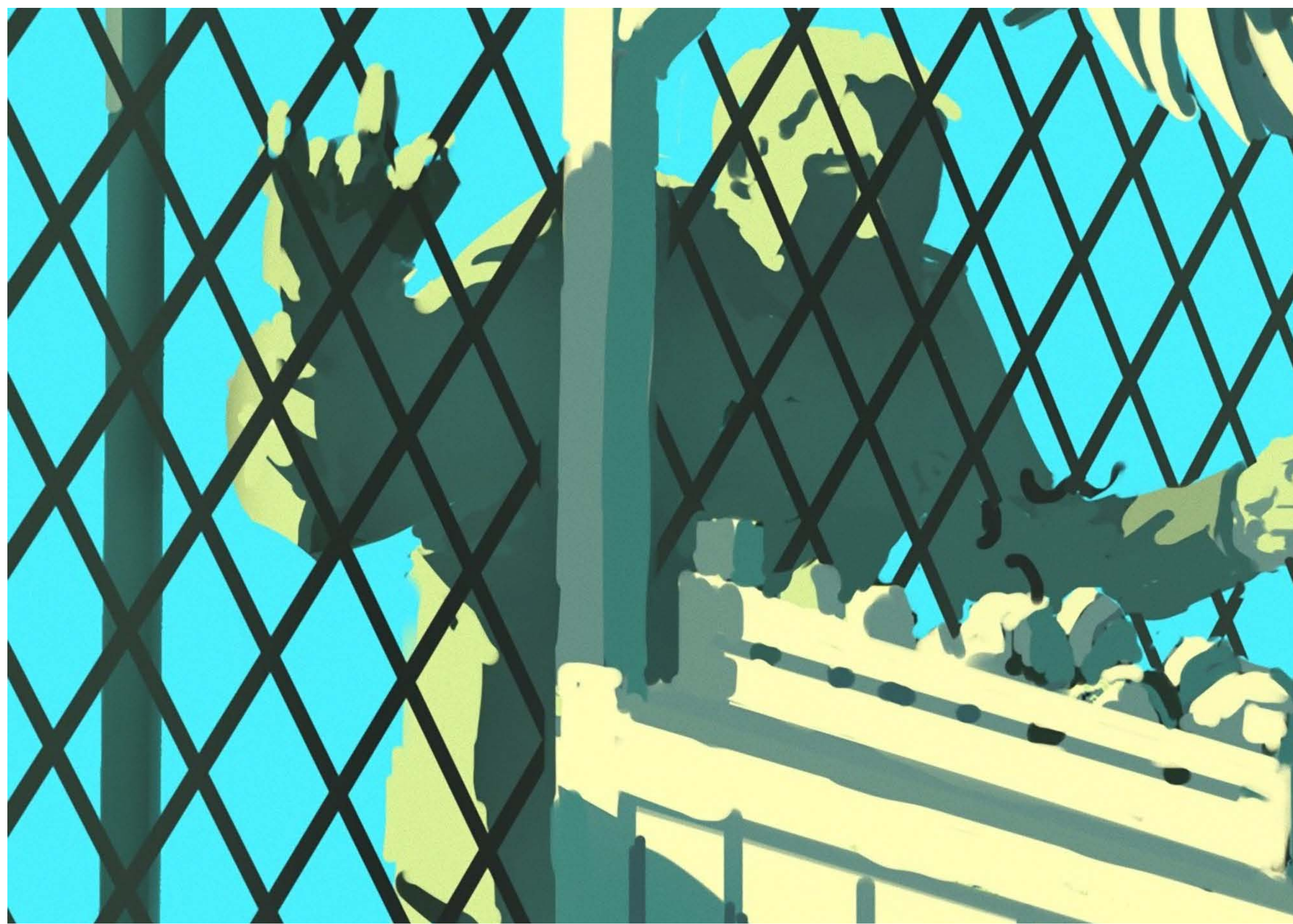
En realitat, no és el primer cop que sento aquest argument. Aquest sentiment exacte és repetit molt sovint pels recicladors africans que han passat la major part de la darrera dècada visquent i treballant als magatzems abandonats del desindustrialitzat barri del Poblenou. També s’utilitza en referència a les famílies espanyoles, per a explicar per què no hi ha més agitació social malgrat l’elevada desocupació que hi ha al país. Tot tornant-lo a sentir, no puc evitar pensar en allò que va escriure Kropotkin sobre la resiliència del suport mutu contra les escomeses de l’Estat centralitzat, sobre com aquest “reapareix i es reafirma en una multiplicitat d’associacions que tendeixen a englobar tots els aspectes de la vida i a prendre possessió de tot allò que requereix l’home per viure.”

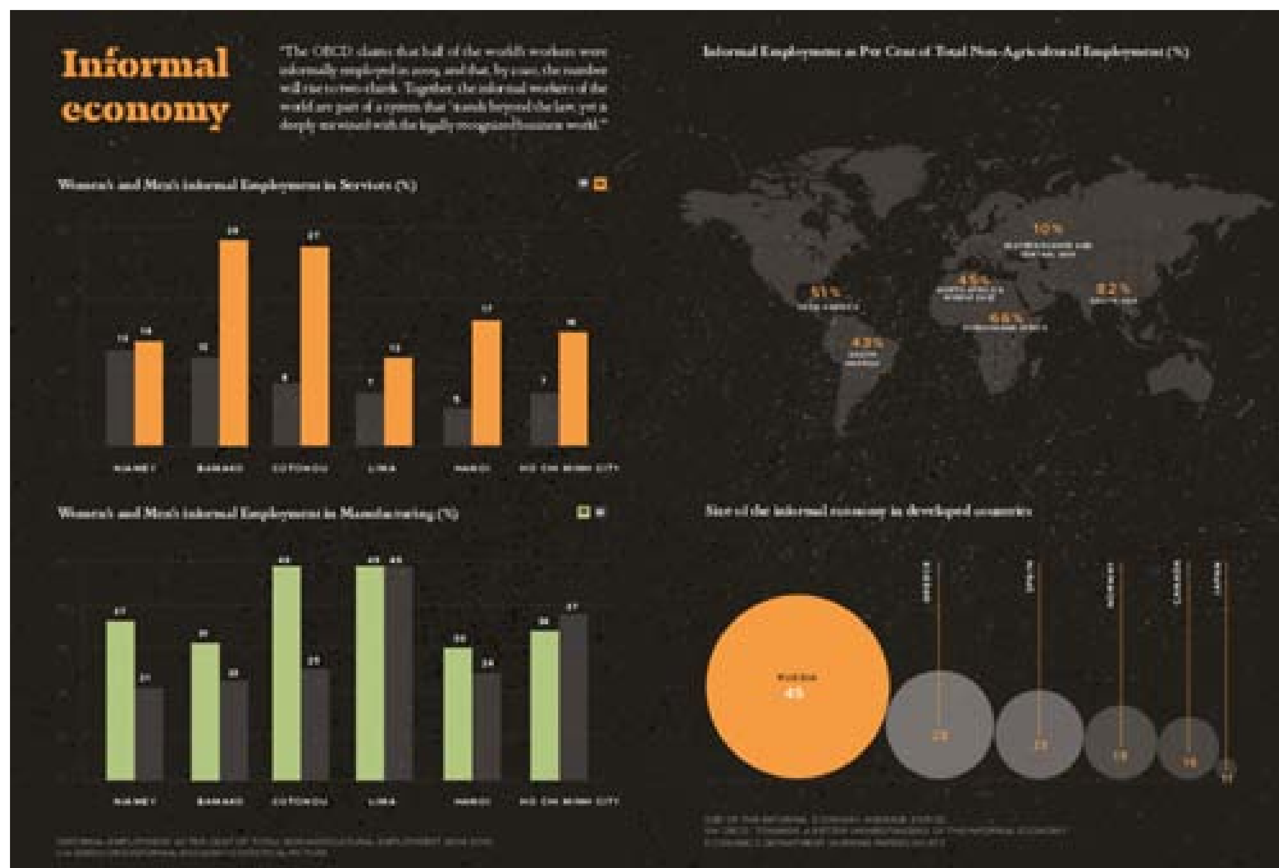
El periodista d’investigació Robert Neuwirth també reconeix aquest aspecte del treball informal. En el seu llibre “Stealth of Nations: The Global Rise of the Informal Economy”, critica la noció d’informalitat de Hart pel fet d’equiparar els venedors ambulants i quincallers amb el submón del crim i la corrupció política. Enlloc d’això, ell conceptualitza les activitats dutes a terme pels venedors ambulants, els artistes de carrer o els recicladors informals com el resultat de l’autoorganització, de la solidaritat de grup i de la intel·ligència col·lectiva, estructurada de forma flexible al voltant d’un conjunt de regles no escrites àmpliament esteses.

Junts, els treballadors informals del món formen part d’un sistema que “està més enllà de la llei, però que es troba profundament entrellaçat amb el món dels negocis legalment reconeguts.” Per a referir-s’hi, Neuwirth importa un terme popular de l’Àfrica francòfona i del Carib: el Sistema D. Però a l’octubre del 2015, els venedors ambulants de Barcelona van començar a utilitzar un concepte que és substancialment més familar a Espanya: “el sindicato”. El sindicat.

Desobeint l’atur

Pujar caminant per les Rambles pot ser una mica com intentar retransmetre il·legalment un xou-programa televisiu a internet. De forma immediata et veus desbordat pels intents ordinaris d’atreure els teus sentits, d’una manera que recorda aquests anuncis pop-up invasius dels llocs web d’apostes, pornografia, o jocs de fantasia en línia. Petites floristeries venen souvenirs vulgars, com ara flors-vulva o pebrots en forma de penis. Els cambrers agressius se t’apropen des de les terrasses, amb els menús a la mà, tot intentant-te convèncer que seguis a prendre una cervesa o una sangria de grans dimensions i algunes tapes horribles. En un balcó proper, una doble de Marilyn Monroe torna a representar la famosa escena del Metro de la pel·lícula “La temptació viu a dalt”, tot cridant la teva atenció sobre el Museu de l’Eròtica de Barcelona.

Avui, però, és diferent. Gairebé tota l’extensió del quilomètric bulevard està ocupat per prop d’un centenar de venedors ambulants. En un intent d’apaivagar els comerciants locals, deixen una mica de distància entre les mantes en les quals exhibeixen la seva mercaderia i l’espai ocupat pels negocis “formals”. Homes de l’Àfrica occidental resten darrere de samarretes d’imitació del Barça i bosses de mà D&G, bengalís a prop de paraigües coberts amb penjolls brillants. Un grapat de dones senegaleses venen joies de colors als turistes, menjar casolà i te d’hibisc ensucrat als venedors. Acompanyant a cadascun dels treballadors hi ha un local amb un cartell o una pancarta. L’eslògan més comú dels que es llegeixen és “Sobrevivir no es delito”. Sobreviure no és pas un delicte.

El Sindicat Popular de Venedors Ambulants va començar com un intent per part dels manters de negociar amb les autoritats locals per a fer front als rumors generalitzats i als estereotips racistes que es repeteixen freqüentment en les discussions públiques que tenen a veure amb el seu treball. Però a mesura que la pressió policial ha fet que la seva feina sigui cada cop més difícil, es van associar amb l’Espacio del Inmigrante, un grup de suport als drets dels migrants, d’inspiració zapatista, i amb Tras la Manta, una xarxa d’activistes locals que donen suport a la seva causa, per a organitzar els anomenats “mercadillos rebels”.

La lògica que hi ha darrere d’aquestes accions és similar a la de la campanya de desobediència civil que va fer popular a l’antiga activista pels drets de l’habitatge i ara alcaldessa de Barcelona, Ada Colau. En acompanyar els venedors durant la seva activitat, els activistes locals fan que la intervenció policial esdevin-

El sindicat del carrer: Reorganitzant el treball informal

> **“Diuen que el nostre treball és il·legal. Nosaltres considerem que és desobediència. Estem desobeint la fam. Estem desobeint l’atur. Estem desobeint les fronteres”**

> **“L’emergència de l’anomenada ‘economia col·laborativa’ és un exemple de com la informalitat pot ser apropiada per a fortificar el nacional-capitalisme”**

gui molt més costosa, tant en termes econòmics com polítics. Es tracta, en molts sentits, d’una forma de sindicalisme social. I el que resulta particularment interessant de les accions i el discurs del Sindicat Popular és com expandeix el vocabulari dels moviments locals per a incloure una dinàmica més àmplia d’antagonisme globalitzat contra l’habitud occidental de situar els drets de propietat per sobre de la dignitat humana.

“Diuen que el nostre treball és il·legal”, crida el portaveu sindical Lamine Sarr pel megàfon. “Nosaltres considerem que és desobediència. Estem desobeint la fam. Estem desobeint l’atur. Estem desobeint les fronteres. La idea que hi ha persones que poden anar a treballar allà on vulguin mentre d’altres no poden fer-ho. La idea que hi ha persones que tenen drets humans mentre d’altres no en tenen.”

El Sindicat Popular és una molèstia important per al govern municipal d’Ada Colau. En el moment en què la seva plataforma municipal d’esquerres Barcelona En Comú es va fer càrrec de l’Ajuntament, la premsa majoritària es va fer ressò de les crides a la neteja social fetes pels líders empresarials, les quals van passar del seu lloc habitual a la secció de cartes al director, a ocupar directament les portades. Mentrestant, els sindicats de la Guàrdia Urbana van començar a difondre un flux constant de comunicats criticant el propi Ajuntament per no aplicar una política de mà dura en relació al que ells consideren una amenaça per a la seguretat pública.

No és el primer cop que això passa. Cada cop que l’esquerra s’ha fet aquí amb el poder, la premsa majoritària, les forces de seguretat i la comunitat de negocis local han utilitzat els treballadors informals com a punt de pressió per desestabilitzar el govern. Quan el tripartit entre el PSC, ICV i ERC va ocupar el govern municipal el 2004, per exemple, van rebre pressions similars per part de la premsa, la policia i els comerciants per a aprovar l’Ordenança del Civisme, que amb el temps va esdevenir el model per a la Llei Mordassa espanyola.

També va passar quan l’esquerra va guanyar les eleccions municipals el 1931, tot forçant la sortida del rei Alfons XIII i l’inici de la II República. Tal com ho descriu l’historiador Chris Ealham a “La lucha por Barcelona: Clase, cultura y conflicto 1898-1937”, la premsa local freqüentment publicava peces en les quals les més prominents associacions de negocis locals feien crides a la ciutat a eradicar el comerç ambulant fent servir “tots els mitjans necessaris”, amenaçant que ells “estaven preparats per a prendre’s la llei per les seves mans si els ‘venedors sense llicència’ continuaven als carrers.”

El govern de Colau ha respost a aquest conflicte tot traslladant les responsabilitats cap a dalt, i intentant alhora complaure totes dues parts. Va començar reconeixent el Sindicat Popular i intentant seure’l en una taula amb la policia local, ONG, organitzacions comunitàries i líders empresarials locals per a debatre la situació. De forma gens sorprenent, aquest pas va ser sabotejat per la policia i la comunitat empresarial, que es van negar a reconèixer el sindicat. Aleshores van començar a posar l’accent en la integració social dels venedors ambulants, majoritàriament indocumentats, mitjançant un programa de formació laboral dut a terme pels serveis socials municipals. Però com que el Codi Penal considera que el seu treball és una activitat delictiva, és pràcticament impossible pels manters rebre resolucions favorables a les seves sol·licituds de residència, la qual cosa fa encara més difícil la seva participació en el mercat laboral formal.

Mentrestant, enlloc d’enfrontar-se amb els nivells superiors de l’administració, com la Generalitat de Catalunya o l’Estat espanyol, la ciutat ha optat per una defensa legalista de la propietat intel·lectual i industrial, tot col·laborant amb la policia catalana, els Mossos d’Esquadra, en el seu intent d’acabar amb l’economia informal, en general, i amb els venedors ambulants, en concret. Això només pot conduir a augmentar el nombre de venedors ambulants amb antecedents delictius, tot complicant encara més qualsevol intent de regularitzar amb èxit la seva situació administrativa o fer que puguin participar en el mercat laboral formal. A més, allà on es té èxit en aturar l’activitat de venda ambulant, es desmantella alhora de forma efectiva la infraestructura material del seu sistema de suport mutu, tot fent impossible que puguin pagar el lloguer, i empenyent-los de forma inevitable a viure al carrer o a treballar dins del submón del crim.

Sindicalisme de carrer o uber màfia?

A la base del pedestal del monument a Colom hi ha quatre estàtues de figures històriques catalanes que es considera que van fer possible els seus viatges. Un és el pare Bernat de Boïl, el capellà esmentat al principi d’aquest article. Els altres tres són el diplomàtic Jaume Ferrer de Blanes, el ministre de finances reial Lluís de Santàngel, i el capità Pere Margarit, el qual és representat també al costat d’un indígena en posició de submissió. En conjunt, representen les quatre formes de poder --moral, polític, financer i militar-- que sostenen l’ordre legal del Sobirà en l’era del comerç mundial dominada per Occident.

Si el projecte colonial consisteix en sotmetre totes les altres formes de valor i legitimitat a les formalitats d’aquest ordre legal, la informalitat és alhora allò que es troba més enllà de l’abast del Sobirà i allò que creix a les esquerdes de la seva arquitectura institucional. En un context en el qual la multiplicació del treball i l’emergència de noves formes d’ocupació estan posant a prova els límits d’aquesta arquitectura, la informalitat pot ser apropiada per a fortificar el nacional-capitalisme o bé organitzada per a desmantellar-lo.

L’emergència de l’anomenada “economia col·laborativa” és un exemple de com la informalitat pot ser apropiada per a fortificar el nacional-capitalisme. Després que la crisi financera global deixés milions de joves treballadors sense feina, molts d’aquests van respondre a la seva manca d’accés a l’espai comercial tot venent el seu treball a Internet. El resultat? Companyies com Uber o Amazon Mechanical Turk van privatitzar la generació de xarxes a l’estil Sistema D, que permet a aquests treballadors guanyar-se la vida, i van desafiar els governs a adaptar les seves estructures legals al seu model d’ocupació sense protecció social.

El Sindicat Popular, per la seva banda, va superar la seva manca d’accés a l’espai comercial tot ocupant l’espai públic. Allà, mitjançant el mercadeig de béns a petita escala, es reapropien una porció del valor de mercat associat a les grans marques de roba i sostenen així un sistema de suport mutu que proporciona aliment i refugi a persones a les quals això els hi és negat per l’ordre legal. Evidentment, aquest treball ha estat criminalitzat. Però al capdavall, és aquest sindicalisme de carrer del Sindicat Popular el que té més l’aspecte d’una economia “col·laborativa”, mentre que Uber té l’aspecte d’una màfia.

La qüestió de com s’organitza la informalitat no desapareixerà pas aviat. L’atur de llarga durada està esdevenint cada cop més una característica dominant de l’economia global i els sistemes estan essent obligats a adaptar-se a un model o bé a l’altre. Si hem de confrontar un règim que s’ha construït al voltant dels interessos privats i de la propietat, el sindicalisme de carrer del Sindicat Popular és un exemple vital de com situar la dignitat humana per sobre dels drets de propietat.

** Carlos Delclós és un sociòleg, investigador i editor per Revista de Roar Magazine. Els seus interessos de recerca inclouen migració internacional, estratificació social, fertilitat, sociologia urbana, moviments socials i teoria cultural. Traducció al català des de l’original publicat a Roar Magazine: Josep Garcia Vázquez.*

Treball - Economia

Europa veta discriminar entre temporals i fixos

Les sentències capgiren el sistema d'interins al sector públic

Redacció

Una sentència del TJUE qüestiona la diferent indemnització entre els contractes temporals i els indefinits. Els juristes consideren que la resolució obligarà a fer canvis en l'Estatut dels Treballadors.

La sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) que qüestiona el tracte que es dóna en el mercat laboral espanyol als contractes temporals davant els indefinits en cas d'extinció ha provocat una reacció d'interpretacions d'agents socials, administracions i advocacia. La sentència del tribunal europeu de Luxemburg que obliga a indemnitzar una treballadora interina capgirarà bona part de la legislació laboral espanyola. No estan clars els terminis perquè aquesta legislació s'adapti a aquesta sentència però, de moment i mentre això no passi, els arguments utilitzats pel tribunal europeu permetran als demandants tenir més força jurídica per convèncer els jutges.

La sentència dinamita tota la forma de contractació que s'ha estat fent a Espanya per totes les administracions, tant la local, l'autonòmica i l'estatal, en matèria de contractació de personal al servei de l'administració. El que requereix és un canvi normatiu a gran escala, no només de l'Estatut dels Treballadors, que per suposat s'ha de modificar per fer-se ressò d'aquesta sentència, sinó que també s'haurien de modificar les normes autonòmiques.

És una sentència molt rellevant, que marcarà un abans i un després, i que diu que un treballador interí ha de ser indemnitzat igual que ho seria un treballador fix quan acaba el seu contracte. 0 dies per any treballat és la indemnització que rep un empleat interí un cop conclou la relació laboral. 12 dies per any treballat rep com a indemnització un empleat temporal un cop finalitzada la relació laboral.

La legislació espanyola recull diverses indemnitzacions un cop conclou la relació laboral: 12 dies per any treballat en els contractes laborals, 20 dies per any en els indefinits amb acomiadament procedent i 33 dies en els indefinits amb acomiadament improcedent. Els interins, per la seva banda, tenen un contracte temporal que no els dóna dret a cap indemnització un cop conclou la relació laboral. També existeixen contractes de formació, sense cap mena d'indemnització un cop caduquen.

La sentència elimina una discriminació històrica

Els magistrats que han redactat la sentència han precisat que la legislació espanyola s'oposa a la clàusula 4 de l'"Acord marc sobre el treball de durada determinada" adoptat el 1999 en una directiva europea. Segons aquest acord marc, els treballadors no poden rebre un tracte diferenciat en funció del tipus de contracte.

La sentència del tribunal de justícia de Luxemburg elimina, així, una discriminació històrica entre els treballadors fixos i els treballadors temporals i interins en cas d'acomiadament. Fins ara els treballadors fixos acomiadats per causa procedent tenien dret a cobrar 20 dies per any treballat, mentre que els temporals cobraven entre 8 i 12 dies. Pel que fa als interins, no tenien dret a res.

Encara que la sentència jutja el cas d'un contracte d'interinatge d'una treballadora de l'administració pública, el que denuncia és la dualitat que es dóna entre els contractes temporals i els fixos i, en definitiva, empeny la legislació espanyola a una harmonització contractual en el cas d'indemnització per extinció. "El fet que el treballador hagi prestat els seus serveis en virtut d'un contracte d'interinitat no pot constituir una raó objectiva que permeti justificar la negativa que el treballador tingui dret a la mencionada indemnització", sosté la sentència, que també recull: "No podrà tractar-se els treballadors amb un contracte de duració determinada d'una manera menys favorable que els treballadors fixos comparables pel simple fet de tenir un contracte de duració determinada."

La sentència té una gran transcendència i obligarà el Parlament espanyol a modificar l'Estatut dels Treballadors per incorporar-la. Exigirà una modificació legislativa, però el que sí que ja és possible és que els tribunals del social apliquin directament la doctrina del Tribunal Superior de Justícia de la Unió Europea, que és vinculant per a tota la jurisprudència i per a tots els tribunals de tots els països. Ara mateix, en cas d'extinció d'un contracte temporal amb causa, no només els interins, sinó també els contractes que estan a 12 dies, un tribunal pot considerar que ha d'aplicar aquesta doctrina i per tant la indemnització mínima són aquests 20 dies per any treballat.

Ara bé, cada tribunal pot fer la seva interpretació d'aquesta sentència, cosa que requerirà que s'unifiqui la doctrina sobre aquest tema, feina que haurà de fer, en últim terme, el Tribunal Suprem. Pel que fa a l'adaptació de la legislació espanyola, els diferents especialistes han expressat el temor que es faci una equiparació de les indemnitzacions a la baixa.

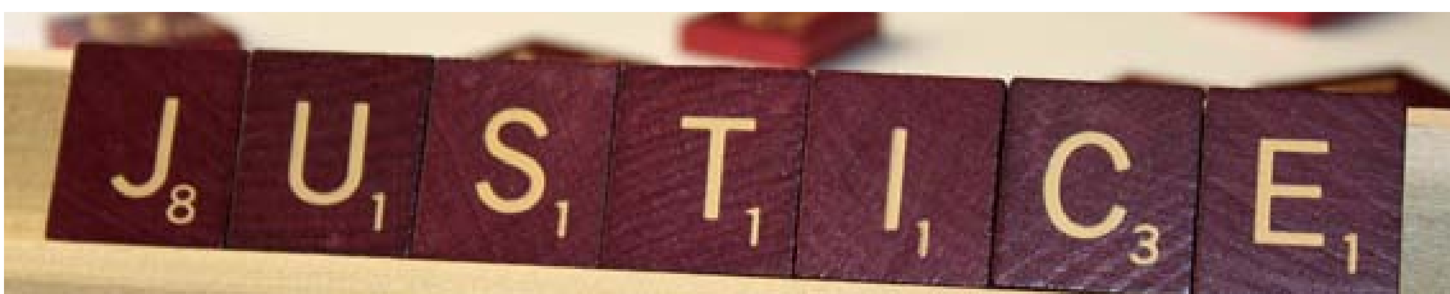
Contracte d'interinitat, un contracte del sector públic, però no només

Els treballadors interins són aquells temporals que substitueixen la baixa d'un treballador: permisos de maternitat i paternitat, jubilacions parcials, alliberaments sindicals, càrrecs públics, excedència per cura de treballadors... Aquesta situació pot donar-se tant en l'ocupació pública com en el sector privat.

En el cas de les administracions pot succeir que un interí que cobreix una plaça d'un treballador que s'ha jubilat o que s'ha traslladat a un altre lloc encadeni contractes durant molt temps. Aquesta plaça hauria de cobrir-se en un termini marcat per la llei mitjançant una oferta pública d'ocupació però per qüestions econòmiques no es fa dintre del termini i en la forma escaient i les administracions públiques (especialment les comunitats autònomes) han engreixat una important nòmina de personal interí.

Quant temps es pot ser interí?

La durada del contracte d'interinitat serà la del temps que duri l'absència del treballador substituït amb dret a la reserva del lloc de treball. Quan el contracte es realitzi per cobrir temporalment un lloc de treball durant el procés de selecció o promoció per a la seva cobertura definitiva, la durada serà la del temps que duri el procés de selecció o promoció per a la cobertura definitiva del lloc, sense que pugui ser superior a tres mesos ni celebrar-se un nou contracte amb el mateix objecte una vegada superada aquesta durada màxima. Les administracions públiques es passaven els límits temporals però els treballadors han de recórrer en els tribunals del contenciós administratiu.

Quines places cobreixen els interins?

El butlletí de personal que publica Administracions Públiques diu que dels més de 382.000 interins que treballaven a 1 de gener de 2016 en el sector públic a Espanya, el gruix estava emprat per les Comunitats Autònomes. De les 322.000 persones que treballen en les autonomies de forma interina, més de 285.000 estan en la docència (no universitària) o són professionals sanitaris. I d'aquests, el 75% són dones.

Un treball precari feminitzat

No és casualitat que hagi estat la denúncia de dues dones (una professional sanitària i una treballadora del ministeri de Defensa) les que hagin portat fins al TJUE les seves causes contra l'Administració espanyola. Les dades diuen que el 70% de tots els interins que treballen en la Funció Pública és dona. Aquesta proporció es repeteix en el sector privat. Segons les estadístiques del Servei Públic d'Ocupació, dels gairebé 1,58 milions de contractes d'interinitat que es van celebrar en 2015 el 70% es va fer a dones. A més, gairebé un milió té menys de 40 anys.

La justícia europea reconeix que els interins també tenen dret a cobrar compensació en acabar el contracte

El Tribunal de Justícia Europeu ha sacsejat els fonaments de la normativa laboral espanyola. Defensa que la indemnització a treballadors amb contractes indefinits i temporals no ha de ser diferent només per aquest motiu. Ara els primers en acabar el seu contracte cobren l'equivalent a un sou de 20 dies per any treballat; els segons perceben 12 dies per any o res si són interins. La decisió dels jutges comunitaris estableix que els interins tenen dret a percebre una compensació en rescindir el seu contracte. Però l'argumentació del tribunal va més enllà i defensa que les indemnitzacions per acomiadament han de ser iguals per a tots, tret que hi hagi "raons objectives", i d'aquestes últimes exclou el fet de ser indefinit o no.

El Ministeri de Defensa va contractar com a interina Ana de Diego per primera vegada el febrer del 2003 per cobrir un lloc de treball que li corresponia a una alliberada sindical. Nou anys després la treballadora va perdre la seva ocupació. El decret de retallades del juliol del 2012, que va reduir dràsticament el nombre d'alliberats sindicals, va tenir com a conseqüència que Ana va perdre el seu lloc de

treball l'1 d'octubre d'aquell any. Dies després va acudir als tribunals. En primera instància va perdre, però va recórrer al Tribunal Superior de Justícia de Madrid, que va suspendre el procés i va elevar quatre qüestions judicials a la justícia europea.

La resposta del tribunal comunitari no deixa lloc a dubtes: la legislació espanyola contradiu una directiva europea perquè "el fet que aquest treballador [en referència a Ana de Diego] hagi prestat els seus serveis en virtut d'un contracte d'interinitat no pot constituir raó objectiva que permeti justificar la negativa al fet que aquest treballador tingui dret a l'esmentada indemnització".

A pesar que aquest raonament ve motivat per una demanda contra Defensa, la norma comunitària a la qual fa referència el text del Tribunal europeu no estableix diferències entre el sector públic i el privat. Aquesta és una diferència bàsica respecte de les altres dues respostes sobre treballadors temporals del mateix dia de la setmana passada, el 14 de setembre.

Això suposa un dur cop a l'Estatut dels Treballadors, que estableix que la finalització dels contractes d'interinitat —tampoc els de formació— no donen dret a percebre indemnització quan s'acaben. En canvi, altres contractes temporals sí comporten una compensació en finalitzar (12 dies per any treballat). És el cas dels d'obra o servei i dels de circumstàncies de la producció, que porten aparellada una indemnització.

Però la lectura completa de la resposta prejudicial va més enllà. En l'argumentació s'afirma amb nitidesa que per fer distincions en les condicions laborals –entre les quals inclou de forma expressa la indemnització per acomiadament– han d'existir "raons objectives"

que ho justifiquin. I aclareix: "El concepte de 'raons objectives', en el sentit de la clàusula 4, apartats 1 o 4, de l'Acord marc [en referència a la directiva europea en la qual assenta la seva sentència], no permet justificar una diferència de tracte entre treballadors amb contracte de durada determinada i treballadors fixos pel fet que aquella estigui prevista per una norma nacional general i abstracta, com una llei o un conveni col·lectiu".

Sí que obre la diferència de tracte sobre la base d'aquestes "raons objectives" no perquè així ho contempla la llei o un conveni, sinó per "l'especial naturalesa de les tasques per la realització de les quals se celebren els contractes de durada determinada" o per "un objectiu legítim de política social".

Basant-se en aquesta argumentació, i que un altre tipus de contractes temporals tenen indemnització, els jutges europeus responen que el treballador acomiadat pel Ministeri de Defensa té dret a percebre indemnització.

Però la resposta del Tribunal no es va limitar només a aquest cas, ja que ara ha de ser tinguda en compte pels jutges espanyols. Els treballadors temporals tenen dret a percebre una indemnització de 20 dies per any, sense necessitat que el seu contracte sigui fraudulent. Això afecta gairebé quatre milions de treballadors i treballadores.

La Justícia europea capgira el sistema d'interins del sector públic

Tres sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea acaben de posar cap per avall el sistema d'interinitat que utilitzen les administracions públiques per cobrir moltes places. Els veredictes europeus arriben a diverses conclusions: l'administració espanyola abusa de les contractacions temporals, la llei espanyola ha d'incloure més elements dissuasius per evitar aquesta temporalitat, i els funcionaris interins que encadenin fraudulentament aquest tipus de contractes poden ser considerats treballadors indefinits no fixos. Una sentència suggereix que els interins que cobreixen places de funcionaris i que encadenin contractes temporals fraudulentament han de ser considerats indefinits no fixos.

Per parts. A les administracions públiques hi ha treballadors que cobreixen vacants de funcionaris o de personal laboral de forma interina. La jurisprudència dels jutjats socials deixava clar que, en el cas del personal laboral, quan es produïa un encadenament de contractes temporals que excedia la llei aquesta persona adquiria la categoria d'indefinit no fix. És a dir, era un treballador indefinit que mantenia la seva plaça fins que es convoqués una oferta pública d'ocupació per cobrir-la.

No obstant això, això no era així en el cas dels interins que cobrissin una plaça de funcionari. En teoria funcionaven els mateixos límits a la temporalitat però les administracions sempre se'ls han saltat perquè els jutjats del contenciós administratiu [que són els que resolen els casos que tenen a veure amb l'administració, inclosos els que afecten el seu personal] no deien aquesta interpretació.

El pronunciament europeu canvia això i ve a dir que no pot existir discriminació entre els interins del personal laboral i els que cobreixen vacants de funcionaris. El que diu el TJUE és que caldrà resoldre de manera similar aquestes dues situacions. És a dir, que les persones que de forma interina cobreixin una vacant de funcionari i hagin encadenat contractes temporals fraudulentament haurien de ser considerats treballadors indefinits no fixos.

Els efectes d'aquest pronunciament es poden estendre als interins que ocupen places en la sanitat, l'educació, la justícia o en qualsevol àmbit de les administracions públiques. És una oportunitat per acabar amb la precarització de l'ocupació pública. Cal que els afectats aprofitin l'oportunitat i demandin.

Ara és el moment de recuperar drets laborals

Secretariat Permanent Comitè Confederal CGT

El Tribunal de Justícia de la U€, en diverses sentències recents, ha posat en escac a polítics, empresaris i sindicats, referent a Drets Laborals violats i desposseïts de les persones assalariades per les legislacions laborals de l'estat espanyol.

Els dos drets violats i desposseïts, tenen a veure amb la desigualtat i la discriminació, tant al moment de la contractació com en la indemnització a la finalització dels contractes.

El primer dret violat per la legislació espanyola ve d'antic: ja l'Estatut dels Treballadors de l'any 80 permetia la contractació temporal, sempre que hi hagués causa. La Reforma bestial del PSOE del 84 constitueix la discriminació en origen a l'hora de la contractació, descausalitzant el contracte temporal i permetent el massiu frau de llei empresarial: qualsevol contracte temporal (obra, servei, circumstàncies de la producció, fomento ocupació, etc., etc.) val legalment per a treballs que són permanents. Totes les Reformes Laborals a posteriori, no han fet sinó aprofundir en aquesta il·legalitat i injustícia per més del 92% de les persones que són contractades de "forma temporal" al llarg de l'any, sobre una mitjana de 15 milions de contractes anuals.

El Tribunal de Justícia de la U€, en el supòsit d'una treballadora contractada temporalment durant molts anys en l'Administració Pública (Sanitat), considera que l'estat espanyol està violant el dret comunitari, en cobrir un lloc

permanent, amb un contracte temporal. La lectura és molt senzilla, de sentit comú i de justícia social: fer paranys en les contractacions no és sinó una manera violenta de rebaixar els costos laborals i violar el dret fonamental a l'ocupació.

El segon dret violat, el pagament d'indemnitzacions menors a les persones assalariades de manera temporal, és tan antic com l'Estatut dels Treballadors i les posteriors legislacions, igual que en la contractació temporal en clar frau de llei, la qual cosa han fet és fer permanent la DISCRIMINACIÓ i fer fallida la igualtat de drets de les persones assalariades, per establir la divisió entre les persones treballadores i enfrontar-les unes contra altres.

El "negoci brut per l'empresariat, tant públic com a privat", és una ganga, ja que l'evolució en la contractació temporal fraudulenta és meteòrica en certes fases de l'economia a l'estat espanyol. L'última fase de la "estafa social" la trobem en l'evolució de la contractació des del 2012: de 7,8 milions de contractes en aquest any, hem passat a 11,3 milions en el 2016 , solament en 7 mesos.

Aquesta contractació, en més d'un 92% és temporal, i la durada mitjana dels contractes en caiguda lliure: si en el 2007es trobava en 80,5 dies, en el 2016 a juliol, aquesta durada mitjana es troba en 50,9 dies.

La precarietat és molta, però encara no ha tocat fons: en el 2007 es van signar en els set primers mesos de l'any 11 milions de contractes, però teníem una població ocupada de 17 milions i resulta que, en els 7 primers mesos del 2016, s'han signat 11,3 milions de contractes i això que la població ocupada són gairebé 2 milions menys.

I aquesta precarietat "normalitzada", s'ha estès com a bassa d'oli en tots els sectors. Del sector clàssic de la construcció, quan en el 2007 ocupava a gairebé 3 milions de treballadors (homes sobretot) i més del 60% eren temporals, hem passat a una temporalitat/precarietat al sector clàssic de l'ocupació "fixa". La indústria, on la durada mitjana dels seus contractes s'ha enfonsat: d'una mitjana de 160 dies en aquestes dates, a 57 dies a juliol 2016.

Sectors clàssics d'explotació/precarietat com l'Hostaleria, han augmentat la intensitat del dolor i l'absència de drets: si en els set primers mesos de l'any 2007 es van signar 1,05 milions de contractes, tenint ocupades/empleades 1,1 milions de persones assalariades, en el mateix període de 2016, és a dir, els set primers mesos, s'han subscrit 2,3 milions de contractes i la seva població ocupada solament és d'1,3 milions, és a dir 200.000 més que en el 2007.

Inestabilitat, vulnerabilitat, precarietat, sobreexplotació… són tots elements consubstancials pel 90% de tota la nova contractació i, alhora, és la "base política" perquè pocavergonyes, corruptes i la immensa majoria de l'empresariat, segueixin cavant la tomba dels drets laborals i polítics de la majoria social.

Ara es tracta de RECUPERAR aquests Drets: el Dret a ser contractats i contractades amb contractes fixos per a llocs de treball permanents, tant al mercat públic, com en el privat, i el Dret a ser tractats i tractades sense diferències a l'hora d'indemnitzar la pèrdua del lloc de treball.

La Síndrome del Túnel Carpià com a Malaltia Professional

Àlex Tisminetzky, Secretari de Salut Laboral de CGT Catalunya

Per fi s'ha reconegut el que era sobradament conegut pels afectats, i que tantes vegades havia estat amagat per les Mútues patronals. L'administració permetia que mútues i empreses la consideressin 'malaltia comú' per estalviar prestacions.

Una sentència del darrer 11 de març del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) reconeix que la feina continuada a l'ordinador causa l'anomenada Síndrome del Túnel Carpià, i malalties semblants per compressió del nervi mitjà del canell. Aquesta resolució judicial obre la porta al reconeixement de l'origen laboral de les múltiples categories professionals que porten a terme feines d'introducció de dades a l'ordinador, com informàtics, bibliotecaris o administratius, seguint el camí del Tribunal Suprem que ho ha reconegut recentment per les netejadores o les perruqueres.

La sentència del TSJC del passat 11 de març, número 6839/2015, analitza el cas d'una treballadora amb la categoria professional de bibliotecària, i que dedicava més del 60% de la seva jornada laboral a feines d'introducció de dades a l'ordinador, determinant que portava a terme la seva feina "apoyando ambos antebrazos sobre la mesa de trabajo ejerciendo presión sobre los codos". Aquesta tasca repetitiva amb el ratolí de l'ordinador, segons la resolució judicial, va ser la causant d'una Síndrome del Túnel Carpià, que ocorre quan el nervi medià, que abasta des de l'avantbraç fins a la mà, es pressiona o s'atrapa a nivell del canell.

Sentència innovadora

La sentència argumenta que malgrat les feines informàtiques no estan actualment compreses explícitament per l'executiu espanyol en el Quadre de Malalties Professionals dins les que poden causar aquestes patologies, s'ha de realitzar una interpretació "àmplia" de les professions on es poden causar aquestes seqüeles, incloent els informàtics, per les característiques pròpies dels moviments repetitius al introduir dades als ordinadors, ja que "dicha actividad implica la realización de constantes y repetidos movimientos de extensión de ambas muñecas". Per tant, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya introdueix una nova professió dins les que pot causar el Túnel Carpià i patologies semblants, seguint el camí marcat pel Tribunal Suprem que va acceptar també fa pocs mesos que les feines de les netejadores i les perruqueres també causaven el Síndrome del Túnel Carpià i patologies anàlogues per "lesions nervioses per compressió", a pesar de no estar encara al llistat de Malalties Professionals establert per llei per l'executiu espanyol

Major protecció i prevenció

El fet que Síndrome de Túnel Carpià es consideri "professional" determinarà certes millores de Seguretat Social pels afectats, entre les que destaca que no és necessari cap cotització anterior per accedir a la invalidesa (mentre que si que es requereix un mínim de temps de cotització en les "malalties comunes") i el càlcul de la prestació que es porta a terme és "privilegiat", donant lloc a percepcions més altes. Alhora, en les patologies professionals no es descompta cap dia de la baixa mèdica, i fins i tot la prestació pot ser augmentada entre un 30% i un 50% si ha estat causada per una infracció empresarial per manca de mesures de seguretat.

Per tant, la innovadora sentència dona accés als treballs informàtics que pateixin aquesta malaltia a unes prestacions més altes i la possibilitat de reclamar a l'empresa per possibles incompliments en matèria de prevenció de riscos.

Ocultació sistemàtica per les Mútues Patronals

Aquesta sentència ha fet un petit pas en el reconeixement de les Malalties Professionals, cap a una major protecció dels treballadors afectats i per aconseguir una prevenció real en un àmbit tant precari actualment com l'informàtic. Però a realitat és que encara avui en dia la gran majoria de Malalties Professionals incloses (o no) a la llei espanyola no són considerades com a tals i són declarades com a "comunes", a través d'una ocultació massiva realitzada per les Mútues Patronals i les empreses, i per l'actuació masses vegades negligent de les administracions públiques que ho permeten.

Els accidents laborals mortals es disparen un 76,5% en el primer semestre de 2016 a Catalunya

Diari del Treball

El conjunt de sinistres de treball creix un 11,6% a causa de la relaxació de la prevenció en les empreses i la temporalitat. Els accidents laborals a Catalunya s'ha disparat en el primer semestre d'aquest any. El conjunt de sinistres ha augmentat un 11,6%, però el més preocupant és que entre aquests, els accidents mortals s'ha incrementat un 76,5%, segons les dades fetes públiques pel departament de Treball de la Generalitat. El Govern ha vinculat el repunt dels accidents a la temporalitat i a la relaxació en la prevenció.

El creixement dels accidents laborals respecte del mateix període de 2015 es deu principalment als de tipus lleus, que passen de 39.841-44.519 (+11,74%), encara que el que més destaca és la forta pujada dels accidents mortals. La comparativa s'ha fet sense incloure en els accidents mortals de l'any passat els 28 morts en l'accident d'aviació de Germanwings.

En el primer semestre de 2015 es van produir 17 accidents de treball amb resultat mortal, xifra que pujaria a 45 si se sumen els de l'accident aeri. Mentrestant, en els sis primers mesos de 2016 es van registrar 30 morts, cosa que representa un increment del 76,5%.

La Generalitat, en vista de l'augment dels accidents, ha advertit les empreses contra la "relaxació" en les mesures preventives i ha anunciat que vigilarà de prop a 263 companyies que han constatat tenen una alta incidència de sinistralitat laboral.

En roda de premsa, Josep Ginestà, secretari general de Treball de la Generalitat, ha alertat que la sortida de la crisi està fent possible una recuperació de l'ocupació, "però no de la qualitat del treball".

Ginesta ha vinculat l'increment de la sinistralitat als canvis en el mercat de treball, en què s'imposen els contractes temporals i les rotacions de treballadors, que a més assumeixen en molts casos més càrrega de treball i alguns cops en condicions de seguretat inferiors, ja que les plantilles no augmenten malgrat tenir més activitat.

** Article publicat al Diari del Treball*

La gestió de les baixes laborals, al servei de les mútues

Marc Font

Els dies de baixa mèdica dels treballadors catalans per una contingència comuna -és a dir, accident o malaltia no laboral- s'han reduït molt en la darrera dècada. Segons les dades de l'Institut Nacional de la Segurerat Social (INSS), al 2005 la durada mitjana de les incapacitats temporals a Catalunya era de 37,8 dies. Deu anys més tard, ja només era de 29,3 dies i durant els primers quatre mesos del 2016 encara ha baixat més i se situa en 23,7. Paral·lelament el diferencial amb la mitjana estatal -sempre per sobre en el període analitzat- s'ha eixamplat i ha passat de sis dies el 2005, a 8,5 el 2015 i a més de 10 en el que portem d'any. Més que estar vinculada a una millora de la salut dels treballadors, la disminució dels dies de baixa mèdica va lligada a d'altres factors, com la major por a perdre la feina des que va començar la crisi, i l'actuació de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social.

Fa uns mesos l'ICAM va deixar de ser un organisme autònom adscrit al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya per convertir-se en la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques, integrada a la Direcció General d'Ordenació Professional i Regulació Sanitària. En qualsevol cas -el nom d'ICAM se segueix emprant-, s'encarrega del control de les baixes mèdiques i dels reconeixements mèdics de les possibles invalideses. La seva actuació els darrers temps, amb la concessió d'altes mèdiques a persones que no estaven en condicions de treballar segons el criteri dels metges de capçalera i amb la denegació d'invalideses permanents, ha generat contestació social, que s'ha organitzat a través de la PAICAM, la Plataforma d'Afectats per l'ICAM i l'INSS.

És l'Estat, a través de l'INSS, qui paga les baixes mèdiques i les pensions. En molts casos, però, la gestió econòmica de les baixes va a càrrec de les mútues, que fan el pagament al treballador. Els fons provenen de la Seguretat Social, que és qui contracta el servei a aquestes entitats privades, formades per conglomerats empresarials. Legalment no tenen ànim de lucre, però algunes d'elles, com Mutua Universal, han protagonitzat escàndols per multimilionaris desviaments de fons públics. En el cas de la Generalitat, té subscrit un conveni amb l'INSS, segons el qual l'ICAM s'encarrega de les competències de control a través del tribunal mèdic. I per la gestió de les baixes mèdiques la Seguretat Societat espanyola transferirà enguany gairebé 60 milions d'euros a la Generalitat.

Més pes de les mútues

El model funciona cada cop més amb una lògica economicista, en què es prioritza el rendiment econòmic a la salut i el benestar dels treballadors. I les mútues han guanyat competències i capacitat de decisió. "Penses que si estàs malalt el sistema et protegirà perquè funciona amb uns criteris objectius, el problema és que ens movem en uns paràmetres que són subjectius", afirma Miguel Arenas, advocat del Col·lectiu Ronda especialista en Seguretat Social. Un reial decret de 2014 és el que ha permès a les mútues guanyar molt de pes. Ara bé, la irrupció de les mútues no és precisament nova, sinó que arrenca del 1995, amb un canvi legislatiu del darrer govern de Felipe González.

En principi el control del període de baixa recau en el metge de capçalera que va dictaminar la incapacitat temporal, però les mútues poden demanar al treballador que passi pels seus dispensaris per portar a terme un reconeixement mèdic. Si no hi van, i no són capaços de justificar l'absència, perden la prestació. El darrer canvi normatiu no ha permès que les mútues puguin donar les altes mèdiques, un objectiu que la patronal CEOE, i òbviament les mateixes mútues, persegueixen des de fa temps. Però sí que poden sol·licitar a l'ICAM, en el cas de Catalunya, que doni l'alta al treballador si després de fer-li un reconeixement mèdic creuen que està en condicions de treballar.

Malgrat que el metge de capçalera s'hi oposi, al cap i a la fi és qui dóna la baixa, l'opinió decisiva és la de l'ICAM. El sistema incentiva les altes el més ràpides possible perquè, segons Miguel Arenas, "a la pràctica [tant l'ICAM com les mútues] reben més diners si les baixes són més curtes", un factor que també interessa les patronals, ja que es empreses paguen els primers dies de les baixes. "Per a mi el tema de fons és que és un mecanisme de control als treballadors del sistema capitalista. Si tu estàs de baixa, ha de tenir por", diu Arenas. La creixent privatització del sistema també es pot veure en detalls com que l'ICAM "deriva certes proves a centres privats i quan ha de defensar la denegació d'una pensió, l'INSS ve amb informes de metges de clíniques privades", afirma l'advocat.

"Cercle viciós"

L'ICAM també cobra de la Seguretat Social per fer revisions mèdiques i proposar si una persona té una invalidesa permanent que li permeti rebre una pensió. "El criteri cada cop és més restrictiu i ens trobem que es donen altes injustificades en contra de l'opinió dels metges de capçalera a persones que no poden treballar i que han d'encaminar-se cap a una invalidesa permanent. Però si tenen l'alta, conseqüentment els deneguen la invalidesa i la pensió. És un cercle viciós", assegura Miguel Arenas. El també advocat del Col·lectiu Ronda i expert en Seguretat Social Àlex Tisminetzky incideix en la "indefensió" en què queda una persona en aquesta situació, ja que "si no es reincorpora a la feina es considera una baixa voluntària, de manera que es queda sense atur ni indemnització de cap tipus".

L'advocat exposa que la lluita contra les altes injustificades s'ha d'abordar des d'una doble vessant, la batalla judicial i l'activisme social. "A nivell judicial és complicat, perquè el judici acostuma a ser al cap de mig any, mentre que l'alta mèdica és executiva i entra en vigor al moment. Ens trobem amb un problema jurídic perquè el jutge ha de valorar una alta que es va donar sis mesos abans. En un primer moment, l'opció és negociar amb l'empresa o pressionar amb la PAICAM. Ara bé, si que serveix en casos en què es pot demostrar que no pot treballar mai més i és el primer pas per aconseguir que es doni una invalidesa permanent i, per tant, es cobri una pensió de per vida si es guanya", exposa.

Un procés per aconseguir una invalidesa permanent pot allargar-se almenys un any o un any i mig, però quan la persona ha rebut l'alta passa per una situació "molt delicada" perquè "ha de treballar tot i que no pot", comenta Tisminetzky. Als problemes de salut, s'hi ha de sumar la "indefensió econòmica, perquè de facto t'expulsen del mercat laboral i si el dia de demà accedeixes a una pensió serà en pitjors condicions", remata Miguel Arenas.

La lluita de la Naty

Si hi ha un cas que personalitza els abusos de l'ICAM i de l'actual sistema de gestió de les baixes mèdiques és el de Natividad López. La Naty, una administrativa comptable de 33 anys, va acampar durant unes setmanes de 2015 davant la seu de l'organisme, situat al barri de Vallcarca, per reclamar que li reconeguessin la incapacitat total permanent pels greus problemes de salut que pateix. La seva lluita va ser la guspira que va provocar l'aparició de la PAICAM i ha tingut recorregut mediàtic, sobretot per la cobertura continua que n'ha fet la 'Directa' des de l'inici . Arran de la protesta, l'ICAM va donar-li l'alta, el que va abocar-la a una situació d'indefensió econòmica que s'unia al precari estat de salut que té, fruit de l'ictus i l'infart patits els darrers anys, a banda d'altres problemes. Assessorada pel Col·lectiu Ronda, va decidir plantar batalla judicial i ara fa un mes va celebrar-se un judici contra l'ICAM per la concessió d'una alta injustificada i el proper 14 de juliol se'n farà un segon en què la jove reclama que se li reconegui la invalidesa permanent i se li atorgui una pensió.

El cas de la Naty és un exemple, però n'hi ha més i les mobilitzacions de la PAICAM ja ha tingut conseqüències, com ara el cessament de Consol Lemonche, que era la subdirectora general d'Avaluacions Mèdiques, l'antic ICAM. "Amb el cessament, [Antoni] Comín [conseller de Salut de la Generalitat] fa un canvi cosmètic, però no es va al fons de la qüestió", considera l'advocat Àlex Tisminetzky. En opinió dels dos advocats del Col·lectiu Ronda del que es tractaria és que "els criteris per donar una alta i concedir una invalidesa permanent siguin objectius, que l'ICAM rebi només el que costa el servei i no una subvenció de 60 milions, que les mútues no hi juguin cap paper i que l'opinió del metge de capçalera i dels especialistes guanyin pes".

** Article publicat a Crític, periodisme d'investigació*

Cremen el cotxe del secretari general de la CGT de Catalunya

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de la CGT de Catalunya

La nit de diumenge a dilluns 19 de setembre, el cotxe del secretari general de la CGT de Catalunya va ser cremat a un carrer de Terrassa i va quedar totalment calcinat.

Ens preocupa que aquest fet hagi passat pocs dies després d'una manifestació sorpresa pel centre de Barcelona contra la repressió del cas 'Som 27 i més', on ell és un dels 27 imputats a qui demanen més d'onze anys de presó per defensar la universitat pública. Ens preocupa que hagi cremat a la ciutat on ha tornat a viure fa 15 dies i on va militar des de l'assemblea d'okupes per construir espais d'autogestió i des d'on es va enfrontar al poder i les seves injustícies. Ens preocupa que hagi cremat el cotxe del secretari general de la nostra organització, un sindicat compromès de manera radical amb la lluita de la classe treballadora.

No volem pensar que aquest incendi és una amenaça cap a ell o cap a tota la militància de la CGT per intentar condicionar la nostra acció sindical i social. Si els nostres temors es confirmen, volem deixar clar que aquest tipus d'agressions no aconseguiran de cap manera el seu objectiu.

Un micromecenatge solidari permet substituir el cotxe incendiat

Un grup de treballadores, activistes i militants de sectors amplis de l'espectre social i sindical va posar en marxa un projecte de micromecenatge per fer arribar una nova furgoneta al secretari general de la CGT de Catalunya, ja que la seva va ser incendiada la matinada del passat dilluns 19 de setembre.

L'ACCENT [`]

En només 4 hores i mitja es van assolir els 4000€ necessaris, gràcies a les petites aportacions de més d'un centenar de persones solidàries. Tota quantitat que no sigui necessària per a un nou vehicle serà feta servir per a la campanya del cas 'Som 27 i més'.

Des de la CGT de Catalunya volem agrair aquesta nova mostra de solidaritat de la classe treballadora catalana. Ens omple d'orgull formar part d'un teixit viu i combatiu que es posa en marxa de forma tan carinyosa i decidida quan ens toquen a una. El teixit que planta cara al poder a Can Vies, el que surt al carrer en alguna de les operacions Pandora, el que va posar contra les cordes a Movistar amb un huracà de solidaritat i compromís.

I tant que hi ha alternativa al capitalisme, la construirem amb el ciment de companys i companyes que quotidianament aporten alegria i fermesa des dels centres de treball als carrers i espais autogestionats.

A totes elles, us donem les gràcies des de la nostra organització, sabeu que podeu comptar amb nosaltres.

Als feixistes que ens amenacen, a qui delata i criminalitza la nostra lluita pels drets de les treballadores i estudiants, al poder que ens intenta domesticar amb lleis mordassa i reformes laborals: Som i serem un malson creixent.

Si ens toquen a una, respondrem totes.
Visca la lluita de la classe obrera!

La llei mordassa arriba a la UAB: multes de 500€ per participar a la vaga del passat 18 de maig

Secció Sindical CGT UAB

El 20 de setembre dues companyes de la secció sindical de CGT-UAB han rebut una multa per la seva participació a la vaga de professorat i investigadors/es que el nostre sindicat va convocar el passat 18 de maig a la UAB contra els intents d'acomiadaments de professorat que en aquell moment volia dur a terme l'equip de govern.

A la denuncia es considera a la Marta i l'Ermengol com a "organitzadores o promotores" de la concentració i posterior manifestació que vàrem dur a terme la secció sindical de la CGT UAB. La Marta i l'Ermengol son delegades sindicals i membres de la secció des de fa anys, així com també del secretariat permanent de CGT Catalunya, sindicat al que l'escrit rebut qualifica de "associació antisistema" en una frase que sembla una declaració d'intencions. En el text de la multa s'especifica també que l'expedient s'instrueix seguint la llei orgànica 24/2015 més coneguda com a "llei mordassa". Aquesta llei ha estat àmpliament denunciada com una llei repressiva per atemptar contra les llibertats individuals i col·lectives bàsiques ja que restringeix el dret de associació, reunió i manifestació. La política repressiva de l'estat contra els col·lectius que lluitem pels nostres drets arriba de nou a la UAB. I en aquest cas la llei mordassa del Govern del Partit Popular és utilitzada pel Departament d'Interior del Govern de la Generalitat de Catalunya, contra qui entrem en la seva categoria de "antisistema", perquè mantenim la lluita sindical i les posicions de dissidència

Des de la secció sindical de CGT UAB denunciem aquest nou atac repressiu que se suma als que estem vivint els últims mesos. Aclarim que no acatarem aquesta multa rebuda per l'acció sindical que hem fet, fem i seguirem fent i advertim als cossos repressius de l'estat així com a tots els elements dels quals hem rebut atacs, pressions i amenaces que estan perdent el temps si pretenen que ens aturem. Ens reafirmem en el nostre compromís amb la lluita de les treballadores mitjançant l'acció directa, l'autogestió i el suport mutu. Un cop més, si ens toquen a una ens toquen a totes.

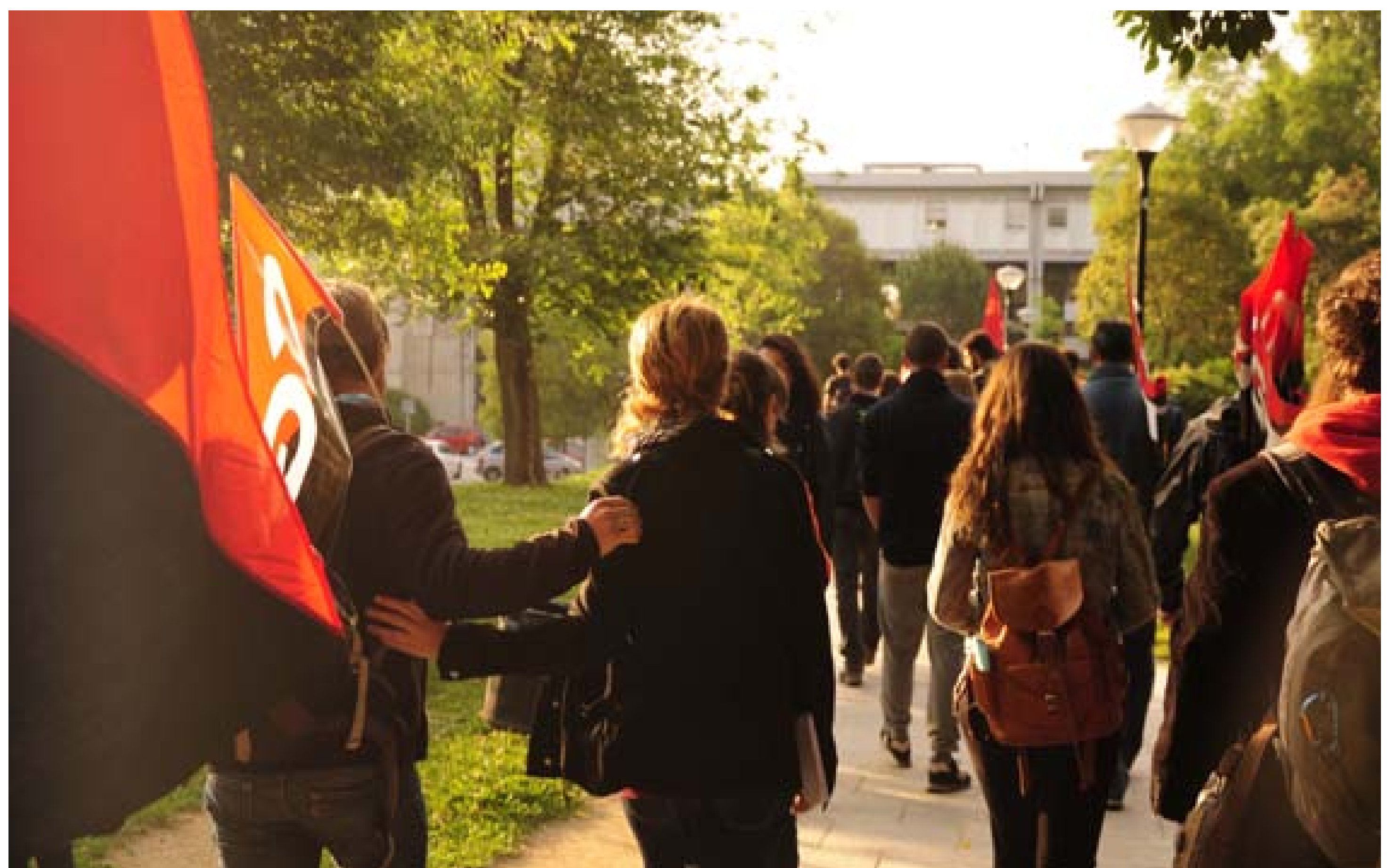
Som una associació antisistema o un sindicat?

Ermengol Gassiot

Fa uns dies, una nota de correus a la bústia. Tenia un certificat. La veïna que m'havia avisat (perquè em va arribar a l'antic domicili) va aconseguir que la cartera li donés. Es tractava d'una notificació del Departament d'Interior de la Generalitat. Per ser més precisos, dels Mossos d'Esquadra. A l'interior, un munt de folis escrits. Per fer-ho curt, diré que es tractava d'una notificació sanció de 500 € en aplicació de la Llei orgànica 4/2015, la coneguda com a Llei mordassa.

Ja fa mesos o, més ben dit, anys que els moviments socials i diversos col·lectius ens hem oposat fermament a aquesta llei. Nosaltres, em refereixo a la CGT, ho hem fet reiteradament i, per sort, ni de lluny hem sigut els únics en fer-ho. Però no he pensat aquest escrit per parlar d'aquesta llei ni de l'oposició necessària que ara més que mai li hem de fer. Tampoc pensava esmentar el paper dels mossos d'esquadra, obeint com corders una norma, la Llei mordassa, que el Parlament de Catalunya i el mateix Govern de la Generalitat diuen, si més no formalment, rebutjar. En realitat, aquella gent que encara confia en la capacitat de les institucions de desobeir sense trencar cap plat, faria bé de prendre nota d'aquest fet. Però, com deia, he vingut a parlar d'una altra cosa.

En el relat que els Mossos d'Esquadra fan dels fet, diuen que un seguit de gent vam tallar el trànsit i vam provocar molt kilòmetres de cues a les autopistes al voltant de la UAB. Expliquen que ho vam fer convocades per "l'associació antisistema "Confederación General del Trabajo" (CGT), per protestar per la precarietat en la contractació de professors associats a la UAB". En realitat, i no ho expliquen, hi havia convocat un dia de vaga. Era el 18 de maig de 2016, poc abans a les eleccions al rectorat de la UAB. I tampoc diuen que, malgrat que les mobilitzacions les vam promoure només la CGT amb diversos col·lectius de precàries de la UAB, van servir per aturar una bona part de les mesures que l'equip de govern de la UAB pensava tirar endavant. Però tampoc és el meu objectiu parlar d'això.

M'interessa remarcar el terme que fa servir la policia d'associació antisistema. Com res del que fa la policia, sigui catalana o espanyola, no és gens innocent. En qualificar la CGT com a organització antisistema la policia pretén negar-nos la nostra condició de sindicat. Suposo que, per una banda, perseguien justificar que la multa no la imposaven a vaguistes que informaven d'una vaga, sinó a un grup d'agitadors que pertorbaven l'espai públic. De fet, com diu la mateixa llei, suposadament actuàvem contra la "seguretat ciutadana". D'aquesta manera, la sanció, la repressió, pot passar més impunement desapercebuda. Encara ara reprimir sindicalistes està més mal vist per una part important de la població que reprimir a moviments socials, especialment els "antisistema".

No obstant, el més preocupant no és que en relació els fets del 18 de maig no ens tractin d'aquesta manera, com a "associació antisistema". El greu és que en aquest escrit sembla que per a la policia de la Generalitat de Catalunya només es puguin qualificar com a sindicats a CCOO i UGT. Al bipartit sindical que gaudeix de les prebendes institucionals. Que pacta reiteradament la pau social amb les organitzacions de la patronal i amb els governs de torn. La resta, pel que sembla, estem destinades a quedar-ne fora. En aquest aspecte, veiem com el llenguatge de molts mitjans de comunicació, que assimila "els sindicats" a les organitzacions que acabo d'esmentar, arriba també a l'àmbit policial i condiciona la instrucció de sancions de centenars d'euros. I, si per una banda ja ens agrada quedar fora de l'àmbit associat a CCOO i UGT, crec fermament que veient les pràctiques respectives el terme "sindicat" se'ns ha d'aplicar a nosaltres i no a ells.

Per acabar, també vull dir que en part els mossos tenen un punt de raó. Obvien que la CGT som un sindicat (un oblit gens innocent, com he dit) però alhora ens reconeixen com a associació i antisistema. I és que sindicat és, precisament, una associació entre iguals per a defensar interessos comuns. Doncs si, la CGT som una associació de persones iguals i lliures i defensem els nostres interessos de classe. I, per continuar el que diuen els mossos, la defensa que fem dels nostres interessos com a treballadores i treballadors ens fa antisistema. Tant si som treballadores precàries com fixes, amb o sense contracte, migrants i autòctons, etc. La nostra finalitat és combatre i enderrocar un sistema que cada any mata milions de persones a la feina arreu del món. Que destrueix el planeta a marxes forçades i que condemna a l'extrema pobresa a milions de persones mentre a d'altres els garanteix l'extrema riquesa. Allà els Mossos d'Esquadra si se'n senten part. Nosaltres no només no som part del sistema sinó que, a més, li plantem cara. Radicalment. I sí, som una associació antisistema precisament perquè som un sindicat.

** Ermengol Gassiot és secretari general de la CGT de Catalunya*

Més enllà de la igualtat entre homes i dones

L'economia feminista i l'ecològica són les úniques que surten dels marges del mercat

Andrea Pérez

Cristina Carrasco Bengoa, investigadora en Economia Feminista, defensa que "l'economia només considera el temps dedicat al treball de mercat" i ignora el treball de cures, realitzat tradicionalment per les dones.

L'economista proposa un canvi radical de sistema, cap a un altre model "humà, que estigui primer per la vida, que cuidi a la seva població" i que no plantegi desigualtats per cap dels eixos que existeixen.

Creu que l'economia és la disciplina menys oberta a tots els canvis. Cristina Carrasco Bengoa es retira de la docència, però el seu treball com a professora de Teoria Econòmica de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona (UB) ha deixat importants publicacions i un gran treball de recerca en economia feminista. La seva facultat participa en el màster d'Estudis de Gènere i ha aconseguit recentment un Doctorat en el mateix camp. Així mateix, s'estan plantejant canvis des d'alguns departaments per ensenyar economia sobre la base de perspectives alternatives al capitalisme.

- L'economia feminista persegueix la igualtat entre homes i dones?

El que anomenem economia de gènere és la cerca d'igualtat, però ho diferenciem d'economia feminista, amb la qual anem més enllà.

- La cerca de la igualtat no és desitjable en economia?

És que la igualtat... Què vol dir "la igualtat"? Igualtat no implica necessàriament un canvi de sistema. A més, quan es parla d'igualtat, encara que no es digui, s'està plantejant que les dones ens igualem als homes al mercat laboral. Mira els indicadors, sempre són: quantes dones ara participen al mercat laboral, la bretxa salarial, quantes dones diputades, quantes dones tècniques de no sé què, directives... Jo mai he vist indicadors d'igualtat que diguin quants homes planxen les bruses de les seves dones o quants homes cuiden a la seva àvia que té alzheimer. Aquests no apareixen com a indicadors d'igualtat.

- Que les dones es "igualem" als homes, però no a l'inrevés.

Si ens arribéssim a igualar, imaginem-ho així, a mi el sistema em segueix semblant explotador, explotador, etc. I de vegades hi ha igualtat per a baix. Per exemple, antigament les noies joves feien molt treball a casa i els nois no feien res, avui crec que cap en fa gens. S'han igualat. I surten al mercat laboral i tots són precaris. Elles i ells. Ah! Iguals! Iguals per on? Per a baix, la igualtat no em serveix. Penso que cal canviar la perspectiva del món i fer un altre món molt més equitatiu per a homes i dones però des d'una perspectiva diferent, no pot ser dins d'aquest mateix model.

- I això sense considerar la interseccionalitat.

Hi ha molts eixos de desigualtat. Imaginemnos que homes i dones fem les mateixes activitats amb el mateix valor, que això ja seria molt difícil en un sistema capitalista, però els nivells de classes socials o de renda seguirien existint. És l'essència del sistema capitalista: uns han d'explotar a uns altres... Al món que tenim és impossible fer-se ric si no t'has aprofitat del treball d'algú. Tu amb el teu propi treball pots subsistir, et faràs ric si et toca la loteria, però si no vol dir que estàs explotant a algú, directa o indirectament. Aquestes desigualtats no es poden eliminar perquè s'eliminaria el sistema.

- L'economia feminista nega que les estadístiques econòmiques siguin fidels a la realitat.

L'economia només considera el temps dedicat al treball de mercat i que es quantifica per hores des de la industrialització. Això és el que es recull en les estadístiques i tota la resta, que està fora del mercat, per a l'economia no existeix. I per tant, si no existeix no es mesura o recull.

- Com el treball de cures. Es tracta d'una sèrie de relacions emocionals recíproques?

En general, no és que existeixin persones cuidades i persones cuidadores. Per descomptat que hi ha moments en la vida, sobretot l'inici i el final, on les persones són molt depenents de cures. Però al llarg de la vida tots som interdependents i requerim cures: de vegades més biològiques, de vegades més emocionals. Tot això que és fonamental directament per a la vida de les persones no es considera mai.

- És possible mesurar aquest tipus de treball?

Del treball de cures sí que hi ha una part que pot ser mesurable, però hi ha una gran part que són aspectes subjectius, de relació, d'emocions, d'afecte... No tot té una traducció en nombres.

- Per això l'economia feminista demana ampliar la visió?

Hi ha economies heterodoxes, crítiques, més marxistes o més keynesianes que no són l'economia dominant, que treballen altres temes com la pobresa o la desigualtat de la renda, però que es mantenen en els marges del mercat. L'única economia que trenca els marges del mercat és l'economia ecològica, que incorpora tota la naturalesa. I, d'altra banda, l'economia feminista, que incorpora tots els treballs que cauen fora del mercat. Aquesta és una visió molt més realista.

- Més enllà de l'homo economicus racional.

Per descomptat. L'objectiu de l' homo economicus és l'obtenció de benefici. L'economia està pensada perquè funcionem més ràpid: més velocitat, més productius, més diners, més beneficis...no? Jo sempre dic que si jo vaig a rentar els plats amb el meu fill i aprofitem per tenir una bona conversa, què vol dir ser més productiu? L'objectiu era la conversa, no era rentar els plats més ràpid.

- Trobar-nos davant aquestes qüestions menys quantificables ens obre un problema clar a l'hora de buscar formes de mesurament que serveixin per comprendre aquests aspectes de forma rigorosa. Existeixen indicadors per a aquest tipus de treball?

En una societat tan racional com aquesta tot el que no es pugui convertir en nombre sembla que no tingués valor o rigor, la qual cosa és falsa. Nosaltres podem tenir alguns indicadors més quantificables que són discutibles. Per exemple, les enquestes de l'ús del temps que ens donen el temps que dediquem a la llar. No obstant això, seguim treballant amb nombres abstractes i anem desplaçant i intercanviant temps que no són iguals. Sempre dic que un indicador interessant, encara que més qualitatiu, per comparar països seria mesurar com el país cuida a la seva població. Ens donaria elements de més humanitat que el Producte Interior Brut (PIB).

- Indicador que vostè qualifica d'androcèntric. Per quin motiu?

Quan parlem d'androcèntric ens referim al fet que estan centrats en les activitats assignades a la població masculina. El món del mercat laboral, del treball pagat, va ser assignat a la població masculina. I segueix sent-ho, perquè el fet que les dones haguem fet un esforç per integrar-nos al mercat laboral no vol dir que la població masculina i la societat en el seu conjunt ho tinguin assimilat. Si nosaltres prenem indicadors del treball de mercat, els podem anomenar indicadors androcèntrics perquè il·lustren l'activitat assignada per excel·lència als homes.

- En els plantejaments de l'Economia Feminista, el binomi treball-temps té un paper fonamental. Què implica que les pautes socioculturals en l'actualitat entenguin el temps en forma d'hores de rendibilitat?

Aquest temps quantificable es dóna a partir de la industrialització. Abans, a l'àrea rural o camperola, no funcionava així, funcionava molt més regit pels temps de la naturalesa. Quan comença la industrialització, comença el temps rellotge: "cronòmetre", "quantificar", "temps-diners", "el temps no es pot perdre", "el temps és or"... etc.

- I s'associa el temps al benefici econòmic?

Aquest temps, cada vegada que l'empresa pot, l'explota més i en treu un benefici important. Un altre benefici el treu perquè espolia el temps de les dones que treballem a casa, i

perquè hi ha una part important d'aquesta feina que va a reproduir la força de treball que després es va a l'empresa a un preu molt barat. També hi ha un espoli de la naturalesa, perquè l'empresa no respecta els temps de reproducció dels recursos renovables. Aquesta economia capitalista està organitzant i controlant els diferents temps.

- Què implicaria canviar aquesta organització dels temps?

Primer que cal canviar les formes de produir, les formes de consumir, no cal produir per al benefici. No vol dir que no vagis a obtenir cap benefici perquè has de viure, però has d'obtenir-ho respectant els temps de la naturalesa. Per tant ja no podem usar tota l'energia que fem servir. I també cal respectar els temps de cures. Els temps són un element clau avui perquè modificar-los ja és modificar tota una estructura des de la base.

- És a dir, que el sistema capitalista intervé tant en l'esfera laboral, com en la pública i privada, ja que repercuteix en tots els temps.

Clar, és que jo fins i tot no diria que intervé, sinó que n'és part. La producció capitalista no podria viure si no tingués recursos naturals perquè, en el fons, i per això els ecologistes no volen usar la paraula producció, no produïm res, l'única cosa que fem és transformar la natura, i en aquesta transformació destruïm. Amb la qual cosa produir no produïm res. Béns, em refereixo. Coneixement o afecte val, però coses tangibles no. Per tant, sense recursos naturals l'empresa no pot funcionar i sense força de treball tampoc. I la força de treball es reprodueix des de les llars. Es tracta d'un sistema que utilitza la força de treball i els recursos naturals per als seus beneficis però manté invisibles aquests pilars per ocultar d'on procedeixen els guanys.

- Comentava que l'economia ecològica és l'única que, juntament amb la feminista, se surt dels marges del mercat. Què tenen en comú i en què es diferencien?

Trenquen les fronteres i incorporen elements que no passen pel mercat. Elements que no són quantificables com els temps de cura, que no tenen preu ni volem que el tinguin. En l'economia ecològica els preus són polítics: el petroli es mou per interessos, en part pel cost d'extracció, perquè el petroli no es produeix, està produït. És a dir, l'empresa capitalista vol anar cada vegada més ràpid però els temps de la natura són els que són. Tenim molts punts en comú i a més som els dos grans fonaments, els pilars del sistema capitalista. Per això parlem de l'economia de l'Iceberg, són com els pilars ocults, a dalt apareix el mercat i el sistema financer.

- Malgrat ser els dos grans pilars del sistema, no van de la mà...

Els punts de desacord són, crec, la poca sensibilitat masculina encara a tot el que podríem anomenar l'economia de la cura. Jo crec que dins d'algun sector de l'ecologia ja està bastant assumit i sensibilitzat però hi ha sectors que normalment encara no ho consideren, ho consideren secundari, "primer és el planeta" i totes aquestes coses. I bé, aquí estem intentant els diàlegs. Perquè el que és clar és que o ens posem tots d'acord els que estem "contra"…

- Els de a baix de l'iceberg.

Els de a baix de l'iceberg. Fins i tot totes aquestes noves formes, tot el que són moviments cooperatius o economia social i solidària... Però per exemple molts d'ells no tenen en compte els temps de cura. Tot això requereix debat, experiències, i no són fàcils, no?

- Comenta que és molt complicat que un canvi de model es dugui a terme des de les institucions, perquè aquestes no legislarien per autodestruir-se. Però també és complex que la mobilització ciutadana aconsegueixi canvis profunds a llarg termini que vagin més enllà de protestes puntuals que més tard absorbeixin i modifiquin les mateixes institucions. Ens trobem davant un altre problema de compatibilitzar diferents temps?

Jo crec que el tema és tan complex... perquè clar, es tracta de canviar el sistema. Crec que cada generació va fent el que pot. Sempre penso que hem de tenir clar cap a on anem i buscar petites accions que ens encaminin cap a allà. Sabent que el camí mai se sap quin és, perquè de vegades els moviments agafen unes dinàmiques que no t'esperes.

- Quins serien els elements necessaris per dur a terme aquests petits passos?

Una societat organitzada. Si realment tenim assimilat i interioritzat el que planteja l'economia feminista, això ens farà actuar allà on estiguem d'una manera diferent. En la facultat, per exemple, hem aconseguit alguna assignatura. O quan fem classe, no és que fiquem un capítol sobre economia feminista, sinó que intentem donar-li una altra perspectiva a l'economia que anem a impartir. La institució educativa té també un paper fonamental. Si realment podem anar canviant la nostra concepció del món, això després encara que sigui sense voler ho vas transmetent i aquesta és una labor important.

- Arribarem a alguna part a força d'aquests petits canvis?

La història de la humanitat és molt complicada i el sistema que tenim és molt poderós. D'altra banda com està espoliant tant la naturalesa està cavant la seva pròpia tomba, no? No sé fins a on anem o si arribarà un moment en el qual ens esclavitzin a tots i només consumeixin uns pocs perquè si no les energies no duraran. .

- A quin sistema hauríem d'anar?

Jo crec que això sí que és una tasca de tots i totes. Puc plantejar alguns principis: un sistema humà, que estigui primer per la vida, que cuidi a la seva població, que no plantegi diferències ni desigualtats per cap dels eixos que existeixen, sistema de reciprocitats, d'afectes... Com s'organitza? Això hem d'anar veient-ho. Cal anar fent i aprenent però clar, amb una sèrie de principis sobre la taula.

** Entrevista publicada a Catalunya Plural*

L'escola pública en mans de la nova filantropia

Cecilia Bayo

Escola Nova 21 ha sabut materialitzar en un projecte concret allò que estava en el cap i en el cor de moltes persones. I ho ha sabut fer en el moment més idoni. Durant el curs 2010-2011 la inversió del Departament d'Ensenyament en formació permanent del professorat de la pública va ser de 8.189.460 euros. Quatre cursos més tard, el 2014-2015, ho va ser de 181.000 (gairebé el mateix que la Diputació de Barcelona dedicarà al projecte Escola Nova 21). És a dir, en quatre anys, la inversió pública en el reciclatge del professorat d'infantil, primària i secundària de Catalunya ha descendit un 97,78%.

Ens trobem, doncs, amb un Departament d'Ensenyament que ha desinvertit dràsticament en el seu principal actiu —els docents— i que no ha traçat cap política estratègica de reciclatge. I, davant el deteriorament d'un servei públic essencial com ho és la formació del personal docent, qui no veuria en la privatització d'aquest servei una sortida natural?

I de sobte arriba Escola Nova 21 i té lloc una doble externalització: la de la formació permanent d'alguns docents i la de la política pública que la defineix, que es deixen en mans de La Caixa i la Fundació Jaume Bofill. A la privatització s'hi suma, a més, la generació d'un nou mercat, el de les escoles innovadores, que crea desigualtats en el si de la xarxa d'escoles públiques, on ja es distingeix entre escoles avançades a un extrem i escoles contenidor a l'altre.

Aquest procés de privatització i mercantilització no és nou, de fet s'inclou dins l'anomenada nova filantropia, una nova forma de caritat on empreses i entitats privades (com La Caixa amb EduCaixa, el Banco Santander amb el programa Empieza por Educar o la Fundació Telefónica amb Educared) s'aboquen a les problemàtiques socials, en aquest cas educatives, per aportar solucions no només dineràries (com feia la filantropia tradicional) sinó també amb la creació de polítiques, indicadors de qualitat, models organitzatius i una estreta participació del patrocinador, que actua com a assessor.

Són els bancs, les empreses i les entitats privades els artífexs que han de definir les línies polítiques i la gestió de l'educació pública? És l'educació de les persones una dimensió que cal sotmetre a les lògiques de mercat? És el futur del Departament d'Ensenyament el convertir-se en un actor residual que es limiti a tancar la porta a les iniciatives ciutadanes com la ILP Educació i a obrir-la a les iniciatives privades com les de La Caixa i la Fundació Jaume Bofill?

** Article publicat a Núvol*

Notícies sindicals

Es desconvoca la vaga a Correus de Lliçà d'Amunt després d'aconseguir les reivindicacions plantejades

El 5 de setembre, les treballadores i treballadors de la carteria de Correos de Lliçà d'Amunt van decidir desconvocar definitivament la vaga indefinida convocada el 12 d'agost a causa de la manca de contractació.

La mateixa es va mantenir suspesa fins conèixer els plans de la direcció. En un principi se'ns va manifestar que no contractarien a ningú, fet que va motivar que el 2 setembre es decidís reprendre la vaga.

Al conèixer la direcció la convocatòria, l'empresa va reaccionar i van contractar a un company fins a finals de mes. Amb aquest fet la plantilla compta amb 7 efectius al setembre.

Si no hagués estat per aquesta lluita, aquest estiu Lliçà d'Amunt hauria tingut un servei postal inferior a un 50% de la plantilla en algunes franges del mateix.

Els treballadors de la carteria de Lliçà animem al conjunt de companyes de les diferents carteries a que s'organitzin entre elles per defensar el servei públic. No podem permetre les retallades brutals de personal, no podem permetre que hi hagi companyes de les borses que no les cridin perquè no es contracta.

Ens mantindrem vigilants per a què no es tornin a produir situacions com les d'aquest estiu, i en tot cas si es repeteixen, ens tornaríem a mantenir ferms en la mobilització com a eina per defensar un servei postal universal i de qualitat.

CGT Correos Lliçà d'Amunt

Denuncien tancament de llits, rebaixes de sou i manca de personal al Sociosanitari Francolí de Tarragona

Representants de Metges de Catalunya, SATSE i CGT van denunciar les mancances de gestió de l'Hospital Sociosanitari Francolí de Tarragona, que depèn de GiPSS -empresa pública adscrita al CatSalut-, remarcant que la direcció va acordar tancar 39 dels 159 llits del centre durant l'estiu per evitar contractar personal substitut durant les vacances. D'altra banda, al juliol, una seixantena dels 200 treballadors del Sociosanitari van patir una retallada de sou.

El malestar de la plantilla d'aquest centre hospitalari ubicat al Parc Sanitari de l'Hospital Joan XXIII va en augment. El detonant va ser el nomenament d'un nou gerent al mes de maig, el quart en només tres anys. El nou responsable va crear dos nous càrrecs directius a mitjans de juny sense que se seguís «un procés de selecció de transparent i, per contra, va suprimir una plaça de metge.

La CGT ha reclamat que es compleixi l'acord de Govern adoptat l'any 2010 pel qual l'ICS havia d'absorbir l'empresa GiPPS. A més, ha denunciat duplicitats en serveis com ara l'empresa de manteniment o de bugaderia, que al Sociosanitari presten empreses vinculades a la Xarxa Sanitària de Santa Tecla i al Joan XXIII són unes altres.

Finalment CGT va presentar una denúncia al jutjat Social de Tarragona contra GiPSS per la retallada salarial que han sofert 60 professionals del centre. La companyia ha incomplert el conveni laboral signat el 2015, on quedava palès que, si s'efectuava una reducció de salaris, es faria en els dos mesos posteriors a la signatura del text, i que, a més a més, es realitzaria en les DPO, les pagues extres per motius de competitivitat, que no es paguen des de l'any 2013. Finalment la reducció ha sigut sobre el salari base. A part, la CGT denuncia que la baixada que s'ha efectuat aquest últim mes de juliol no s'ha consensuat amb el comitè d'empresa. El sindicat demana que es cancel·li la reducció dels salaris i que a part, es retorni als treballadors tots els diners que hauran deixat de rebre el temps que pugui durar el contenciós.

Redacció

Aturades a Unipost contra els incompliments de l'empresa

El passat 24 d'agost CGT, UGT, CCOO i USO van procedir a fer una convocatòria conjunta de mobilitzacions d'una setmana, començant el 5 de setembre i finalitzant el 9 de setembre.

Les mobilitzacions abastaven a tots els centres de Unipost de l'estat espanyol, amb aturades parcials de 2 o 3 hores al final de la jornada de cada treballador/a en funció de la seva jornada de treball. El 7 de setembre es van portar a terme concentracions en diverses ciutats, entre elles Barcelona.

Unipost SA, empresa privada de repartiment de correspondència, és el principal competidor de Correus i compta amb una plantilla d'uns 2500 treballadors/es i més de 70 centres.

Els motius pels quals es van convocar les aturades són els abonaments puntuals de les nòmines, l'abonament de la totalitat de la paga extraordinària d'estiu i les quantitats que es deuen als/les treballadores gràcies a una sentència del Suprem que ratificava al seu torn la sentència de l'Audiència Nacional que validava l'acord, exceptuant la retroactivitat a data 1 de gener de 2014, del pla de viabilitat signat el 24 de febrer de 2014 entre Unipost, UGT i USO, després que tots dos sindicats realitzessin un referèndum, i que finalitza l'1 de gener del 2018 amb l'aplicació de les taules salarials que estaven vigents al juliol de 2013.

Des de l'any 2010 les condicions laborals dels/les treballadors/es de Unipost han anat precaritzant-se cada vegada més, mitjançant rebaixes i congelacions salarials, un ERO el 2010 que afectava a 93 treballadors/es, acomiadaments objectius, 5 ERTO (Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació), l'últim aplicant-se actualment fins al 31 de març de 2017 i que afecta als centres de repartiment de la Comunitat de Madrid, excepte Coslada i Majadahonda, València, Alacant i Murcia. Els/les treballadors/es de Unipost, per tant, s'han vist obligats/des a consumir les seves prestacions per desocupació. A tot això cal sumar-li, com a detonant de les mobilitzacions els continus retards i fraccionaments que portem anys patint tant de les nòmines com de les pagues extres, els últims la nòmina de juliol en 4 parts i la paga extra d'estiu en 10 mensualitats.

La Direcció de'Unipost any rere any carrega sobre els seus treballadors/es la seva pèssima gestió de l'empresa aplicant una vegada i una altra mesures que es van fent més difícils de suportar, i malgrat això els abonaments salarials no són el puntuals que han de ser, fins i tot malgrat les sentències judicials contràries a l'empresa, requeriments i multes de diverses Inspeccions de Treball que posen de manifest la mala fe amb la qual l'empresa actua al no abonar dintre del termini i en la forma escaient els salaris, situació que els/les treballadors/es no mereixen, després de l'esforç i sacrifici que porten a les seves esquenes.

Amb aquestes aturades s'ha volgut manifestar el malestar i indignació pels continus retards i l'incompliment de l'abonament de les quantitats que se'ns deu, exigir que se'ns pagui el que se'ls deu i que no se segueixin produint més retards, de manera que de persistir l'empresa en aquesta actitud plantejarem la convocatòria de noves mobilitzacions.

CGT Unipost

Vaga a Giró GH de Badalona per l'acomiadament d'una treballadora per 'causes mèdiques'

A l'empresa Giró, GH de Badalona, dedicada a la fabricació d'envasos, els treballadors es van declarar en vaga parcial. Diversos divendres de setembre han aturat la producció durant els tres torns de feina. I també el cap de setmana quatre hores per dia. El motiu: l'acomiadament d'una treballadora que la plantilla considera absolutament injust. La raó esgrimida en aquest cas és sanitària, la mútua l'ha declarat no apta de fer la seva feina després de 41 anys de servei i afectada per diverses lesions professionals. L'empresa s'ha basat en la reforma laboral per fer-la fora amb una indemnització mínima. La llei permet una indemnització mínima equivalent a 20 dies per any amb un màxim de 12 mesos.

El comitè d'empresa, amb presència de CGT i UGT, i els treballadors van intentar negociar amb l'empresa una solució que no fos l'acomiadament de la companya, ja que la mateixa llei diu que s'ha d'aplicar la solució menys lesiva per als afectats. I en una empresa com Giró, on treballen 138 persones, no entenien que no es trobi un lloc adient per a l'operària.

El que indignava més el col·lectiu laboral és que l'acomiadament es produeix quan la treballadora té una edat que fa que a la pràctica no es pugui recol·locar: té 56 anys. Això i les lesions que arrossega a causa precisament dels anys de treball la deixen al carrer.

Els dies de les aturades els treballadors s'han concentrat a les portes de la factoria, situada al polígon Canyadó de Badalona.

La plantilla tem que el que ha passat amb la Pilar formi part d'un pla prèviament establert. Es tractaria de desfer-se dels treballadors que tenen més antiguitat. La companyia, que, segons els sindicats té una bona salut econòmica, ha construït una planta a Terol. El juny passat es va iniciar el trasllat de part de la maquinària des de Badalona, cosa que va provocar les primeres protestes laborals, que entenien la maniobra com una deslocalització, atès que la nova planta tindrà una capacitat de producció que multiplica per quatre la de Badalona.

Finalment la treballadora va arribar a un acord amb l'empresa considerat satisfactori.

Redacció

Anul·lats 7 acomiadaments de treballadors d'Abentel que van participar en la vaga de tècnics de Movistar

La llarga vaga mantinguda per treballadors i tècnics d'empreses subcontractades per Movistar l'any passat encara té conseqüències. La darrera afecta l'empresa Abentel. El juliol de 2015 7 treballadors van ser acomiadats a Barcelona. El motiu adduït va ser baixa producció. Els treballadors, consideraven que els havien fet fora per secundar la vaga.

Tretze mesos després ha arribat la sentència corresponent a la denúncia presentada pels afectats. El veredicte ha estat declarar nuls els acomiadaments, cosa que significa que s'han de reincorporar a la feina que feien. A més el jutge ha condemnat l'empresa a pagar 20.000 euros a cada treballador per compensar el temps que no han pogut treballar.

Per justificar el pretès baix rendiment l'empresa va incloure en el llistat del temps de treball dels operaris aspectes tan diferents

com el temps de baixa per malaltia, les vacances i també el que correspon a la vaga que van seguir. El llistat va ser exigit per l'inspector de treball que va fer l'informe per al jutjat.

De fet, just abans de l'inici de la vaga, els treballadors afectats van ser convocats a les oficines de l'empresa. Allà, segons van explicar, els van dir que l'aturada era il·legal i els van advertir que si la seguien els podien sancionar i fins i tot acomiadar.

La vaga que van seguir els treballadors de moltes empreses que feien instal·lacions subcontractes per Movistar va ser motivada per les condicions salarials que els afectaven. La subcontractació en cadena suposava que en la part més baixa de la piràmide els salaris per jornades de més de 10 hores no superaven els 500 euros. Especialment perjudicats se sentien els operaris que havien, a més, de pagar-se l'assegurança com a autònoms. Tot plegat va fer que arreu de l'Estat, però especialment a Barcelona i Biscaia la vaga tingués forta repercussió en el servei i també molta presència al carrer i als mitjans de comunicació.

Un cop finalitzat el conflicte es va mantenir la coordinació entre els antics vaguistes. L'agrupació ha tingut més d'un nom: marea blava, pel color de les granotes de treball, o correscales, una acció feta per recaptar fons per a posteriors mobilitzacions. En aquesta agrupació hi ha sindicats que van donar suport, com CGT o Co Bas.

A finals de juny passat la Inspecció de Treball va comunicar la imposició de multes i liquidacions a la Seguretat Social a Movistar i a empreses subcontractades que sumaven 5,7 milions d'euros. A més, de resultes de la investigació realitzada s'han instat 98 altes en el Règim General de la Seguretat Social i 92 contractes temporals s'han transformat en fixos.

Ara els sindicats que donen suport a la marea blava han presentat a Madrid denúncies semblants a les que van permetre iniciar les investigacions a Barcelona. I el mateix han fet a les demarcacions de Girona, Tarragona i Lleida.

Diari del Treball

Dues treballadores del Metro guanyen demandes a TMB per vulneració del dret a jornades reduïdes

Dues treballadores del Metro de Barcelona guanyen sengles demandes contra TMB per vulneració de drets, després d'haver estat relegades en l'escalafó per tenir jornada reduïda.

Al febrer de 2015 l'a Direcció del Metro va decidir que totes aquelles persones amb jornada reduïda per guarda legal que tenien concedit un horari fora del seu torn assignat passarien a la cua de l'escalafó. Ara any
i mig més tard la sala 13 del jutjat social dicta sentència favorable a aquestes companyes, ja que en cap cas poden veure's perjudicades pel fet de sol·licitar una jornada reduïda.

Àdhuc amb Joaquím Forn com a president de TMB i recentment entrat Marc Grau com a Director de Metro, la Direcció de l'àrea de les persones (llavors amb Carmen Macías al capdavant) i de l'àrea de l'operació (amb Alejandro Egea com a responsable) van decidir que per forçar al Comitè d'empresa a signar un pacte, pel qual fos obligatori partir les vacances i així disminuir la contractació estival, totes les jornades reduïdes que estiguessin treballant en un torn diferent a l'assignat passarien a la cua de l'escalafó a l'hora de sol·licitar els mini-períodes (l'excés de jornada se'ns acumula en dies de festa que cal gaudir junts en períodes preestablerts i que s'assignen per antiguitat).

Una vegada comès l'atropellament van tenir la cara dura d'oferir arreglar-ho a canvi de signar aquest pacte. Lògicament el Comitè no va accedir a tal xantatge.

Al maig de 2015 aquestes dues companyes, afiliades a CGT, van interposar demanda per poder recuperar els drets que la Direcció de Metroe els havia segrestat. Van arribar les eleccions municipals i després de la victòria electoral de Barcelona En Comú van creure que un fet com aquest, que afecta majoritàriament a mares treballadores, seria esmenat pels nous responsables de TMB.

Res més lluny de la realitat. En assumir Mercedes Vidal el càrrec de presidenta de TMB i Enric Canyes el de Conseller Delegat han seguit una política, com a poc, continuista de l'etapa convergent sobre les reduccions de jornades per guarda legal d'un menor, ja que actualment es posen més traves per triar horari de treball.

El canvi de responsables a l'àrea de Direcció de les Persones i la Direcció de l'Operació, amb els nomenaments de Mireia Clua i Jordi Mitjà no va suposar cap canvi en les polítiques de conciliació familiar i laboral. La primera perquè és una titella en mans del director de Metro, Marc Grau, incapaç de prendre una decisió que no li sigui ordenada per uns altres, amb falta de capacitat i d'iniciativa per solucionar problemes. El segon, perquè segurament va ser copartícep d'aquesta decisió, i està més preocupat per veure com redueix encara més la plantilla del metro.

Cap dels esmentats anteriorment assumirà la responsabilitat d'haver estat relegant en l'escalafó a aquestes companyes. En el cas d'una d'elles va veure desaparèixer la seva antiguitat de 17 anys en l'empresa d'un cop de ploma, gràcies al capritx d'alguns que segurament no tinguin problemes de conciliació familiar i laboral. Cap d'aquestes companyes veuran esmenat el greuge comès en aquests 2 anys en l'assignació d'aquests miniperíodes. Lamentablement la sentència només fa esment al "dret" i per tant és a partir d'ara que hauran de ser assignades correctament.

És menyspreable que des de Barcelona En Comú no hagin volgut entrar en aquest tema a cap moment. De tots és sabut que Mercedes Vidal solament es mou a cop de titular mediàtic i amb foto pel mitjà. Si és per foto podíem haver-nos fet una. El consistori ni a través de la Regidora de movilitat i presidenta de TMB, ni a través de Laura Pérez, regidora de Cicle de Vida, Feminismes i LGTBI, també coneixedora del cas, van voler intercedir. Des de l'ajuntament van preferir donar llibertat d'acció al neoliberal Grau.

Ara falta saber si TMB exercirà el seu legítim dret a recórrer la sentència. És possible que la "roja" de Mercedes Vidal vulgui presentar aquest recurs, igual que va anunciar el recurs als serveis mínims de les vagues de juny. Si és així, l'ambientòloga "comunista" haurà aconseguit tota una fita. Voler limitar el dret de vaga i represaliar a aquelles que exerceixen el seu dret a conciliar vida familiar i laboral.

Miguel Augusto a izquierdadiario.es

Aturades i vaga al sector del telemàrqueting en defensa d'un conveni digne

Després de vint mesos de negociació, la patronal plantejava com a única sortida un conveni de retallades i contenció salarial. No obstant això, els comptes de resultats de les empreses no paren de donar beneficis. Aquests beneficis els obtenen per la nostra força de treball exclusivament, ja que aquestes empreses tan sols funcionen com a intermediàries entre les empreses clients i els consumidors. El seu negoci està, per tant, a estrènyer-nos. Tot el que cedim anirà a engrossir els seus marges de benefici.

Els motius de CGT per convocar aquestes aturades el 22 i 29 de setembre, i vaga de 24 hores el 6 d'octubre, que també van ser convocades per CCOO, UGT i USO i que suposen una continuació de les aturades que ja vam convocar en solitari en el mes de maig, són: cal millorar les condicions de treball de les persones que treballen en el sector, eliminant les fórmules de l'acomiadament barat de que se serveixen les empreses, i cal millorar les condicions salarials, que han estat pràcticament congelades des dels últims tres convenis. Hem sofert una situació de crisi coneguda per tot el món, amb una clara pèrdua del poder adquisitiu davant l'increment dels costos de vida.

Els seguiment, tant de les aturades com de la jornada de vaga, van ser importants, espcialment a l'àrea de Barcelona. A més el 6 d'octubre es va fer una manifestació amb concentració final a la plaça Sant Jaume de Barcelona.

Des de CGT no anem a acceptar ni una sola retallada que suposi pèrdua de drets. Estem farts de ERO, de ERTO, de contractació massiva per mitjà de ETT i d'ús abusiu de contractes eventuals (el d'obra i servei s'ha convertit en un luxe). El nou conveni hauria de resoldre aquests problemes amb la subrogació sense pèrdua de drets per part dels treballadors i les treballadores perquè puguin mantenir la seva ocupació en cas de canvi de contracta. Cal eliminar la conya de l'article 17, que permet acomiadaments amb caràcter preventiu i deixa als treballadors i treballadores sense drets. I és imprescindible que hi hagi un compromís clar per incrementar les hores de treball dels contractes existents. Hi ha gent que porta anys amb un contracte de 30 o 35 hores setmanals, sense possibilitat d'escapar a la pluriocupació per poder arribar a fi de mes.

No anem a tolerar escalats en les hores mèdiques que suposin que les jornades inferiors a 39 hores tinguin a partir d'un nou conveni menys de 35 hores mèdiques anuals.

No anem a permetre cap revisió salarial que consolidi la pèrdua de poder adquisitiu (des de 2010 a 2016 s'ha incrementat el salari un 2,3% mentre que l'IPC en el mateix període ha pujat un 7,6%).

No anem tampoc a afavorir que les empreses publiquin els nostres torns al seu antull, de manera que els nostres dies de lliurança coincideixin amb els festius.

Tampoc anem a obrir la porta a les empreses multiserveis que, segons l'última proposta realitzada per la patronal, només haurien de respectar les condicions salarials i els torns dels treballadors en cas que una empresa de contact center subcontracti els seus serveis amb aquestes empreses (que poden crear ells mateixos com ja ve ocorrent en molts casos).

Aquestes són les raons per les quals CGT va cridar a la vaga.

Coordinadora de Telemàrqueting de la CGT

Conversem amb...

Doris Ensinger, autora del llibre 'Amor y anarqu

"L'anarquisme ha estat un moviment

Manel de Sucre Cortiella

Recentment s'ha publicat el llibre "Amor y Anarquía. Mi vida en Alemania y con Luis Andrés Edo" de Doris Ensinger, editat per Icaria, Barcelona 2016. Ja fa uns quants anys que Doris Ensinger ronda per aquí, per aquests carrers de Barcelona que diuen en un temps va ser la "Rosa de Foc"; amb clares referències a una ciutat indomable, que no desistia de rebel·lar-se davant les injustícies classistes de l'oligarquia dominant.

Doris va arribar a Barcelona a finals dels setanta com tants altres joves europeus, a la recerca d'emocions, de descobrir aquells racons on encara es guardaven rastre del passat, d'aquest anarquisme latent que impregna bona part de la ciutat per poc que un furgui en la seua història.

Però el camí és llarg, massa llarg i esgotador, cal seguir fins què, d'alguna manera podem socialitzar les nostres vides, !oh¡ quant menys dificultar la cobdícia dels especuladors.

Però res és fàcil a aquest costat de la barricada, per això, un cop més, necessitem del coneixement adquirit i el convenciment d'homes i dones que ens han precedit, i sobretot creure que encara alguna cosa podem canviar, en aquest maquiavèl·lic món, on res és gratuït i el temps no és precisament el nostre millor aliat.

Així ens agradaria poder entrevistar personatges com Louise Michel que bé va defensar els carrers de Paris en els moments àlgids de la Comuna de París; el debat segur que podria ser instructiu i molt enriquidor i amè amb ella, però de moment deixarem per a més endavant aquest projecte ambiciós i difícil de concretar i avui ens centrarem en alguna cosa més tangible i propera en el temps com és el cas de la nostra companya i amiga Doris Ensinger.

Per referències que ens arriben des d'Alemanya sabem que Doris ha fet tot un treball de memòria i investigació que ha tingut molt bona acollida en aquell país.

- Què Recordes de la teva arribada a la ciutat comtal. Venies amb el propòsit de connectar amb el moviment llibertari?

La meva relació amb Espanya comença per l'any 1964 o 65 amb els meus estudis a la universitat. Vaig passar tres mesos a Espanya l'estiu del 66. El meu interès pel país i la seva història, especialment la Guerra Civil, la CNT, la revolució social, estava evocat ja llavors. A la tardor de 1968 vaig estar tres mesos a Madrid, treballant en una petita empresa, i entre els companys de treball hi havia alguns clarament antifranquistes. Un em va parlar un dia d'una vaga de fam dels presos i dels familiars reunits en una església. Un dia, en les meves exploracions dels llocs turístics propers a Madrid, vaig anar al "Valle de los caídos". Quan vaig parlar d'aquesta excursió a una de les companyes, em va explicar que el seu pare havia estat entre aquells presos que havien estat obligats a aixecar aquest "monstre feixista". Amb això em va explicar tota la història del lloc. Després, durant els meus anys a Munic, ens assabentem per vies diverses del que estava passant a Espanya, especialment al País Basc, i quan va morir per fi el dictador, vaig compartir l'alegria amb l'oposició espanyola a Munic.

"A la Rivolta, punt neuràlgic de trobada dels llibertaris i anarquistes a Barcelona, vaig conèixer a militants com Abel Paz, Miguel García o Luis Andrés Edo"

El 1977, en haver acabat la meva segona carrera universitària, vaig aconseguir una beca per fer classes a un institut a Barcelona. L'havia demanat amb el propòsit de viure de prop, durant uns mesos, els canvis al país. Inicialment crèiem que aquest canvi seria possible, ho demostren l'eufòria i la il·lusió amb què centenars de milers a tot el país es van integrar en grups, associacions, també els anomenats partits d'esquerra, i que treballaven per un canvi radical de la societat. Però pocs es van imaginar aparentment que Franco havia deixat tot lligat i que els nous governants seguien fidels al mandat d'aquest assassí, i així que només era la base, l'esquerra anomenada radical, la que volia un canvi real, un trencament.

Durant aquesta estada vaig entrar ràpidament en contacte amb companys actius en lluites diverses d'aquells anys. A la Rivolta, punt neuràlgic de trobada dels llibertaris i anarquistes a Barcelona, vaig conèixer per exemple a Abel Paz, a Miguel García, entre els lluitadors veterans, i després també a molts companys que estaven, com Luis Andrés Edo, en el Sindicat de Construcció. De fet, amb ells em veia sovint, com tu bé saps.

- Com va el llibre en la seva edició en llengua alemanya que es va publicar el 2015?

Vaig tenir la sort de poder presentar el llibre a la Fira de Literatura d'Esquerra, que se celebra a Nuremberg, i els que van assistir a l'acte van mostrar gran interès. No sé si van ser atrets pel títol o per la menció de Luis Andrés Edo en el subtítol o per l'interès general per l'anarcosindicalisme a Espanya. Les reaccions d'alguns lectors són francament positives i coincideixen en alguns punts. Agrada l'estil, el meu llenguatge "clar i personal", destaquen sobretot que la descripció de la meva vida vinculada amb determinats fets històrics està molt aconseguida.

Lectors que tenen més o menys la meva edat es troben en els meus relats perquè vivien els mateixos esdeveniments, vivien una "vida paral·lela" a la meva, com em diuen. Alguns lectors més joves diuen que els han interessat sobretot les meves descripcions de la revolta estudiantil, que en la historiografia oficial o acadèmica està més ben descrita com una cosa negativa, un grupet de fills burgesos que es van equivocar amb les seves anàlisis politicosocials i que no van aconseguir res. Jo no ho veig així, i això està explicat amb detalls en el llibre. Un aspecte que també els interessa són les meves reflexions sobre la història espanyola contemporània que, per les situacions i els meus anàlisis, veig diferent al que en general es descriu en els mitjans.

- I l'edició en castellà? Explica'ns qui l'edita i aquestes coses, què ens hi trobarem?

L'edició en castellà ha estat publicada per l'Editorial Icària. El contingut és, com diu el subtítol, els meus anys viscuts a Alemanya i els anys viscuts al costat de Luis Andrés Edo. A la primera part descric la meva infància i alguns aspectes que em van influir especialment, de forma duradora. Un capítol està dedicat als meus anys de col·legi i conté algunes reflexions crítiques sobre la pedagogia.

Un altre capítol recull les conseqüències del nacionalsocialisme sobre la societat alemanya, com va influir la posterior recuperació d'aquest període històric en la meva generació. M'he preguntat moltes vegades quin rumb hagués pres la història d'Espanya si, per exemple, en els noranta, alguns dels autors dels crims franquistes haguessin hagut de declarar sobre els seus fets davant d'un tribunal, tal com, més o menys quinze anys després de la fi del règim nazi, van tenir lloc, en els seixanta, en alguns judicis importants contra els autors dels crims comesos en aquella època a Alemanya. Se sap que els fills dels autors absorbeixen, inconscientment, els comportaments dels seus pares i que també el silenci respecte als seus crims influeix en el seu pensament i la seva manera d'actuar. No conec investigacions al respecte a Espanya. Aquí es va estendre, oficialment, una gran catifa de silenci sobre el passat pensant que l'oblit és el millor per al poble. Que això no és així ho demostren els innombrables articles en alguns diaris i els ja milers de llibres que s'han escrit des dels anys setanta sobre la Guerra Civil i els fets, els crims comesos pels feixistes i a més el clam constant de les famílies de les víctimes d'aclarir aquells crims.

Descric en un altre capítol com jo he viscut la revolta estudiantil i com es va distingir la protesta alemanya de la d'altres països, com precisament el passat nazi va tenir un paper enorme en l'esclat d'indignació i ràbia. Després, les meves activitats en el moviment alternatiu de Munic.

La segona part està dedicada als meus anys a Barcelona, com vaig conèixer a Luis Andrés Edo. També hi ha un capítol sobre les meves

ía. Mi vida en Alemania y con Luis Andrés Edo'

sindical, però també social i cultural"

"El contingut del llibre és, com diu el subtítol, els meus anys viscuts a Alemanya i els anys viscuts al costat de Luis Andrés Edo"

activitats a la universitat, per exemple la nostra lluita contra el Pla Bolonya.

Ressalto la vida del militant històric de la CNT en dos capítols: un dedicat a la seva tasca a favor dels presos i l'altre al seu treball dins de l'Organització. També parlo d'alguns dels viatges que vam fer junts, que és un capítol de caràcter més anecdòtic. Potser, per a alguns lectors sobra aquest capítol però, d'una banda, deixa veure el costat més personal del Luis, i d'altra he volgut assenyalar que en la seva vida no existien només el sindicat i l'organització i la temàtica relacionada amb ells, sinó que, com la vida de totes les persones, la seva també es constituïa de vivències personals i anècdotes. Quan parlava de la presó, per exemple, gairebé sempre eren episodis sobre la convivència amb els altres presos, membres d'ETA o de diferents grups comunistes, del PCE, etc i es trencava a riure quan explicava com els presos anarquistes havien enganyat els altres havent introduït clandestinament espècies per així donar més sabor als plats que preparaven. Membres ML (marxistes-leninistes) i altres comunistes que sempre són tan espartans, estaven profundament irritats amb aquests petits luxes o alegries a la vida carcerària tan estèril i austera.

També vull destacar que inclou en el text cartes, extractes d'uns diaris meus, textos del Luis, en gran part inèdits, documents diversos, i els meus pensaments gairebé sempre estan corroborats amb cites de llibres, també d'alguns companys. Doncs, el millor és llegir el llibre que és, com em va escriure un company, per llegir i rellegir.

- "Amor y Anarquia mi vida en Alemania y con Luis Andrés Edo" de Doris Ensinger és el títol del llibre que recentment ha publicat l'editorial Icaria, encara que crec que ho expliques al llibre entenc que aquestes, memòries, amb una bona dosi de catarsi almenys en la seva primera etapa; tracten de posar ordre a una vida, la teva, però sobretot que sense Luis Andrés Edo, aquest company discret però evidentment singular, no tindrien massa sentit.

Segons la definició, es tracta evidentment d'unes "memòries", és a dir historiografia escrita de forma decididament subjectiva i el relat d'alguna cosa insòlita, interessant i especial. Per a mi, més que memòries és l'intent d'entendre com va ser possible que Luis i jo ens trobéssim un dia. A la primera part del llibre hi ha els records de la meva infància i joventut, tots aquells fets i aspectes que van marcar la meva vida. El contingut, dels fets, serien el mateix mirant enrere, sense haver conegut al Luis. Però admeto que havent viscut al seu costat ha canviat la meva anàlisi i la meva mirada sobre alguns aspectes, de vegades substancialment, i per això aquest relat està naturalment influenciat per ell.

Dubto que aquestes "memòries" siguin realment una catarsi entesa com "alliberament de conflictes psíquics". No m'he alliberat de res escrivint aquest llibre, el buit que ha deixat el Luis en la meva vida segueix aquí. Més que posar ordre a la meva vida és el que dic en el prefaci: "ha estat una recerca de la meva vida, una exploració de mi mateixa i una trobada amb mi mateixa. M'ha permès entendre millor el camí recorregut".

- Aquesta finestra oberta que és el llibre, crec que en molts dels seus capítols convida a la reflexió i el debat, des de la segona guerra mundial a la transició espanyola?

Sí, els fets històrics no només estan escrits per tenir un fons decoratiu a la meva pròpia història, sinó sempre amb la idea d'incitar a pensar, recordar i fer reflexionar. Una lectora alemanya em va escriure que són just les mirades sobre la història que fan el meu llibre tan especial i valuós. Molts altres ho veuen igual, és a dir que constantment són recordats de fets i vivències en la seva pròpia vida, episodis que han viscut de forma semblant i que els inciten a pensar sobre el seu propi passat.

- Sens dubte, la transició o el que entenem ara com la transacció, les generacions que ara arriben fins a nosaltres, o per què no!, la nostra pròpia generació, necessita de rellegir i reinterpretar a personatges com el propi Luis Andrés Edo, i sobretot ara mateix em ve a la ment la seva preocupació en els últims anys amb els textos Murray Bookchin sobre "El Municipalisme" i la clara referència a l'autoestima d'aquells que d'alguna manera el vam conèixer quan ens parlava dels "Peones Ilustrados" i "La Corriente" seria bo que ens parlessis una mica més en aquesta direcció que avui té episodis summament candents?

Són tres temes que evidentment van influir molt en el pensament d'en Luís.

Primer, el "Municipi lliure": Un defensor d'aquesta idea va ser Felipe Aláiz, caracteritzat com "anarquista heterodox" i ja tenim alguna cosa en comú amb Luis.

Ell el va llegir als anys 50 a França, les seves obres i els seus articles, que, com tu saps, va escriure innombrables textos per una infinitat de publicacions. Crec que Luis fins i tot va arribar a conèixer-lo personalment. Hi ha una diferència entre el municipalisme de Bookchin i la idea del municipi lliure anarcosindicalista. Els dos són un moviment des de la base, amb la diferència que en el municipalisme "americà" els ciutadans també participen en eleccions municipals, deleguen les decisions, mentre que el municipi lliure parteix de la idea que els ciutadans solucionin els seus problemes conjunta i lliurement en assemblees i com també es basen en el principi del federalisme, els barris prenen les seves pròpies decisions, sense intervenció de dalt. Luis va voler escriure les seves idees pel que fa al tema però el seu estat de salut en els últims anys no l'hi va permetre, malauradament.

Segon, els "Peones Ilustrados": És un tema molt bonic perquè es tracta de la gran tasca del moviment llibertari espanyol pel que fa a l'alfabetització de la gent. L'anarquisme a Espanya va ser des dels seus orígens no només un moviment obrer i sindical, sinó també social i cultural; la cultura, en el sentit més ampli, va tenir una importància eminent en la vida dels anarquistes. Els ateneus no només eren lloc de reunió i debat, sinó també d'educació i formació. Tenien les seves biblioteques i els treballadors llegien, tot i les moltes hores de treball. Allà, en els ateneus, com també en els sindicats, van ensenyar a llegir i escriure a aquells que no havien tingut l'oportunitat d'anar a una escola, i això llavors era moltíssima gent. Sabem de les biografies dels companys sindicalistes que van començar a treballar amb deu, onze anys, alguns com Peirats fins i tot amb vuit. La seva gran set de cultura i de coneixements, a part de la seva enorme disciplina, els va convertir amb el temps en escriptors. Gairebé tots van mantenir la seva professió, és a dir treballaven a les fàbriques, molts com paletes, i d'aquí l'expressió "Peón Ilustrado". Fins avui, no s'ha reconegut la gran tasca realitzada per l'anarquisme espanyol, a més és l'única ideologia que no intenta adoctrinar als nens.

Tercer, "La corriente": És la idea de l'anarcosindicalisme més enllà del sindicalisme abastant tots els moviments i grups llibertaris. Luis ho ha defensat clarament i en contra de totes les hostilitats que venien dels sectors ortodoxos de la CNT en els primers anys després de la mort de Franco. Crec que la història li ha donat la raó: si en els anys 1976-78 hagués existit un front comú i ampli a favor d'una ruptura amb el sistema, el país segurament hagués pres un altre rumb. Va trigar fins al 2011 per dir "ja n'hi ha prou", i el 15M inicial estava molt a prop de la idea de "La corriente". Després es van imposar aquells que creien que calia portar la lluita als parlaments, que, com veiem, no porta al canvi desitjat. Però hi ha una infinitat de grups i col·lectius que viuen les idees llibertàries en la pràctica, i això és la nostra esperança.

Gràcies Doris per acostar-se als lectors de Catalunya i compartir un temps amb nosaltres.

«Al Marroc hi ha tres tabús: monarquia, Sàhara i religió»

Masala
http://masala.cat/

Ali Lmrabet és diplomàtic, periodista, escriptor i professor marroquí, nascut a Tetuán el 1959. Conegut per la seva activitat pionera en el camp de la premsa lliure al Marroc i per les represàlies tant per la seva activitat com per les seves opinions.

- Quan van començar els teus problemes amb el govern marroquí?

Jo vaig arribar aquí fa deu anys, després que em prohibissin exercir el periodisme al meu país. Des de llavors, viu a cavall entre Barcelona i el Marroc però, en realitat, els meus problemes amb el govern van començar molt abans. Les primeres censures es remunten a 1997, quan treballava en una revista que es deia Li Journal. Llavors encara regnava Hassan II. Són gairebé vint anys de censures, assetjament, judicis… Al final, un arriba a acostumar-se…

- Tancament de revistes, presó, multes, inhabilitació professional… Coneixent el teu cas i la persecució que has sofert, un té la impressió de que al Marroc existeix un control total de la informació. És així?

Al Marroc, pots parlar de moltes coses: pots denunciar a un ministre, pots denunciar al cap del govern, pots denunciar, fins i tot, a alguna gent propera al rei… però hi ha tres temis tabú que no pots tocar si no tens molta cura. El primer és la monarquia. El segon és el Sàhara Occidental i el tercer tema sensible és la religió musulmana. Ara que tenim un cap de govern islamista, Abdelilah Benkirán, del Partit de la Justícia i el Desenvolupament, resulta complicat parlar o reflexionar sobre la religió musulmana.

- El 2001, després de publicar una notícia sobre la possible venda del palau real de Skhirat, et van condemnar a quatre mesos de presó sota l'argument de «difondre informacions falses que alteren o podrien alterar l'ordre públic». La monarquia segueix sent intocable?

Sí. La monarquia és intocable. Tu pots dir «Viva el rei» i no passa absolutament gens. Pots dir que el rei és el millor rei del món i no passa absolutament gens, no? Però si, per exemple, a França es publica una notícia que explica que el rei tenia un compte numerat, il·legal, al banc suís HSBC, en els mitjans marroquins no vas a trobar-ho. Ningú s'atreveix a parlar d'això. Hagués estat lògic que algú publiqués que en tal mig francès (o espanyol o d'on sigui) s'està parlant d'això, no?

- Com a periodista, has notat algun canvi en el tema del control sobre la informació des del sorgiment del moviment 20 de febrer, que es va donar en el context de les primaveres àrabs?

El canvi en el control de la premsa es va produir en els últims anys de regnat d'Hassan II. El vell dictador es va adonar que no podia tractar més als marroquins com a esclaus i que calia permetre l'expressió de certes crítiques (sempre que aquestes no arribessin molt lluny, clar). Nosaltres, des de li Journal, aprofitem aquesta obertura tot el que vam poder. Després de la mort d'Hassan II, va arribar Mohamed VI i molts van pensar que les coses anaven a canviar. Però no ho van fer. Es va empresonar a molts periodistes, a molts. Després de l'aparició del moviment 20 de febrer, que va venir després de les revolucions àrabs —si és que podem cridar-les així—, es van produir els canvis en la Constitució del Marroc i l'arribada al poder del partit islamista Justícia i Desenvolupament (PJD). La gent va pensar que hi hauria una transformació però, de seguida, tal com es va fer la nova Constitució, va ser evident que les coses no havien canviat.

- Què va passar?

En 2011, després de votar la nova Constitució, en un procés molt ràpid que va durar amb prou feines un mes, diferents persones que havien participat en la seva elaboració van declarar que diversos dels articles no eren els que s'havien acordat en els treballs previs i que uns altres s'havien afegit per obra de no se sap qui. Ho va denunciar gent important, diferents professors que van afirmar que no reconeixien el text que s'havia sotmès a votació. Llavors ens vam adonar que ja havíem tornat a ballar-la. Hagués estat una sort immensa que la nova Constitució establís una llibertat d'expressió efectiva, però no es va fer.

- Abans parlaves del tema del Sàhara com un dels tabús informatius que segueixen existint al teu país. Quina informació reben avui els marroquins sobre aquest tema?

En els mitjans marroquins, els que s'ocupen de les negociacions sobre el Sàhara són quatre gats, tots de l'entorn proper al rei. És gent que negocia, que parla, que agita, que manipula, que dóna ordres… i tu, com a lector, no tens més opció que seguir el tema a partir de les seves aportacions. A més, com a ciutadà, com a persona que té capacitat d'anàlisi, que té opinió, tu no pots dir: «Les coses s'han fet malament».

- De vegades, des d'aquí, costa entendre la unanimitat del discurs, en l'àmbit públic, que es concita sobre la marroquinidad del Sàhara.

Aquest relat polític i mediàtic es manté perquè hi ha un aparell de l'Estat molt potent, però no crec que aquesta unanimitat existeixi realment. Hi ha un discurs oficial, però també un d'oficiós. Jo he parlat amb responsables polítics importants i, en privat, et diuen: «Estem ficats en un embolic». Però, qui ho va a admetre públicament? Ningú, perquè el Marroc és un Estat policial. Si et salis del discurs oficial —com m'ha passat a mi, que ni tan sols sóc militant de cap partit— tens problemes. No podem discutir, no podem buscar altres vies.

- Com s'ha arribat a aquesta situació?

Quan portes gairebé quaranta anys destinant recursos molt importants en nom de la defensa de la marroquinidad del Sàhara, de la «integritat territorial del Marroc», és difícil canviar la teva posició… La monarquia es va implicar molt en el tema, perquè necessitava una causa capaç d'unir a tots els marroquins, sobretot després dels cops d'estat de 1971 i 1972 contra Hassan II; i aquesta causa va ser el Sàhara Occidental. La monarquia es va implicar tant que va lligar la seva sort a aquest conflicte. Jo record a Hassan II dient que si algun dia es perdés el Sàhara el tron alauita saltaria per l'aire. El ciutadà que té menys, o una mica més, de quaranta anys i al que, des que ha nascut, se li ha dit que el Sàhara és una causa sagrada, si demà li expliques que aquest territori pot arribar a ser independent buscarà culpables. I qui seria el primer culpable? Doncs la monarquia marroquina. És per això que el tema és important i és per això, també, que la informació sobre el tema és manejada només per uns pocs.

El marroquí que se surti d'aquesta unanimitat de façana serà tractat com un traïdor per la premsa, pel govern… Quan vaig estar recentment en Ginebra, vaig parlar amb responsables diplomàtics marroquins i em van dir que, avui, l'Estat pot acceptar que un sahrauí digui que el Sàhara no és marroquí, però no pot acceptar que un marroquí digui el mateix.

- Passant a un altre tema, quina imatge de la immigració subsahariana ofereixen els mitjans marroquins?

Durant molt temps, al Marroc només es parlava de la immigració dels marroquins que anaven a Espanya. Els subsaharians que arribaven al Marroc per passar a l'altre costat eren invisibles, petits grups de gent que estava de pas. Quan Espanya va començar a posar dificultats, construint la tanca i endurint la seva vigilància, la gent que no podia passar es va començar a quedar-se al Marroc i es van establir nuclis de subsaharians, no només prop de Ceuta i Melilla, sinó en altres pobles i ciutats com Rabat. Llavors, la premsa es va fixar per primera vegada en aquest fenomen.

- Com és la vida d'un sense papers al Marroc? Pot treballar? Té possibilitat de regularitzar la seva situació?

Fa dos o tres anys, el govern marroquí va dir que anava a regularitzar als subsaharians que ho sol·licitessin però, aparentment, aquesta política no ha funcionat, perquè la gran majoria d'aquesta gent no ha vingut al Marroc per quedar-se. El seu objectiu és anar-se i els que aconsegueixen treballar ho fan en l'economia submergida. Al Marroc, no existeix tant control com aquí amb aquest tema. En la premsa, per exemple, hi ha bastants africans treballant il·legalment. No signen els seus articles, però treballen. També hi ha moltes persones treballant en la construcció i en el servei domèstic. Han existit intents d'expulsió que no han estat molt efectius, perquè la gent torna a entrar per un altre punt de la frontera algeriana. L'altra opció és portar-los fins al desert. Això van fer en la gran batuda sagnant de 2005, una operació terrible on va morir molta gent. A la pràctica, el govern tanca els ulls davant el fenomen i les seves conseqüències. Per a mi, el més preocupant del tema és l'augment del racisme.

- Quan comences a percebre aquest fenomen?

El racisme és un problema que comença fa una dècada, però del que no es parlava fins a fa tres anys. Per exemple, avui, al Marroc, pots trobar en molts llocs, sobretot en el nord però també en altres ciutats, cartells que diuen «No es lloga a africans». A Tànger, hi ha hagut molts incidents que han acabat amb morts, però tampoc sabem tot el que passa i la premsa no ho tracta a fons. S'han donat atacs protagonitzats per civils marroquins i també atacs de les forces de l'ordre, que són duríssimes. Ho vam poder veure fa uns anys, quan el Marroc volia complaure al govern socialista de Zapatero. En aquell moment, durant els intents de salt de la tanca, les forces de l'ordre marroquines van arribar a disparar a molta gent per l'esquena. Hi ha fotos dels subsaharians morts en què es veuen els impactes de bala.

Per la retirada sense condicions de la Loi Travail

La lluita no ha fet més que començar

CNT-F
http://www.cnt-f.org/

La repressió ferotge de l'Estat i les seves forces policials no fan disminuir la nostra determinació de continuar lluitant. Sigui en forma d'atacs directes contra locals sindicals (com el saqueig per la policia del local de la CNT a Lille o l'encerclament i control de la Bourse du Travail de Paris), de registres humiliants de manifestants, de retencions i vigilàncies "preventives", de prohibicions de manifestar-se, de violències policials, d'encapsulament de manifestacions, facin el que facin, no abandonarem la lluita ni la mobilització.

Després de l'estiu, hem de mantenir viu un conflicte social de llarga durada. Hem de seguir mantenint les caixes de resistència, la distribució de propaganda, les trobades i assemblees, l'enganxada de cartells, el suport als companys perseguits judicialment.

La 'Loi Travail' és un atac sense precedents a les nostres conquestes socials. Les mesures cosmètiques al text de la llei de reforma laboral no afecten als fonaments i el nucli central de la normativa, amb la qual es vol imposar el liberalisme més salvatge, en el qual cadascú es preocupi de si mateix i s'oblidi de qualsevol resposta col·lectiva.

L'article 2 vol substituir la confrontació per la potenciació d'acords individuals amb l'empresa en lloc de normes d'abast col·lectiu i dificultar que a través d'acords d'empresa es pugui millorar el contingut dels convenis de sector; altres mesures són també perilloses, com els 'comptes personals d'activitat' (CPA), un compte que s'obre a cada persona a l'inici de la seva vida professional amb el que es van acumulant drets, transformant l'individu en empresa, o com la 'garantia joves', una mena d'almoïna estàtica, contrària a la lògica socialitzant de la Seguretat Social, l'increment del control als aturats i aturades (article 52), la destrucció de la medicina laboral, la reducció dels avisos de finalització de relació laboral en periode de prova pels canvis d'horaris en contractes a temps parcial.

I tot això que ara arriba al sector privat, acabarà arribant també al sector públic, ja prou afectat per la revisió general de les polítiques públiques (RGPP) i les restriccions pressupostàries.

Tots hi estem afectats: precàries, assalariades i aturades, avui uns, demà uns altres, i totes les generacions que aniran arribant al mercat de treball a partir d'ara.

A més de la negociació Unédic (l'assegurança d'atur) o el compte 'pénibilité' sobre riscos laborals, sabotejats per la patronal Medef, amb la tolerància del govern. Perquè els veritables 'casseurs' (esvalotadors violents que ho trenquen tot) són l'Estat i la patronal. Ells no respecten cap llei, cap regla, esquivant-les i rebutjant aplicar-les per tal de salvaguardar els seus interessos financers i el seu poder. Ells són els canalles, els salvatges, els grans delinqüents sense límits. Com els Lafarge fent sucosos negocis amb l'Estat Islàmic, Dassault venent les seves armes a l'Aràbia Saudita, Macron o Le Pen amagant el seu patrimoni a Hisenda per tributar menys, els directius de recursos humans d'Air France, Goodyear o Continental acomiadant milers de treballadors, etc. Aquests són els que haurien de compareixer immediatament a judici i ser condemnats a treballs d'interès general per reconstruir les vies que porten destruint des de fa anys, convertint fins i tot la mort en un negoci...

Revitalitzem les nostres lluites convertint-les en una mena de volta a França de vagues i bloquejos. Practiquem la solidaritat i el suport mutu, reforcem els lligams entre la gent, potenciem la vaga general com a eina de lluita. La nostra millor defensa és l'atac.

I no ens deixem enlluernar per les ofertes electorals dels partits polítics, promeses que només es creuen els seguidors més fidels de les diferents opcions electorals, després d'anys de mentides i desenganys.

No oblidem tampoc la deriva autoritària i dretanitzant, amb un Front National reclamant continuament la prohibició de manifestacions i la intervenció policial i militar contra manifestants, vaguistes i piquets. No oblidem que mentre titllen de 'terroristes' als sindicats, reclamen més 'llibertats' per als petits empresaris als que consideren ofegats pels impostos i una normativa laboral massa 'rígida'. No oblidem que ells i els seus cadells neonazis només busquen dividir la classe treballadora francesa entre autòctons i estrangers per tal de poder explotar-nos i dominar-nos millor. No oblidem que volen disminuir les cotitzacions socials amb el pretext d'augmentar els salaris, quan en realitat això el que provocaria seia fer-los més baixos i destruir la Seguretat Social. No oblidem que ells somnien amb un Estat encara més repressiu i autoritari. L'extrema dreta ha estat i és l'enemic dels treballadors: la ràbia per la situació social existent no ens ha de portar a fer la prova de deixar-los governar.

De dreta, d'extrema dreta o d'esquerra, els governants només tenen un somni: mantenir els seus interessos i el seu poder, i els del capitalisme, sigui petit, mitjà o gran.

Els nostres somnis no passen per les urnes. El nostre sindicalisme, les nostres lluites, no tenen res a veure amb el color polític de qui ens governa. La nostra autonomia i independència són la millor garantia de victòria.

Hem de deixar de manifestar-nos com a ninots de fira a qui la policia apallissa, gasseja i deté. No hem de caure en la trampa de negociar la llargaria de les nostres cadenes als salons de l'Élysée o de Matignon. La nostra principal arma, no ens cansarem de repetir-ho, és la vaga i el bloqueig de l'economia i els serveis públics.

No hem de cometre una vegada més l'error de lluitar per separat, estudiants, treballadors de les refineries, portuaris, transportistes, ferroviaris, etc. No juguem la carta de jornades de mobilització per separat, fàcilment recuperables i assumibles pels poders polític i econòmic. Contra la Loi Travail i els seus defensors, posem en marxa els mitjans per construir una vaga general reconduible durant la tardor i l'hivern, forta i unitària.

El nostre futur està a les nostres mans, per això, per a construir un altre futur, hem de construir un sindicalisme autogestionat i revolucionari. No tenim altre camí.

Del Besòs a Gamonal: radiografia dels barris rebels

El llibre 'Barrios corsarios' analitza les lluites urbanes i el canvi social de les perifèries de les ciutats

Oriol Solé

Un llibre coral amb nou articles, un pròleg de Sebastià Jovani, una introducció i un epíleg. El llibre està impulsat per l'Observatori d'Antropologia del Conflicte Urbà i publicat per Pol·len Edicions.

Què uneix els barris del Besòs de Barcelona, el Gamonal de Burgos i la favela Monte Azul de São Paulo? Pier Paolo Pasolini diria que tots ells són "barris corsaris". Un grup de geògrafs i antropòlegs ha interpretat l'expressió del cineasta italià i els ha definit com "barris populars, perifèrics i relativament marginals, objectes de polítiques de mercantilització del seu espai, el seu temps i els seus trets". L'anàlisi de nou conflictes entre veïns i institucions polítiques i econòmiques de ciutats com Barcelona, Madrid, Burgos o Guadalajara (Mèxic) queda recollit en les 250 pàgines de 'Barrios corsarios' (Pol·len, 2016).

"Ser un barri perifèric no només té una implicació urbanística o espacial, també té un component simbòlic. A la que pot, s'escapa de les directrius del nucli", resumeix l'antropòleg i coordinador del llibre, José Mansilla, de l'Observatori d'Antropologia del Conflicte Urbà (OACU).

El conflicte del barri burgalès de Gamonal ocupa un dels capítols centrals del llibre. El rebuig veïnal rotund al bulevard del carrer Vitòria no es circumscrivia a una obra innecessària en un moment d'escassetat econòmica. "Va servir com a reivindicació contra el més ampli context de crisi, com a símbol material i proper d'un fenomen més abstracte i complex", assenyala la professora de la Universitat Complutense de Madrid i autora del capítol, Alba Arenales. Per aquest motiu la ràbia dels manifestants es dirigís tant a casetes de l'obra com contra sucursals de bancs.

Però si el conflicte de Gamonal va sortir fins i tot al New York Times va ser, segons el parer de l'autora, pel caràcter i la història del barri. Així, Gamonal té una "identitat de barri" basada en la relació de conflictes del seu mateix espai urbà i amb els propis de la classe obrera que hi viu. "Es tractaria d'un espai que tendeix a escapar de la dicotomia entre públic i privat per configurar-se com a espai veïnal", conclou l'autora.

L'altre factor van ser les formes d'acció col·lectiva –manifestacions i disturbis, però també un diari, una ocupació i obres de teatre–, que van reforçar les xarxes informals i de solidaritat entre activistes i veïns. El 'nosaltres' contra l'ells'. "La repressió policial no va produir una desmobilització, sinó que va fomentar els llaços identitaris del moviment", sosté Arenales. Els veïns, així, pertanyen al barri i el barri els pertany al mateix temps perquè és un espai que ells mateixos han construït.

Però els barris no només es configuren a través de la classe social dels seus veïns. El llibre també analitza la relació entre els barris madrilenys de Chueca i Lavapiés. El primer com a "barri gai", mentre que el segon com a "nou barri LGTB", en què els seus veïns i visitants no se senten part de la mateixa comunitat "malgrat compartir minoria amb i els de Chueca", en paraules de l'antropòleg Ignacio Elpidio Domínguez Ruiz.

L'obra també analitza les relacions entre centre i perifèria a través dels diferents governs de les ciutats. Amb el cas del moviment veïnal del Poble-sec, es traça l'apogeu i l'ocàs de l'organització veïnal. La Barcelona de Porcioles i el tardofranquisme –una ciutat densament poblada, una forta presència de classe obrera industrial, dèficits d'habitatge i serveis públics– era una ciutat "on els veïns havien perdut el carrer com a punt de referència", en paraules de l'historiador Arnau López.Recuperar el carrer va ser el primer pas per recuperar la ciutat, i, de passada, empènyer per recuperar les llibertats. Per aquest motiu els moviments veïnals es considerin actors importants durant la Transició. "Un altre barri que desperta", va ser el titular del Diario de Barcelona de juny de 1973, quan es va constituir l'associació de veïns del Poble Sec.

L'arribada dels ajuntaments democràtics es va traduir al Poble-sec en l'obertura d'equipaments, centres cívics, i la remodelació de places seguint les premisses dels veïns, el que el geògraf i tinent d'alcalde de Barcelona entre 1983 i 1995, Jordi Borja, va definir com "urbanisme ciutadà".

"Hostilitat institucional"

Però la lluna de mel entre veïns i institució va durar poc a Barcelona. Els autors descriuen processos d'"hostilitat institucional" de l'Ajuntament cap a les associacions de veïns, que unit a la seva desmobilització i a la captació d'alguns dels seus líders per part del consistori van propiciar la crisi que va patir el moviment veïnal barceloní a partir de mitjans de la dècada dels 80.

Precisament la crisi de les organitzacions veïnals, segons el parer dels autors, va provocar un canvi de polítiques públiques: de l'urbanisme ciutadà es va passar, a partir de la nominació de Barcelona com a ciutat olímpica, a una estreta relació entre l'Ajuntament i el sector privat. I aquí els barris van ser escenari de conflicte, com va passar a l'octubre de 1990 en la "intifada" del Besòs, un "motí urbà", en paraules de l'antropòleg Manuel Delgado.

Els veïns d'aquest barri fronterer entre Barcelona i Sant Adrià van impedir l'inici d'unes obres i es van enfrontar a la policia. Ningú els havia consultat si volien formar part de la Barcelona olímpica. Aquesta zona encara és, a dia d'avui, molt cobejada pels inversors immobiliaris, i de fet és una de les prioritats urbanístiques de l'actual govern municipal.

Un canvi possible?

La col·laboració publicoprivada a Barcelona va continuar després dels Jocs, amb el Fòrum de les Cultures com a principal exponent. Però les conseqüències de l'última crisi van portar un nou despertar del moviment veïnal. En el cas del Poble-sec, una assemblea de barri potent del 15-M, nombroses entitats com l'Ateneu la Base o la plataforma per salvar el teatre Arnau.

A nivell de ciutat, aquest despertar va culminar amb l'arribada d'Ada Colau a l'alcaldia. Els autors del llibre situen a l'alcaldessa en una cruïlla. "Pot executar un autèntic escac a les seves classes populars o tornar-los la seva dignitat històrica usurpada. Dependrà de la capacitat de construir una altra ciutat, una ciutat que ja és aquí i que, esperem, no se n'anirà", finalitza l'epíleg del llibre. Els barris seran testimoni i protagonista d'aquesta disjuntiva.

Imatge de Jordi Moreno que il·lustra la portada del llibre. Jordi Moreno és fotògraf i veí expulsat de Vallcarca per Núñez i Navarro

** Article publicat a Catalunya Plural*

Silenci, impunitat i fosses comunes

Venim d'un silenci. Vivim un silenci.

Ermengol Gassiot

Els primers 30 anys de la meva vida vaig associar la paraula "desaparegut" a "desaparecido" i, d'aquí, a les Madres de la Plaza de Mayo. Aquelles dones amb un mocador blanc al cap plantant cara a les baionetes dels milicos argentins. Ben cert que escoltava a la meva avia quan deia "Matava molt el Franco, eh? Molt!". Aquesta afirmació sortia de tant en tant a les converses de sobretaula quan anava a veure els avis i, periòdicament, es dedicaven a remunerar la revolució, la guerra i la repressió de la seva joventut. I jo, com molts i moltes de la meva generació, escoltava amb cert interès les històries d'aquest passat no tant llunyà. En imaginar la repressió, pensava en afusellaments com el d'en Companys o Peiró i en consells de guerra. No en passaven pel cap, ni per un moment, els més d'un centenar de milers de cossos enterrats en cunetes, antics pous, dispersos per fosses comunes clandestines per tot l'Estat. Simplement no existien. Eren silenci. "Desaparecido" continuava sent una paraula llatinoamericana.

Fa uns 14 o 15 anys primer al Bierzo, després a la resta de Castella i Lleó i més tard a Andalusia van començar a sortir a la llum fosses comunes. S'hi amuntegaven ossos i més ossos de persones assassinades el 1936, durant els primers mesos de l'alçament feixista. Com va començar tot plegat? En certa mesura per casualitat, arran de la construcció d'una autovia i que un arqueòleg, Luis Vidal, va parlar amb els veïns/es de Priaranza del Duero quan les excavadores van deixar al descobert una fossa plena d'esquelets. Els anys posteriors va tenir lloc una espècie de "revolta de la memòria". Arreu es van començar a exhumar fosses comunes. Ho fèiem des d'associacions i col·lectius civils. Era una espècie de moviment social on, els arqueòlegs i arqueòlogues, fèiem bàsicament el paper d'acompanyants. Aportàvem els nostres coneixements tècnics a les tasques d'exhumació d'una fossa. Era una feina prou important, doncs es tractava de poder demostrar com s'havia produït l'enterrament, si de cop o de manera gradual, a quin cos es vinculaven els diferents objectes (ulleres, llàpissos, restes de vestimenta…) i intentar detallar les circumstàncies de la mort de les persones inhumades. Aquest darrer aspecte era molt rellevant: no només consistia en dir si els havien disparat, sinó de poder argumentar que la mort no va ser en combat. Per això la trajectòria de la bala, per exemple, podria ser determinant. En síntesis, no només recuperàvem cossos. També volíem treure a la llum la repressió. Un autèntic terrorisme d'estat que havia suposat un dels fonaments del règim feixista que va perdurar 40 anys. Llum i taquígrafs sobre un silenci imposat.

Els anys posteriors es va començar a parlar sovint de memòria històrica. L'esquerra institucional va utilitzar part d'aquest moviment per accedir al poder i distingir-se d'una dreta

Bales dels jaciments de Pando i Monteviejo (Palencia) www.memoriahistorica.org.es

Fossa comú a Estépar (Burgos) www.wikipedia.org

de la que, potser en matèria econòmica, no eren tant diferents. Van legislar la memòria i, fent-ho, la van reconduir. Aquells anys un arqueòleg forense argentí em comentava, sorprès, que a Catalunya i a l'Estat espanyol les fosses comunes eren principalment un tema de memòria, d'història. Ell em deia que a Argentina, a més de memòria i història, eren una qüestió judicial. Es tractava de crims i, com a tal, calia resoldre'ls també jurídicament. D'aquí, suposo, allò de "verdad, justícia y reparación". Jo li vaig respondre que molts dels col·lectius que promovíem les exhumacions ja ho intentàvem que no només fossin actes de recuperació de la memòria dels perdedors. Que posàvem sistemàticament denúncies. Que de vegades apareixia algun pèrit judicial o un guàrdia civil a veure els esquelets. I que el jutge (o la jutgessa) sempre i sistemàticament arxivava la denúncia. Sempre.

Durant el segon tripartit a Catalunya, de la mà del conseller Saura d'ICV, es va aprovar una llei de fosses: la llei 10/2009 Llei sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes. Aparentment es tractava d'un avenç facilitat per un govern progressista. Es senyalitzaven fosses i s'establia un procediment, força complex, per a l'exhumació d'algunes d'elles. La realitat, no obstant, és que la llei de fosses catalana més aviat ha refermat la impunitat dels crims del franquisme. Sibil·linament, si voleu, però ho ha fet. Miro de donar alguns arguments.

En primer lloc, considera totes les fosses amb cossos al mateix nivell. M'explico. A tota guerra hi ha morts, sinó no seria una guerra. Però per a la gent que vam començar a exhumar fosses comunes com un acte de lluita política, no eren el mateix les fosses amb morts en combat que les que contenen persones executades com a part d'un programa d'aniquilació de l'oposició política. El segon cas és un crim de lesa humanitat i així ho estableix la legislació internacional. Assimilant un tipus d'enterraments amb els altres, assimilant la recollida de cossos d'un camp de batalla al fet de destapar un crim silenciat per l'Estat, es neutralitza la capacitat que pot tenir l'exhumació d'una fossa comuna per destapar aquesta vessant de la repressió sistemàtica que va promoure el franquisme des del seu inici.

En segon lloc, la llei tendeix a vincular les fosses comunes (ja hem vist que totes indistintament) a la història. La seva gestió s'inscriu dins de les polítiques de recerca històrica i de patrimoni. No seré jo qui negui la importància de conèixer la història i explicar-la. En absolut. Però també és ben cert que les exhumacions de les fosses comunes vinculades a la repressió haurien de fer-se també amb vistes de poder qualificar també jurídicament els fets que les van motivar. A Argentina, a Bòsnia o a Timor, per esmentar alguns exemples, és això el que permet parlar d'arqueologia i antropologia forense. A banda de recuperar cossos, a banda de parlar d'història, es tracta de poder identificar situacions criminals, assignar responsabilitats i, arribat el cas, reparar les víctimes.

Finalment, la llei atorga un paper central en les exhumacions als i les familiars. Evidentment, un fill o filla, a banda del dret, possiblement tingui la necessitat de saber on és el seu pare o mare. De saber que si no va tornar no fou perquè s'oblidés de la família un cop a França sinó perquè jau sota terra, amb un tret al cap, no gaire lluny de la que era casa seva. Però la memòria i el reconeixement de la repressió no pot ser només privat. Durant el franquisme i el parlamentarisme posterior el reconeixement de la part més salvatge de la repressió feixista, les "sacas" i els "paseos", s'han mantingut principalment en un àmbit privat. Cada família sabia dels seus morts, però poc sovint totes i tots sabíem dels morts de totes i tots. La lluita contra la impunitat hauria de ser una tasca col·lectiva però la llei catalana en gran mesura la "privatitza", la situa a l'àmbit de les famílies. Per tant, com durant els darrers quasi 80 anys, continua sent un tema allunyat del debat públic i col·lectiu. El silenci, continua.

Si fos viva, la meva àvia continuaria recordant la seva joventut. De com amb els seus companys van confiscar la Casa Alegre de Sagrera el juliol del 1936. Seguiria dient que en Franco va matar molt. Al seu costat el meu avi, silenciós, assentiria amb el cap. I jo la seguiria escoltant. Semblaria que el rellotge s'hauria aturat, malgrat el joc que l'esquerra progressista i institucional ha fet amb la memòria històrica. Tot i aquesta esquerra, la impunitat segueix guanyant. Bé, potser més aviat, gràcies a ella.

Mentrestant, la polèmica de les estàtues del Born ens té ben distrets. D'això i de moltes altres misèries que, en aquest cas, passen a la ciutat de Barcelona.

** Article d'Ermengol Gassiot, Secretari General de CGT Catalunya*

Jaciment Peña Lemoa (Bizkaia) www.cronicasapiedefosa.wordpress.com

Del banc a les trinxeres

BancaArmada.org, una campanya per exigir a les financeres que canviïn les relacions amb empreses irresponsables

Anna Martín, Paula Cros, Grace Chávez i Laia Galià

El març del 2005, BBVA concedia un préstec de 25 milions d'euros a Raytheon, productora de munició de dispersió. Aquest és un dels múltiples exemples que il·lustren com la banca convencional finança de moltes maneres la fabricació d'armes

"En referència a la seva consulta, l'informem que CatalunyaCaixa, en els informes anuals publicats, facilita la informació detallada de les inversions realitzades". Aquesta és la resposta que ofereix el Departament de Comunicació de CatalunyaCaixa, per correu electrònic, quan se li pregunta pels projectes que financien. Però segons el coordinador i investigador del Centre J M Delàs d'Estudis per la Pau, Jordi Calvo, cal arribar a pagar entre 2.000 i 3.000 euros per obtenir tan sols una part de les dades sobre els projectes que financien els grans bancs. La imatge que transmeten les entitats a través de la publicitat fa referència tan sols als projectes amb impacte positiu, malgrat que aquests representin una petita part del total de les inversions. La realitat és que la majoria de clientes no tenen coneixement dels sectors en què s'inverteix el seu capital. "Sense que tu ho sàpigues, s'estan invertint els teus diners en empreses d'armes", afirma Calvo. De forma indirecta, en dipositar el capital en un banc convencional, només un 7% o un 8% està disponible; la resta ha estat invertit. Una part d'aquesta quantitat és probable que s'hagi destinat al sector armamentístic.

Catalunya Caixa (marca avui adquirida pel BBVA) ocupava el setè lloc en el rànquing dels bancs que, d'una manera o una altra, financen la indústria de les armes l'any 2014, segons un informe que va publicar el Centre Delàs. Aquell any, la inversió d'aquesta entitat en aquest sector fou de 31.960.000 euros, segons la campanya Banca Armada. Avui el setè lloc del panell l'ocupa el Banc Sabadell, segons l'estudi més recent de l'entitat, publicat el passat 29 de juny, que recull l'activitat bancària i financera en relació a la indústria armamentística durant el periode 2011-2016.

Quan una particular vol obtenir aquest tipus d'informació es troba amb tota mena d'impediments. Mentre que a través del contacte per correu electrònic conviden a realitzar una consulta a qualsevol oficina, en aquestes, les treballadores es limiten a redirigir la qüestió de nou al Departament de Comunicació. "Tenim la informació però no podem oferir-la des de l'oficina", afirma un treballador de la sucursal de Catalunya Caixa de la Universitat Autònoma de Barcelona.

En el primer lloc del rànquing elaborat pel Centre Delàs pel que fa a la concessió de crèdits destinats a la indústria armamentística l'ocupa el BBVA, amb crèdits concedits a empreses fabricants d'armament per valor de 2.436.291.479,71 euros durant el periode 2011-2016. En intentar contactar amb aquest banc per via telefònica per parlar sobre aquesta xifra, la qüestió passa de nou per diferents departaments. Al final, no s'obté contestació. Presenta certa similitud amb el cas del Banc Santander, segon en inversió armamentística a Espanya amb 1.287.172.840,76 euros. Malgrat haver contactat amb el departament de comunicació i amb una de les seves oficines, no hi ha hagut resposta. Ambdós bancs són els principals inversors espanyols en el sector de les armes, amb una gran diferència respecte el tercer, Bankia –entitat intervinguda i rescatada pel Ministeri d'Economia l'any 2012– (175.302.560,79 euros.

Com els diners dels estalviadors acaba finançant armes

"Històricament els bancs i les armes han constituït un matrimoni de conveniència. Les armes han defensat, quan ha fet falta, el negoci bancari i els bancs han proveït de forma continuada finançament al negoci de l'armament". Així de contundent es mostra l'economista Arcadi Oliveres en el pròleg del llibre Banca armada vs banca ética. En aquest treball, Jordi Calvo aprofundeix en les cinc modalitats principals de finançament d'armes, de les quals molts bancs tradicionals espanyols hi participen. Així ho denuncia Oliveres en el mateix document: "La banca espanyola i també la banca estrangera establerta a Espanya no són en absolut alienes a aquesta voluntat de creixent militarització i ofereixen als fabricants d'armes una àmplia panòplia de possibles finançaments".

El Banc Santander és el banc comercial espanyol que més diners inverteix en participacions accionarials, bons i fons d'inversió destinats a empreses d'armes, segons les xifres del darrer estudi del Centre Delàs (17.345.326,06 euros), per davant de CaixaBank, el Grup EDM, el BBVA i Bankia. Però per sobre del Santander hi ha diverses societats d'inversió públiques, societats de capital risc i bancs d'inversió: la Societat Estatal de Participacions Industrials (a dalt de tot del rànquing), Acciona, la Banca March, Renta 4 Blanco i Mutua Madrileña. El BBVA copa el rànquing en emissions de bons i pagarés a fabricants d'armament, per davant del Santander (303.915.278,40 euros i 213.786.180,73 euros, respectivament, en el periode 2011-2016). El Santander va invertir uns 1.000 milions en armes nuclears en una dècada, segons dades del Centre Delàs de l'any 2012.

Aquestes entitats constiueixen el que, des de sectors pacifistes, s'ha denominat la banca armada. Aquest concepte, que es contraposaria al de banca ètica, engloba a aquelles entitats financeres –bancs i caixes, però també algunes asseguradores– que, d'un mode o un altre donen diners a les empreses relacionades amb la indústria armamentística. Les formes de finançament van des de la participació accionarial directa fins a l'emissió de bons i pagarés, passant pel finançament de les exportacions, la cessió de préstecs, la presència en fons d'inversió i la concessió de crèdits.

Fons d'inversió o com els bancs es renten les mans

És amb els fons d'inversió que la clientela poden decidir de forma més directa el destí dels seus estavls. Pot ser, fins i tot, que sigui les mateixes clientes qui prenguin la iniciativa i sol·licitin aquesta acció. Aquí és quan el banc aprofita per delegar la responsabilitat de les conseqüències en el seu client. Tot i així, Calvo apunta que "sense la mediació, promoció i gestió de fons d'inversió armats per part de les entitats financeres, aquests no podrien dur-se a terme". L'expert suggereix que les con-

seqüències dels fons d'inversió no són tan directes com les d'un préstec, si no més aviat són resultats a posteriori: "Els diners dels clients va a parar al fons d'inversió, i aquest compra accions o participacions d'empreses d'armes. Amb això, el valor de l'empresa augmenta, i si l'empresa augmenta en el mercat significa que és més atractiva, tindrà més inversors i els bancs li concediran crèdits amb més facilitat".

Aquesta no és una pràctica exclusiva dels bancs. També algunes asseguradores participen en els fons d'inversió. Alguns exemples citats a Banca armada vs banca ética són Mapfre, Catalana Occidente, Aviva i Allianz. Totes aquestes van invertir en Indra, una de les principals empreses armamentístiques de l'Estat espanyol.

Tot aquest conjunt d'organitzacions han estat denunciades a través de la campanya Banca Armada, una col·laboració entre el Centre Delàs, Setem, FETS, Justícia i Pau i l'Observatori del Deute en la Globalització (ODG). També promocionen altres campanyes en les quals interpel·len directament els bancs que ocupen els primers llocs del rànquing espanyol d'inversió en armes. Aquestes campanyes persegueixen l'objectiu "d'informar i sensibilitzar la societat perquè exigeixin a les entitats financeres espanyoles que canviïn les seves polítiques i finalitzin tota relació amb empreses socialment irresponsables", d'acord amb el portal digital de Banca Armada.

L'autor de Banca armada vs banca ètica afirma que existeixen més de 56 bancs que donen sentit al concepte banca armada, tot i que la seva investigació només se centri en aquells dels quals té més informació. A més, sovint només existeixen xifres sobre les armes considerades "més dolentes": bombes de dispersió, ara prohibides a Espanya i substituïdes per les mines antipersones, i les armes nuclears, entre d'altres. Trobar dades sobre armes lleugeres, per exemple, resulta fins i tot més costós.

Banca ètica, l'alternativa econòmica

L'anomenada banca ètica, tal com s'autodefineix, se sustenta en quatre pilars: la participació, la coherència de valors, la transparència i la implicació. El primer d'ells és permet a les entitats de finances ètiques conèixer els interessos dels seus socis i, així, aquests poden participar en la presa de decisions. Quant als valors, és un aspecte característic de la banca ètica el fet de no invertir –a diferència de la banca convencional– en projectes èticament discutibles com és el finançament armamentístic. La transparència també permet distingir la banca ètica de la tradicional, amb exemples com el del Triodos Bank que, segons la responsable de projectes de Finançament Ètic i Solidari (FETS), Nina González, les seves sòcies reben periòdicament un butlletí on s'informa dels projectes que financia el banc. El quart pilar, la implicació, està lligat a l'impacte social que genera el treball d'aquest tipus d'entitats. Destaca OikoCredit que, malgrat ser una cooperativa i no oferir els mateixos serveis que un banc convencional, centra la seva activitat a finançar projectes en països del sud, tant de l'Àfrica com a d'altres continents. Per Arcadi Oliveres, el que aquestes entitats de finances ètiques fan és assumir un risc complementari i no posar els diners al servei del lucre com un banc tradicional.

Si bé és cert que la banca ètica és molt inferior en nombre de clients respecte a la banca tradicional, cal remarcar que, any rere any, es va fent el seu espai. Segons les dades del Baròmetre de les Finances Ètiques de 2015 realitzat per FETS, l'increment d'usuàries de banca ètica a Espanya respecte de l'any 2014 va ser de gairebé un 15%, que es correspon amb més de 20.000 clientes. "Cada vegada hi ha més gent que confia en la banca ètica i que aposta per posar el seu diner en aquesta mena d'entitats de finances ètiques". Es pot constatar també amb la quantitat de préstecs concedits, que des del 2008 han augmentat en un valor global de més de 600.000 euros. El creixement d'usuàries es deu al fet que els bancs ètics com Triodos Bank o Fiare ofereixen els mateixos serveis que un banc convencional (domiciliar la nòmina, obtenir diners amb la targeta, fer la domiciliació dels pagaments) però amb la diferència que asseguren apostar pel desenvolupament social i per una economia més justa. "La banca ètica promou que l'economia no ha de servir només per enriquir a uns en detriment de la resta sinó que ha de servir per promoure el desenvolupament de la nostra societat", explica González.

Tots aquests principis haurien de servir d'exemple al banc convencional, ja que, com afirma Oliveres, "tota la banca hauria de ser ètica". La gran diferència és clara: "Els clients de la banca ètica posen el diners al servei de la seva activitat i no la seva activitat al servei del diners", explica l'economista. És important destacar que autodefinir-se com banca ètica no implica que es compleixin aquests valors, sinó que s'han de tenir en compte els quatre aspectes essencials abans explicats.

El comerç d'armes

Segons les dades d'Amnistia Internacional (AI), el comerç d'armes dels darrers deu anys genera un volum anual mitjà de 100.000 milions de dòlars, "incloent l'anomenat material de defensa, equips per les forces de l'ordre i algunes armes esportives". El 70% de les exportacions mundials procedeixen dels Estats Units d'Amèrica, Rússia, la Xina, França i el Regne Unit, estats tots ells membres permanents del Consell de Seguretat de l'ONU. "Entre els deu primers fabricants es troben també Alemanya, Espanya i Itàlia", afegeix AI.

L'Estat espanyol és el setè exportador d'armes del món –un 3% del total, dades del període 2010-2014– d'acord amb l'Institut Internacional d'Estudis per la Pau d'Estocolm (SIPRI). Els EUA ocupen la primera posició del rànquing, amb un 31% de les exportacions. Rússia es situa en segon lloc amb un 27% i Xina en el tercer, amb un 5%. En el top ten d'aquesta classificació, a part d'Israel, que es troba en darrera posició, i Ucraïna, la resta són països de la Unió Europea, "fundada sobre els valors del respecte a la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, Estat de Dret i respecte als drets humans, inclosos els de les minories", segons els seus principis fonamentals: Alemanya, França, Espanya i el Regne Unit (que n'ha estat fins ara).

Això no obstant, s'ha produït un avenç en la regulació d'aquest sector, caracteritzat més aviat per la seva falta de transparència i les seves tèrboles operacions. "L'entrada en vigor del Tractat sobre el Comerç d'Armes el 24 de desembre de 2014 va marcar un avenç històric pels drets humans", declara Ammistia Internacional. El tractat, que estableix les normes bàsiques pel comerç d'armes, reclamat des dels anys 90 per AI i per altres ONG, va aconseguir ratificar-se el 25 de setembre de 2014 per 50 estats que, al seu torn, el van incorporar en les seves legislacions estatals respectives perquè pogués entrar en vigor tres mesos després.

Responsabilitat governamental i consciència social

L'Estat espanyol va ratificar el tractat però, a més, compta amb la Llei 53/2007 i amb dos reials decrets, un de 2008 i un de 2011. Calvo valora aquestes mesures positivament, però són els diferents ministeris del Govern conjuntament els que finalment decideixen quins casos autoritzen i quins no.

"Existeixen destins preocupants per una bona part d'aquestes transferències, especialment amb països amb conflictes armats, però també a altres destins on es produeixen accions violentes, de repressió, d'abusos contra dones i nenes o de crim organitzat", manifesta AI. Un d'aquests destins és, en el cas de les exportacions espanyoles, l'Aràbia Saudita (el tercer país, després de Regne Unit i França, que més armament espanyol importa) que, a més de vulnerar els drets humans intervé en el conflicte del Yemen; tanmateix, l'Estat hi destina un 10% de les exportacions, d'acord amb dades de SIPRI. "El nivell d'exportacions a Aràbia Saudí ha augmentat. En els darrers anys, cada vegada se li venen més armes (...). S'està produint un debat important a la Unió Europea i s'està demanant a la Comissió i al Consell que hi hagi un embargament. Probablement s'aconseguirà limitar les vendes allà", explica l'investigador Calvo.

Malgrat els avenços legals en matèria de comerç d'armes, i deixant a banda les exportacions que realitza, l'Estat espanyol segueix invertint en la guerra, segons Arcadi Oliveres, 52 milions d'euros diaris. El Ministre de Defensa en funcions, Pedro Morenés, havia estat conseller (2005-2007) i posteriorment representant de l'empresa espanyola Instalaza, la fabricant més important de bombes de dispersió del món. Morenés deixar la companyia l'octubre de 2011, poc abans que el Partit Popular guanyés les eleccions generals. L'empresa va fabricar bombes de dispersió fins que van ser prohibides pel tractat de Dublín del 2008. De resultes d'aquest fet, va demanar una indemnització de 40 milions d'euros el maig de 2011, tal com s'explicava l'abril de 2012 en un article de Tercerainformacion.es. Oliveres també afirma el cobrament d'aquesta indemnització.

Les usuàries de la banca són conscients d'aquest fet? I, si ho són, per què segueixen sent clients dels grans bancs? Nina González remarca que les entitats ètiques segueixen sent una gota molt petita en el sistema bancari espanyol i que "el sistema que tenim actualment ens posa difícil donar el pas a una alternativa". Tanmateix, la població ha de tenir en compte que té part de responsabilitat en l'acció que estan duent a terme els bancs convencionals. Perquè sense el finançament que ofereixen les entitats bancàries a tot l'entramat dedicat al negoci de les armes, el 70% no es produirien. Malgrat tot, la responsable de projectes de FETS es manté optimista i veu les alternatives de finançament ètic com una alternativa cada vegada més real amb el pas del temps. És només qüestió de prendre consciència de la situació i de decidir on volem que s'inverteixin els nostres diners.

** Article publicat a la Directa.*

Converses amb Paco Madrid

Manel de Sucre i Cortiella

Ja fa uns quants anys que vaig conèixer Paco Madrid, però com tenim clar què "la vida es poc més què un instant", sobretot quan les sensibilitats flueixen i tot just és necessari que siguin perceptibles per què allà hi són, sempre omnipresents per quan calguin.

En aquella època com gairebé tot, estàvem descobrint bona part del nostre llegat, ens sentíem hereus d'una idea que intentàvem fer-la nostra; l'anarquisme se'ns presentava a cada cantonada del nostre barri, prenia sentit allò de la mare, que ens recordava sovint "aquí van matar el Noi del Sucre", "era molt volgut a barri, tothom el va plorar durant molt de temps". Però de Durruti, Ascaso, Aurelio, García Oliver, Ricardo Sanz, i tants d'altres, calia esperar que arribés la transició i tímidament aparegués després aixecar el teló del teatre de la vida, i de cop un corrent d'aire fresc va obrir les comportes d'aquell letàrgic temps, i la seva representació obsoleta d'un munt d'anys d'ignoràncies. Com un amic navarrès diu: "El temps de les cireres".

Però, en aquest ambient, Paco ens portava avantatge, en aquell moment estava amb la seva tesi sobre Camilo Berneri, els seus contactes amb Itàlia no eren pocs i l'arxiu de la Famiglia Berneri em va semblar en aquell moment una cosa màgica que s'acostava a la nostra quotidianitat.

La Pizzeria Rivolta era una prolongació dels ateneus o dels sindicats amb Tana, Ernest, Paco Madrid i alguns més maquinaven un Centre de Documentació per donar a conèixer la nostra pròpia història de l'anarquisme i no esperar als quatre mandarins de la Universitat o de la bibliogràfica anglosaxona. El resultat seria la creació del Centre de Documentació Històric Social amb el suport de dos famosos anarquistes de l'època com eren Cipriano Damiano i Diego Camacho (Abel Paz) i un objectiu ben clar, ser guardians del nostre llegat històric, del patrimoni de l'obrerisme anarcosindicalista i anarquista i ser capaços de transmetre-ho sense cap condicionant a les noves generacions.

Després amb el temps vindria tota la gran aportació bibliogràfica de Paco Madrid que sens dubte ha estat utilitzada a partir d'aquí per tots els curiosos i historiadors de l'anarquisme des d'aquella incipient primera internacional i els milers de grups que ja en el segle XIX hi havia en totes les ciutats d'Espanya que buscaven l'emancipació de l'home i la dona, fins a la posada en marxa de premsa llibertària "on line" sobretot "Solidaridad Obrera".

- El Típic i tòpic serà començar per com vas arribar a l'anarquisme?

El que vaig a explicar és una mica surrealista, però és cert. Com saps, el 1964 vaig entrar a la RENFE en el sector tracció per ser maquinista. En els cinc anys aproximadament que vaig estar a sobre de la màquina vaig recórrer pràcticament el país de nord a sud i d'est a oest, menys el territori català, les línies ferroviàries estaven electrificades i jo només estava autoritzat per a màquines dièsel.

Al llarg d'aquests anys vaig entrar en contacte amb molta gent de diferents llocs i diferent procedència i mai vaig sentir la paraula anarquisme, ni res semblant. Alguna vegada algú parlava de comunisme, de conspiracions judeo-maçòniques o altres perles per l'estil, però ni una sola al·lusió als anarquistes. La conspiració del silenci funcionava a la perfecció.

Encara que m'agradava molt ser maquinista, conduir trens, una sèrie de vicissituds i incidents, que no vénen al cas relatar aquí, van fer que l'atmosfera a la RENFE es tornés irrespirable per a mi i al gener de 1969 vaig decidir demanar una excedència i tocar el dos d'allà. Poc després em vaig presentar a unes oposicions per a operador tècnic que havia convocat la Telefònica aquell mateix any. Vaig aprovar aquestes oposicions i després d'un curs de tres mesos a València em vaig traslladar juntament amb diversos companys, que també havien aprovat, a la Ciutat Comtal a finals de 1969.

Paco Madrid, Luis Doce, (gatet), Carmen i Jordi. Hivern 1978

A l'estació ens esperaven uns amics -entre els quals es trobava Luis Doce- per proporcionar-nos un allotjament provisional mentre trobàvem un pis de lloguer. En arribar a la casa dels amics es va entaular una xerrada molt animada i de sobte algú va pronunciar la paraula: anarquisme. Discretament em vaig inclinar cap a Luis Doce, al qual ja considerava un amic, i li vaig preguntar què era l'anarquisme. Recordo que Luis em va mirar -com a bon gallec amb cara de sorna- i em va preguntar de quin planeta venia i tot seguit em va explicar molt ràpidament què significava aquest concepte. Quan va acabar d'explicar-se em vaig dir a mi mateix: ¡llavors jo sóc anarquista!.

A partir d'aquest moment Luis Doce em va facilitar una sèrie de textos sobre anarquisme que vaig devorar immediatament i al mateix temps vaig decidir que havia d'estudiar història a la Universitat de Barcelona. Vaig començar també a comprar llibres que venien de més enllà de les fronteres i per això comptàvem amb una llibreria -el Cinc d'Oros- on en la rebotiga emmagatzemaven tot un seguit de tresors en forma de llibre editats per "Ruedo Ibérico" a París. Era impressionant la quantitat de gent que acudíem allà per visitar la rebotiga que, lògicament, només s'obria a gent de la corda.

Aquests van ser els inicis que es van anar consolidant amb el pas dels anys i les lectures dels llibres que anaven caient a les mans. Molts anys després un amic em va comentar que Barcelona no havia de dir-se la "Rosa de Foc", com l'havien batejat els republicans, sinó la "Perla Negra" de la Mediterrània. I vaig estar totalment d'acord amb ell. Barcelona era, sense cap mena de dubte, la "Perla Negra" de la Mediterrània.

- En la presentació hem parlat del CDHS què recordes dels seus inicis?

Els records dels primers anys del Centre de Documentació Històrico-Social estan encara molt vius en la meva memòria. Els objectius que ens havíem proposat reunir i conservar el major nombre possible de la documentació generada per les lluites antifranquistes, especialment pel que a l'anarquisme es refereix; em

Cartells de propaganda de la Pizzeria Rivolta. Azagra

semblaven absolutament necessaris, tenint en compte que els organismes estatals no anaven a encarregar-se d'aquesta tasca, sinó tot el contrari. Els inicis de qualsevol empresa són sempre difícils i en aquesta ocasió també ho van ser, encara que en els primers mesos, en una casa llogada a la Ronda de Sant Pau 42, tot va anar sobre rodes. Al poc temps ens vam traslladar a una antiga fàbrica tèxtil al carrer Reina Amàlia 58. Un pis enorme en el que podríem recollir una ingent quantitat de documentació i sistematitzar-la, però un incendi que es va produir al pis superior va acabar amb els nostres somnis momentàniament. Encara que no va ser el foc el que va danyar la documentació acumulada, l'aigua llançada pels bombers per sufocar l'incendi va inundar el nostre pis, tot el material que no havíem tingut temps de situar a les prestatgeries va quedar xop.

Per fortuna, les gestions d'Ernest Núñez van fer que els tècnics de la Biblioteca Nacional de Catalunya s'impliquessin i van concloure que era un material prou valuós per a ser recuperat i d'aquesta manera es va habilitar un local per al material que no havia estat danyat i un altre per intentar recuperar els documents que s'havien mullat. Mentrestant se'ns va oferir un local de l'antiga casa de la caritat del carrer Montalegre i allà ens vam traslladar, però l'edifici era molt antic i no havia estat restaurat i en molts punts estava bastant ruïnós, tant que després d'uns anys ocupant, el pis on es trobava la biblioteca es va enfonsar, afortunadament en aquest moment no es trobava ningú en aquesta sala i no hi va haver de lamentar desgràcies personals, ni tampoc es va danyar el material allà acumulat.

Malgrat tots aquests incidents, els nostres ànims no van decaure gens ni mica i es continua amb l'empresa que afortunadament encara persisteix. I embolicats en aquest fragor de destrucció accidental seus començaments, els components del CDHS encara vam tenir força per publicar en facsímil la millor revista anarquista vuitcentista: "Acracia" i també alguns periòdics anarquistes clandestins.

- Ara que de casi tot fa quaranta anys o sigui que van sortir altres grups

Si, a més, gairebé al mateix temps, un grup de gent provinent de les lluites antifranquistes es va reunir i van decidir fundar el grup Etcètera, al qual pertanyo des del principi i encara continuo malgrat la distància, com també segueixo sent membre del CDHS.

Aquesta distància es va consumar a la fi de 1982, quan em vaig traslladar a la terra on vaig néixer, València, però una part important de mi es va quedar a Barcelona i per això he tornat sempre que he pogut a unir-me amb aquesta part i sentir-me d'aquesta manera molt més complet.

- Que et va atreure de la figura de Camilo Berneri?

Entre els llibres que van caure a les meves mans en aquells primers anys a Barcelona es trobava un que em va deixar absolutament fascinat. Es tractava del fullet titulat «***Entre la revolució i les trinxeres***». Un recull d'escrits extrets del periòdic "Guerra di Classe" dirigit per Camillo Berneri a Barcelona, en ple fragor revolucionari. De nou el meu amic Luis Doce (*al qual ja considerava i segueixo considerant el meu mestre*) va vindré en la meva ajuda; em va explicar que estava interessat a dedicar la seva tesina a aquest anarquista italià i em va posar al corrent del que havia fet fins aquell moment, que no era molt a causa de la

dificultat d'estudiar determinats temes en els primers anys setanta, degut naturalment a la repressió franquista .

No obstant això, quan estava a punt de llicenciar-me en història, l'amic Luis em va dir que no anava a continuar amb la investigació sobre Berneri i em va proposar que la continués jo mateix alhora que em lliurava una carpeta amb el material que havia aconseguit reunir. Per descomptat vaig acceptar, i immediatament després de llicenciar-me em vaig dirigir a Iglesias, una petita població de Sardenya on en aquest moment es trobava l'arxiu Berneri.

Quan el tren es va aturar en aquella petita població sarda algú m'estava esperant a l'andana, encara que no ens coneixíem personalment, es va dirigir cap a mi sense dubtar-ho i em va abraçar afectuosament: era Aurelio Chessa, el responsable de l'arxiu pràcticament des de la seva fundació. Durant quinze dies em vaig dedicar exclusivament a recollir tota la informació que necessitava sobre l'anarquista italià i la meva fascinació del principi es va convertir en admiració en observar la profunditat del pensament de Camillo Berneri, tot això a pensió completa, perquè l'hospitalitat d'Aurelio era incommensurable. Sense cap mena de dubte, van ser quinze dies extraordinaris en els quals va néixer entre nosaltres una profunda amistat que només va poder truncar la mort d'Aurelio. Si l'important arxiu Berneri segueix existint, aquest cop a Reggio Emilia, en bona part ho hem d'agrair a Aurelio Chessa, però també a la seva filla Fiamma que és qui el regenta des de la mort del seu pare.

Fa temps que no he vist a Fiamma Chessa espero tindre ocasió d'entrevistar-la més endavant perquè ens faci cinc cèntims de l'arxiu Berneri avui.

- Però ara continuem amb en Paco, pots tractar-nos de descriure aquells personatges de la primera internacional que en un poblet petit eren capaços de constituir un col·lectiu anarquista i quines eren les seves prioritats la seva vida?

No hi ha cap dubte que, si la "dita" història social en aquest país s'hagués dut a terme amb una certa coherència, aquesta pregunta segurament no me l'hauries formulat. Els historiadors d'aquest país dedicats a la història social van ensopegar sempre amb un escull que no sabien com tractar: el moviment anarquista i van fer tot el possible per evitar-ho en la mesura del possible.

D'altra banda, i potser a causa del que he exposat en el paràgraf anterior, en aquest país no s'han dut a terme estudis de les fonts dels moviments socials, com sí es va fer a França o Itàlia (i segurament en altres països); els treballs dels historiadors s'han centrat sempre en l'estudi de les superestructures, és a dir, els sindicats i les cúpules de les organitzacions socials, però sense aturar-se a analitzar les estructures bàsiques d'aquestes organitzacions, és a dir, les seccions d'ofici, les federacions i les unions i en el cas de l'anarquisme s'ha fet cas omís fins ara dels grups d'afinitat anarquista, la base organitzativa de l'anarquisme.

Per tot això hem hagut de ser nosaltres, els anarquistes, els que portéssim a terme un estudi de les nostres fonts: hemerogràfiques, bibliogràfiques i una extraordinària enciclopèdia que devem a Íñiguez i els seus col·laboradors. Amb tot, just és reconèixer que anteriorment la historiadora anarquista francesa Renée Lamberet, va intentar dur a terme un estudi de les fonts del moviment obrer (bibliogràfiques i hemerogràfiques) d'aquest país al començament dels anys cinquanta, amb totes les dificultats que suposava treballar sota la sagnant dictadura franquista. Aquest treball va ser continuat per Víctor Manuel Arbeloa (circumscrit als diaris obrers de totes les tendències ideològiques: socialistes, anarquistes, catòlics, etc.). Aquest investigador es va trobar amb tantes dificultats en els seus treballs que al final va desistir i es va dedicar a la política que, segons sembla, era molt més gratificant. El seu fàstic va arribar fins al punt que ni tan sols es va prendre la molèstia de reunir tots els seus treballs en un de sol i així aquest ha quedat disseminat en multitud de revistes.

Josep Pimentel, Paco Madrid, Manel Aisa el 19 de Juliol 2016 a l'Agora Juan Andrés Benitez.

En resum, els estudis de fonts ens haurien portat a posar en relleu com actuaven les seccions d'ofici o els grups d'afinitat, l'organització i objectius eren pràcticament idèntics. De la I Internacional es conserven, afortunadament, les actes dels diferents comitès federals i les cartes, comunicacions i circulars, és a dir, el que anomenaven el llibres copiador, on s'anotaven escrupolosament totes les cartes que s'enviaven i rebien de les diferents seccions , federacions i unions. Les actes les constitueixen dos volums i les cartes 8 volums, dels quals el primer, sense cap mena de dubte el més important, es va perdre per circumstàncies que no vénen al cas ressenyar aquí. La seva transcripció, bastant dificultosa per l'estat en què es trobaven els originals, dipositats a la Biblioteca Arús la va portar a terme un equip de la Universitat de Barcelona. Tot i la importància que té aquesta documentació encara no ha estat digitalitzada i molt em temo que haurem de ser nosaltres els que portem a terme aquesta important tasca, encara que això no em faria res, perquè aquests són documents elaborats pels nostres companys vuitcentistes.

La Internacional al nostre país es va organitzar prefigurant la societat igualitària i solidària que els internacionalistes anhelaven: les seccions d'ofici eren autònomes, solidàries entre si i les federacions i unions s'estructuraven de baix a dalt. Aquesta seria l'organització de la producció, mentre que l'organització política estaria constituïda per les federacions locals, comarcals i regionals fins arribar a la Comissió Federal, sempre de baix a dalt. Tant els objectius com l'organització es van mantenir al llarg del temps i així ho feien específicament els grups d'afinitat i les seccions d'ofici partidàries de l'acció directa. Així ens ho confirma Dolor Marín en el seu extraordinari treball: el grup anarquista és *«un grup que pensa i coneix, al mateix temps que actua de cara a la societat d'acord amb els àmbits polítics i sobreestructurals. El grup encarna així la pràctica quotidiana de "viure en anarquia" i lluitar per l'adveniment d'una societat llibertària»* (De la llibertat per conèixer al Coneixement de la llibertat Dolors Marin Revista d'etnologia de Catalunyanº 8 1996)

Per tot el que s'ha dit, sembla clar que la història acadèmica no és la més adequada per treure a la llum de forma correcta el moviment anarquista: la seva organització i la seva forma de relacionar-se en el si d'una societat autoritària. Excepte honroses excepcions -molt poques- els historiadors s'han dedicat a atacar a l'anarquisme de totes les formes possibles i fins i tot hi ha hagut alguns que s'han dedicat a escriure una multitud de llibres i articles sobre el terrorisme anarquista i lògicament s'assemblen tant que resulten patètics, encara que això demostra que la seva ètica està a l'altura de les paparres.

Detall d'un mural de la Pizzeria Rivolta.

No serà fàcil trobar una metodologia correcta, però crec que caldria tenir en compte l'article d'Agustín García Calvo que va ser censurat pels "Cuadernos de Ruedo Ibérico" i va acabar publicant-se en el primer número d'Història Llibertària: «*Contra la idea de fer la història de l'anarquisme*». I també a Kropotkin que ja ens feia substanciosos suggeriments en el seu anàlisi de la Revolució Francesa en parlar dels «anarquistes», terme encunyat per Brissot, girondí i membre de la Convenció (parlament) francesa.

Assenyala Kropotkin a *La Gran Revolución*: «Ante todo, los anarquistas no constituían un partido (...) Eran revolucionarios diseminados por toda la nación; hombres completamente dedicados a la Revolución, que comprendían su necesidad, que la amaban y trabajaban por ella (…) El día que se agotó el impulso revolucionario del pueblo volvieron a la oscuridad y únicamente quedan los iracundos escritos de sus adversarios para permitirnos reconocer la inmensa obra revolucionaria por ellos realizada».

En efecte, només ens queden els iracunds escrits dels nostres adversaris, per això convé recordar la pintada que va aparèixer en els anys setanta, quan s'estava ja atacant amb acarnissament a l'anarquisme: «Ladran, luego cabalgamos».

Finalment, tinguem també en compte les paraules de Malatesta: «No es pot destruir el que no es pot substituir».

Gràcies Paco per compartir amb nosaltres aquest espai i tants altres projectes, però ara estic convençut que la nostra gent quan llegeixi aquesta entrevista prengué una bona dosi d'adrenalina per continuar aquest llarg camí per construir entre tots un món una mica millor.

Amor, anarquia i les excel·lents memòries de Doris Ensinger

Xavier Díez

Doris Ensinger, 'Amor y anarquia. Mi vida en Alemania y con Luis Andrés Edo', Icaria, Barcelona, 2016, 463 pp.

Entre 1990 i 1994 vaig ser veí d'escala de la parella Luis Andrés Edo i Doris Ensinger. En aquella època, tot just iniciava la meva precària formació d'historiador mentre feia de mestre a Barcelona. Va ser una època certament esbojarrada, en què algunes festes no devien projectar una bona imatge de mi davant el venerable anarquista i la seva companya alemanya. Amb els anys, les coses es devien relaxar una mica, i en alguna ocasió encara havia compartit trajecte de Ferrocarrils Catalans amb la Doris, ella professora a l'EUTI de l'Autònoma, i jo, aleshores estudiant de nocturn. En aquella època, ni tan sols tenia una idea clara sobre la transcendència de l'anarquisme, ni consciència del frau de la Transició, ni tan sols tenia informació d'afers de la infàmia de maniobres matusseres com el cas Scala.

Molts anys després, quan començava a indagar sobre el món llibertari, vaig començar a prendre consciència de la importància del meu antic veí. Amb motiu d'alguna presentació, sopar o acte públic a la FELLA havíem enraonat, sentia que havia desaprofitat l'ocasió per poder gaudir del coneixement dels meus il·lustres veïns. Aquesta és una sensació que tinc sovint, d'arribar massa tard als llocs i haver-me perdut testimonis transcendents.

Luis Andrés Edo és un dels pensadors més interessants de l'anarquisme contemporani

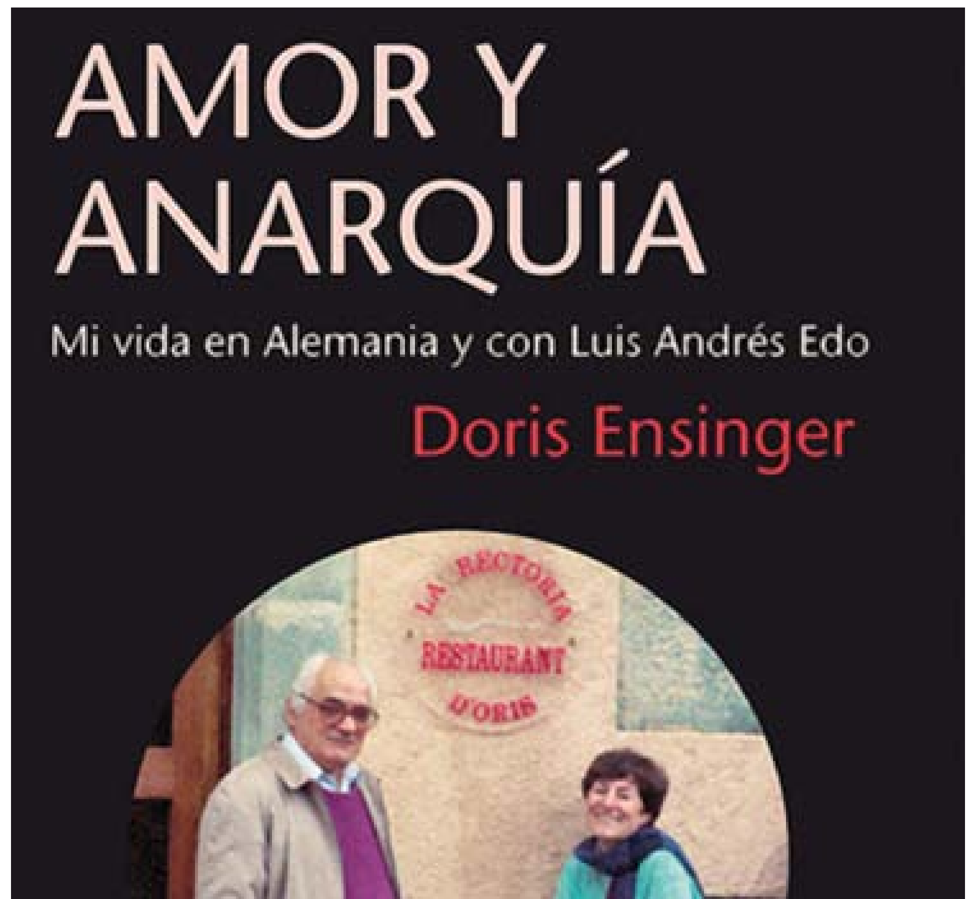
La lectura, aquests darrers dies, de les memòries escrites per la Doris m'han ajudat a aclarir les idees, a posar una mica més d'ordre al meu desconeixement. Malgrat la vintena d'anys que he dedicat a estudiar el moviment llibertari, mai no arribaré al nivell d'estudiosos i activistes com Peirats o el mateix Edo. Tanmateix, una de les dificultats que implica sempre tractar un tema tan esmunyedís com és l'anarquisme és que aquest posseeix una dimensió emocional que inhabilita qualsevol intent d'aproximació asèptica, acadèmica, desapassionada. Albert Schweiter explicava que a mesura que adquirim coneixements les coses no es fan més comprensibles, sinó més misterioses, i en el cas de l'anarquisme són ben bé així.

Luis Andrés Edo, del qual he anat llegint amb els anys alguns dels seus escrits, és un dels pensadors més interessants de l'anarquisme contemporani. Tanmateix, la seva modèstia, afegit a la fragmentació interna del moviment, ha evitat el reconeixement que es mereix la seva figura. Ensinger, en aquest volum de memòries tracta d'oferir-nos una interpretació més humana que intel·lectual, i això, més que un defecte, esdevé una virtut. Ensinger, a més, a diferència d'aquestes figures desdibuixades que apareixen acompanyant a personatges singulars, és una persona extraordinàriament intel·ligent i culta, que ha publicat unes memòries parlant del seu company de tres dècades, encara que ens ofereix, sobretot, una visió dels darrers setanta anys d'història europea des d'una perspectiva profunda, i que va molt més enllà d'Edo i l'anarquisme barceloní de les darreres dècades.

De fet, la lectura d'aquests darrers llibres m'ha fet confirmar els meus pronòstics que Ensinger tenia una història apassionant d'explicar, des de la perspectiva d'una dona europea que neix en el darrer any de la segona guerra mundial en una Alemanya. Es narren aspectes significatius del patiment dels europeus en els primers anys de postguerra, la divisió alemanya, la insuficient desnazificació al llarg de la reconstrucció, la persistència de l'autoritarisme al més pur estil "la cinta blanca" a un sistema educatiu d'inspiració prussiana, el terrible defecte de molts alemanys del respecte gairebé religiós a l'estat i l'autoritat, encara que també la reacció alliberadora de les generacions joves que durant la dècada de 1960 es revolten contra aquestes actituds encara profundes en l'inconscient col·lectiu del seu país. De fet, els primers capítols esdevenen un inventari de tots els factors i fets que van comportar l'emergència dels moviments alternatius i contraculturals que impregnaren la seva generació, i que sovint se simplifiquen en l'esdeveniment dels diversos "maigs" del 68. També apareix la formació humanística i acadèmica com a traductora, la seva descoberta jurídica sobre els drets humans o el seu interès pels moviments d'emancipació social i política de la dècada de 1970.

L'aparell de l'estat no dubta a fer servir la violència, la guerra bruta o les clavegueres de l'estat per evitar l'articulació de la dissidència

A partir d'una segona part, Ensinger ens parla de la seva experiència a l'estat espanyol a les acaballes de la dictadura, els seus contactes amb els moviments alternatius (sobretot el llibertari) i l'observació dels canvis que s'esdevenen en la societat del nostre país. Uns canvis socials que contrasten amb les deficiències de la Transició, quan l'estat profund, quan l'intacte aparell repressor actua amb virulència per evitar precisament una democràcia completa i una justícia social que pogués qüestionar l'ordre resultat de la guerra civil i la correlació de forces entre els vencedors i els vençuts de 1939. Un aparell que no dubta a fer servir la violència, la guerra bruta o les clavegueres de l'estat per evitar l'articulació de la dissidència. I, com resulta obvi, la capital de la dissidència és Barcelona, on arriba cap a finals dels setanta quan sembla que els franquistes, després d'una superficial reconversió, semblen tenir prou controlada la població, amb l'excepció de l'independentisme basc, i per descomptat, de la CNT i el moviment llibertari. És quan apareix Luis Andrés Edo, una de les figures carismàtiques de l'anarquisme, i contra qui l'estat fa servir el pes de la seva repressió, especialment a partir del muntatge policial del cas Scala. L'estat pretén esterilitzar l'oposició, i posar fora de combat els opositors, i fins a cert punt se'n surt a còpia del 23 F, i finalment, del llarg període socialista, en què la monarquia autoritària s'acaba consolidant entremig del bandejament i criminalització de l'anarquisme.

Tanmateix, la CNT també resta molt afeblida de dècades de repressió, exili, divisions internes, i certa tendència al sectarisme i batalles estèrils per l'ortodòxia. Apareix en el text de la traductora alemanya una disbauixa d'escissions, disputes irracionals, baralles i distanciaments, mentre potser Ensinger enceta una rica i fèrtil vida acadèmica a la Universitat Autònoma, estableix importants contactes europeus i esdevé precursora dels programes Erasmus que contribueixen a dibuixar generacions de consciència més europea i creativa (una tasca acadèmica que, tanmateix, i com explicita en unes planes genials, comença a ésser sabotejada a partir de l'aplicació del neoliberalisme universitari amagat sota la façana del procés de Bolonya). Mentrestant, segueix el relat de la vida en comú amb Edo, les seves relacions personals amb figures intel·lectuals rellevants, l'elaboració de pensament crític, i l'inexorable deteriorament de la seva salut, accelerat per dècades de maltractes, tortures i confinaments a les sòrdides presons espanyoles, veritables Guantánamos durant el franquisme i els primers anys de la suposada democràcia.

Les darreres planes, l'autora fa una anàlisi interessant sobre els darrers anys que hem viscut, amb algunes referències sobre el moviment del 15-M i les perspectives incertes del present. Tanmateix, la lectura completa de les memòries esdevenen un retaule prou lúcid de tres quarts de segle, un exercici de memòria que en realitat ajuda a bastir un sòlid relat històric.

** Article de l'historiador i escriptor Xavier Díez publicat al seu blog*

Els Pactes de la Moncloa

D'aquella pols vénen aquests fangs

Joaquín Ortin i Pepe Berlanga
Fundació Salvador Seguí de Catalunya

Situem-nos en el context de l'època... El dictador Franco havia mort amb prou feines feia dos anys, els partits polítics sorgits de les primeres eleccions (juny del 77) hagudes a Espanya des de febrer de 1936 estaven buscant el seu lloc a l'espai polític del que més tard es va dir Transició. El timó de la política va recaure sobre Adolfo Suárez (llavors ministre-secretari general del Movimiento, càrrec que equivalia al lloctinent del dictador, dins del partit únic: Falange Espanyola Tradicionalista i de les JONS), president d'un recentment il·luminat partit de centre-dreta, sorgit de l'aliança variopinta (mentre van mantenir el poder) de exfalangistes, liberals, opusdeïstes, monàrquics i postfranquistes convertits, per art de màgia i per la imperant necessitat d'adaptar-se als nous temps, en demòcrates de tota la vida.

Com a resposta a la primera crisi del petroli de 1973 i davant la deterioració creixent dels indicadors macroeconòmics, el govern d'Adolfo Suárez llançaria una proposta de pacte a les noves forces polítiques. Les administracions de la dictadura franquista no havien despatxat cap mesura efectiva, l'administració va concebre fins a vuit paquets de mesures econòmiques sense cap resultat, la crisi es va agreujar.

La situació era tan greu i complexa que les diferents parts van arribar a un consens el 25 d'octubre de 1977 (això que es va denominar "consens" i que es corresponia amb que el partit governant tan sol disposava de 166 dels 350 diputats), reunides a la seu de la presidència del govern, el Palau de la Moncloa, per reconduir la situació d'un país que acabava de sortir de la dictadura franquista i que il·luminava un part cap a la democràcia burgesa, un país on encara no s'havien establert les normes del joc parlamentari, recordem que la Constitució espanyola no arriba a entrar en vigor fins a desembre de 1978.

Un país on el 66% de l'energia era importada. Les exportacions cobrien el 45% de les importacions. Es perdien 100 milions de dòlars diaris de reserves exteriors. El petroli havia pujat un 300% des de l'inici de la crisi en el 1973, la factura petroliera va ascendir a 125 mil milions de pessetes el 1977. Es van acumular 14.000 milions de dòlars de deute exterior, el triple de la reserva d'or i divises del Banc d'Espanya. En els tres últims anys la fugida de capitals aconseguia la xifra de 200.000 milions. La inflació era del 20% en 1976 i a mitjan 1977 aconseguiria el 44% encara que va tancar l'any en un 26%, enfront del 10% de mitjana als països de l'OCDE. Les empreses mantenien deutes de centenars de milers de milions de pessetes. L'atur afectava a gairebé un milió de persones (991.000 persones, un 7,5% de la població activa) de les quals només 300.000 percebien subsidi de desocupació, ampliant-se fins als 2.000.000 el 1998.

Els pactes es van estructurar en dos blocs: un pla d'ajust davant la crisi econòmica i un altre amb mesures de reforma. El pla d'ajust dissenyat per l'economista Fuentes Quintana se centrava en mesures de contenció salarial, mesures d'ajust monetari, devaluació de la pesseta (22%) i una política de salaris en funció de la inflació prevista i no de la passada per a l'actualització dels salaris, així mateix es va plantejar un pla de reducció de quotes empresarials a la Seguretat Social i la liberalització dels mercats de béns i serveis.

No obstant això, just és recordar que els signants representaven a totes les forces polítiques representades al Parlament: UCD, PSOE, PCE, PSP, PSC, CSC, PNB, CiU i AP, a més del propi Govern. Posteriorment comptarien amb el suport de CCOO i el rebuig de CNT i UGT. Encara que CCOO no va signar els acords, com tampoc ho va fer la recentment creada confederació patronal, els van assumir i els van defensar en les empreses perquè així ho ordenava l'executiva del PCE que sí que va signar els Pactes. Quan anaven a "vendre " la virtut i necessitat dels Pactes a les fàbriques, molts afiliats els tiraven els carnets a la cara.

Si bé aquestes mesures de xoc van contribuir a estabilitzar l'economia, reduint la inflació al 26% a la fi de 1977, les perspectives d'ocupació van fallar estrepitosament en establir una previsió de pèrdua en 100.000 llocs de treball quan la realitat, sempre tossuda, va acabar amb la destrucció de 250.000 ocupacions (ens sona la música?).

Els ajustos del sistema capitalista, ho sabem bé i tenim àmplia experiència, sempre se centren sobre els salaris i l'ocupació, al poder econòmic li importa poc o gens la pèrdua del nivell de vida de la classe treballadora i els seus problemes de subsistència mentre els seus beneficis se salvaguardin i es mantingui la pau social.

No oblidem que ens trobem en plena revolució neoliberal capitaneada en els EUA per Ronald Reagan i en la Gran Bretanya per Margaret Tatcher, la "dama de ferro", assot dels sindicats i artífex de la demonització de la classe obrera britànica (recomanable, si teniu temps, la lectura del llibre d'Owen Jones "Chavs. La Demonización de la Clase Obrera", on explica perfectament com els governs conservadors es van dedicar a aniquilar a la classe obrera britànica) i sobretot d'un dels seus sectors més organitzats i combatius, els miners, als quals va picar durament malgrat haver mantingut un pols vaguístic amb el govern conservador durant més d'un any.

El procés de desindustrialització i la conversió de les empreses públiques en privades, que anys més tard duria a terme el govern del PSOE presidit per Felipe González i mantingut i ampliat posteriorment pel de Aznar, era un guió que es va escriure ja en els Pactes de la Moncloa i en els posteriors AMI, ANE, AI, AES, sense oblidar-nos de l'Estatut dels Treballadors i el Pacte de Toledo, que acabarien de perfilar el que és actualment el marc econòmic i de relacions laborals de l'Estat espanyol.

D'aquella polç van venir aquests fangs, la CNT ens vam oposar fermament als Pactes de la Moncloa perquè advertíem el que se'ns venia damunt, les mobilitzacions en contra d'aquests pactes i contra la burocratització sindical, d'uns sindicats depenents del PCE i del PSOE, adornats amb les guindes econòmiques dels milions que els va lliurar l'Estat en concepte de devolució del patrimoni sindical, ens han conduït fins a la realitat que avui portem com podem.

La claudicació de sindicats burocratitzats, dirigits per unes elits executives que viuen confortablement de les subvencions estatals i empresarials, a canvi de crear i mantenir la "pau social", mentre les condicions del treballador/a empitjoren dia a dia, la desregulació de les relacions laborals, la precarització laboral, els salaris de subsistència, la desocupació juvenil, tenen el seu origen en aquells llunyans pactes subscrits l'any 1977 (que van autoritzar la contractació temporal, acomiadaments de fins al 5% de les plantilles, topalls salarials,…).

La resposta de la CNT en aquells temps va ser enèrgica i bel·ligerant, mobilitzacions, vaga de gasolineres, etc. La massiva manifestació del 15 de gener de 1978 contra els Pactes de la Moncloa i les eleccions sindicals va ser l'ocasió que va aprofitar l'aparell estatal per intentar acabar amb l'Organització muntant la "operació Scala", que obriria una greu crisi en el Sindicat i que unida als problemes interns va aconseguir el seu punt crític al Vº Congrés.

Però malgrat tot seguim en peus, l'anarcosindicalisme i la idea emancipadora de la classe treballadora no han perdut vigència, al contrari, són més necessaris que mai per afrontar els desafiaments que ens ofereix el futur.

El far

Conflictes socials. La vaga de benzineres de 1977

Ferran Aisa

Després de l'estiu llibertari de 1977, amb el míting de Montjuïc i les Jornades Llibertàries, els sindicats de la CNT van començar a créixer a gran velocitat a tota Espanya, però sobretot fou a Catalunya i a Barcelona on l'afiliació va ser més rotunda. Els principals sindicats de Barcelona, és a dir de la CNT d'aquells moments, eren els del Metall, Espectacles, Transports, Arts Gràfiques, Química i Construcció. A més funcionaven altres: Alimentació, Pell, Ensenyament, Fusta, Professions Lliberals i, sinó em deixo cap altre al tinter, Oficis Varis. Però hem de manifestar que la participació de la CNT en diversos conflictes laborals fou més important per a l'ampliació de la base social que no pas les Jornades Llibertàries.

Entre les lluites laborals on la CNT va tenir una presència més important va ser a la fàbrica de Radiadors Roca de Gavá. Una vaga assembleària portada per els propis treballadors que va anar essent abandonada per les centrals CC.OO, USO i UGT. La pràctica assembleària s'havia mantingut en el sí del moviment obrer en l'etapa final del franquisme i a l'inici de la transició. Però aquesta modalitat de sindicalisme unitari per part dels treballadors va ser abandonada pels sindicats que eren corretja de transmissió de partits polítics conforme s'avançava en el procés de reforma (no de ruptura) del sistema. El PCE-PSUC i el PSOE conforme pactaven amb el règim franquista anaven anul·lant la potencialitat dels moviments de resistència com l'estudiantil, el veïnal o l'obrer. Així les centrals CC.OO i la UGT va passar a ser instruments de direcció sindical.

Com escriu Joan Zambrana, a 'La alternativa libertaria, 1976-1979': "De todos los sindicatos, solamente la CNT había apoyado de principio a fin la huelga de los trabajadores de Roca, no intentando suplantar ni erigirse en directores de la huelga. Este hecho fue importante para que sectores obreros vinculados a los movimientos autónomos o simplemente trabajadores con un sentido del sindicalismo no claudicante y participativo se acercaran a las posiciones que la CNT de Cataluña defendía."

La legalització de la CNT s'havia produït el 7 de maig de 1977, quan el secretari general de la CNT Juan Gómez Casas havia dipositat els Estatuts a la oficina central del "Registro de Asociaciones Sindicales". Dos dies després de ser legalitzada el CN de la CNT era convidat pel ministre de Relacions Sindicals, Enrique de la Mata Gorostizaga, a formar part de la Delegació Treballadora que havia d'assistir a la 63ª Conferència de la OIT (Organització Internacional del Treball) a celebrar-se a Ginebra el 31 de maig. Després de ser consultades les distintes Confederacions Regionals de la CNT, el Comitè Nacional va contestar negativament al ministre al·ludint que els seus postulats eren contraris a la OIT, una institució creada el 1919 com plataforma internacional formada per delegats governamentals, patronals i sindicats.

Durant la primavera i l'estiu de 1977 no solament van haver-hi mítings i festes, sinó que la lluita laboral i social va estar present en alguns sectors on la CNT es va involucrar participant en les respectives assemblees o creant plataformes solidàries amb la lluita obrera. Destaquen les vagues de la construcció d'Astúries i de Biscaia o la vaga de la Ford de València. El conflicte laboral i social més important es va produir a Barcelona i la seva província: fou la vaga de benzineres. Aquesta vaga havia estat convocada per l'Assemblea de Treballadors en defensa del seu conveni col·lectiu provincial. Una assemblea en què la majoria dels treballadors estava afiliada a la CNT.

Als quatre dies d'haver desaparegut la sindicació obligatòria a Espanya, el 4 de juliol, els treballadors de benzineres de la província de Barcelona reunits en Assemblea havien decidit afiliar-se majoritàriament a la CNT. El conflicte laboral va esclatar a finals de setembre de 1977 i va coincidir amb l'arribada a Barcelona de Josep Tarradellas per a fer-se càrrec de la presidència de la Generalitat de Catalunya. L'Assemblea de Treballadors de Benzineres van nomenar un comitè de vaga de 12 delegats (7 de la CNT, 2 de la UGT, 2 de CCOO i 1 Independent) encarregats d'elaborar l'esborrany de la plataforma negociadora. Davant la negativa de la patronal asseure's a negociar amb els representants de l'Assemblea i, en canvi, fer-ho amb els "alliberats" de CCOO, s'encén la metxa del conflicte i els treballadors de benzineres decideixen convocar una vaga sectorial.

Durant aquest dies el subministrament de benzina només va quedar supeditat a ambulàncies i cotxes de bombers. Per atendre casos d'urgència els treballadors només acceptaven salconduits amb el segell del Sindicat de Transports de la CNT. Per la seva banda l'Estat va imposar punts de venda directa de benzina de CAMPSA i va augmentar en gran nombre la presència policial a les benzineres. Un militant del Sindicat del Transport (que no va dir el seu nom) a la revista Bicicleta (nº 7, desembre 1977, parla de les coaccions i pressions que van rebre els treballadors de les benzineres i els militants del Sindicat del Transport: "El Sindicato, frente a las amenazas de muerte y a los asaltos a los locales cenetistes en busca de la caja de resistència, frente a las presiones de la Guardia Civil en los centros de trabajo advierte a las autoridades que la paciència de la CNT tiene un límite."

La vaga va ser dura i de resistència, els mitjans de comunicació la tractaven d'antisocial i en alguns sortidors els treballadors rebien insults i cops dels usuaris que volien omplir els dipòsits dels seus cotxes. La vaga va començar el dia 21 d'octubre i va durar fins el 26 del mateix mes amb la mediació del Govern Civil entre les dues parts, treballadors i patronal. Els 2.300 treballadors de benzineres que demanaven un sou de 1.000 pessetes diàries van acabar cedint fins les 881 pessetes diàries retroactives a l'1 d'abril i amb validesa fins el juliol de 1978. Mentre els delegats del sector es trobaven reunits amb la patronal i el governador civil de la província, l'Assemblea es trobava reunida permanentment al Sindicat de Gràfiques de la CNT del carrer Riereta, que, després d'un llarg debat, va ratificar els acords.

L'èxit de la vaga era un fort cop contra el sindicalisme que s'estava dissenyant des del poder amb concomitància amb els partits polítics i els sindicats (CC.OO-UGT-USO), que començaven a promoure les eleccions sindicals com un a mena de parlamentarisme dins de les empreses, cosa que eliminava el poder de l'assemblea obrera. La vaga de benzineres d'octubre de 1977 va acabar doncs amb augment salarial, sense cap acomiadament ni repressió governamental. Representava una victòria del moviment assembleari contra el sindicalisme pactista de sindicats i partits polítics. La CNT novament va gaudir d'aquest triomf obrer amb l'increment de la seva afiliació que va arribar als nivells més alts el desembre del 1977, per aquestes dates la Confederació s'apropava als cent-cinquanta mil adherents, dels quals cent mil ho eren de la regional catalana.

La vaga de benzineres va tenir una segona part la tardor de l'any següent, aleshores la CNT ja feia temps que anava de baixa, la seva afiliació havia davallat i el sindicalisme assembleari havia perdut la batalla a favor dels sindicats pactistes. El setembre de 1978 els sindicats CCOO. i UGT van firmar un nou conveni de benzineres, a nivell estatal, que rebaixava les conquestes econòmiques aconseguides pels treballadors. Els treballadors de benzineres de Barcelona, novament, es van declarar en vaga amb l'únic recolzament de la CNT. Aquesta vegada la vaga fou aturada pel govern civil, doncs el ministre d'interior Rodolfo Martín Villa va ordenar a la Policia Nacional convertir-se en esquirols, i dedicar-se a omplir de benzina els dipòsits dels automòbils a les Estacions de Serveis. Ni la patronal, ni els sindicats CCOO-UGT, ni el govern van reconèixer l'Assemblea de Treballadors i molt menys a la delegació cenetista. El desgastament de la vaga va fer molt mal als treballadors que van veure com la repressió de la patronal queia sobre ells, que, a més, no acceptava altres interlocutors que el sindicats que havien firmat els Pactes de la Moncloa.

Sí la primera vaga de benzineres va ser un èxit esclatant pels treballadors, que va beneficiar a la CNT; la segona vaga va resultar el punt de no retorn pel sindicalisme assembleari i l'entrada definitiva a les accions dirigides per les burocràcies sindicals.

AIXÒ NO M'HO POTS ESTAR DIENT! (HUMOR SOCIAL)

Com sobreviure als moviments socials

L'Assemblea I: cuidado amb els cuidadus!

Pep Cara (Berga)

Riure per conèixer, aprendre i per tant, per millorar. Partim d'aquesta optimista premissa quan encarem aquest apartat de la pàgina d'humor «Això no m'ho pots estar dient. Humor Social». Començarem tractant tot de problemàtiques que afecten a l'assemblea —aquest mètode de decidir i treballar col·lectivament— que sovint es transforma en qualsevol cosa i es vol fer servir per a tot tipus de necessitat real o no, menys pel que ha estat plantejada inicialment. Naturalment l'assembla serveix —a part de per decidir i treballar col·lectivament— per empoderar-se, sentir-se partícip d'un projecte, fer amics o desenvolupar certa vida social, però en tot cas no és la seva funció principal. Per desgràcia hi ha qui pensa que sí, arraconant la seva funció, entorpint-la i fins i tot negant-la, acabant fent, per força, de l'assemblea un grup de recolzament per a problemes particulars de qualsevol ordre, una reunió de suposats amics, un grup de teatre agitprop o performances de consum intern, etc. Per això volem detectar, plantejar i definir algunes d'aquestes «problemàtiques» en clau d'humor, sense ànim de crear doctrina sinó més aviat de fer reflexionar per mitjà de l'humor sobre l'ús que fem de les nostres eines d'organització i lluita. Comencem pel discurs de les cures i la seva plasmació a les assemblees. També tractarem l'ús particular que fan algunes persones d'aquesta eina política, de l'ús intencionat i maliciós del estatuts per la demagògia organicista, etc. Avui però, comencem pel discurs de les cures. Unes pràctiques de sentit comú —preocupar-se i tenir cura dels teus iguals, dels teus companys— que sovint barrejades amb postmodernisme de butxaca acaben sent superficials i només útils per cobrir allò políticament correcte i les necessitats particulars —potser de notorietat o atenció— d'algú. Les cures no es prediquen, es practiquen i sobretot no serveixen per entorpir assemblees i molt més per atacar i ferir companyes. Cures feridores..., quines coses i és que en nom de les cures sovint es practiquen punyalades.

‘Barcelona 1909. La revolución de Julio’, de Leopoldo Bonafulla

Manel Aisa Pàmpols

Recentment s’ha reeditat el llibre que tot apassionat per l’història de la ciutat de Barcelona agraeix poder llegir, una història que forma part del llegat històric social d’un món que es va obstinar a buscar els privilegis d’uns en detriment dels molts, i que d’alguna manera va apartar i va reprimir als seus millors fills pel simple fet de tenir criteri en les seves opinions. Es tracta de ‘Barcelona 1909. La revolución de Julio’ (Ediciones Dirección Única, Barcelona 2016, 305 pàg.)

La coneguda “Setmana Tràgica” de tan profunda memòria entre les generacions arribades del segle XX, que fins i tot podem afirmar que durant molts anys només la historicitat dels anglosaxons va poder fer-se càrrec, diguem entre cometes, amb dignitat en els anys 70 amb l’aparició del llibre de la americana Joan Connnelly Ullman i la seva Setmana Tràgica editat per Ariel; un treball d’investigació molt ben resol.

Doncs bé, avui aquí gràcies a la ploma de Leopoldo Bonafulla (Joan Baptiste Esteve), coetani de Ferrer i Guàrdia, podem copsar l’ambient que es respirava en tot aquell procés des del mateix moment en què comencen a produir-se els fets. El llibre en els seus tretze capítols recull i va desgranant tots els esdeveniments des del primer moment, del que hem conegut històricament com “la Setmana Tràgica”, des de les revoltes d’assetjament a la Companyia de les Mines del Rif Espanyola allà enmig de les Cabildes marroquines; els interessos econòmics de la monarquia; que tant pretenia conservar, després del desgavell i de la pèrdua de Cuba i Filipines.

La Monarquia espanyola havia de recobrar el seu prestigi colonial i en aquest moment després de diversos tractats en què el nord d’Àfrica quedava repartit colonialment per bona part de l’imperialisme europeu; poca cosa més disposava Espanya enllà les seves fronteres naturals, el que implicava que aquestes mines, aquest petit tros de terra, calia assegurar-ho amb el prestigi militar espanyol a qualsevol preu, tot i que existia un exèrcit esquilmat, antiquat i corrupte, amb més càrrecs militars que tots els exèrcits europeus occidentals junts.

Bonafulla es dedica a relatar amb bona ploma, llenguatge didàctic i lleuger, com l’ambient es va anar escalfant amb detall, com uns fets van conduir a altres, i alguns van precipitar el tot que ens remarquen per exemple a la contracoberta del llibre, quan el dia de l’embarcament de tropes al port de Barcelona, amb el corneta tocant “atención” i les diferents negatives i tensió que hi ha a l’ambient. Mentre moltes dones incitaven a la rebel·lió als seus parents, la gent cridava: ‘Tireu els fusells !, Resistiu-vos contra l’ordre d’embarcament! O tots o cap!, Que hi vagin els rics!, Torneu-vos a casa! .... Quedava clar, els éssers estimats dels soldats no veien cap motiu que defensar al nord d’Àfrica mentre la marquesa de Comillas repartia escapularis.

La tropa havia perdut el pas, sobretot quan van deixar de tocar la música militar i els oficials es van apartar perquè els soldats abracessin a dona i fills, la protesta es generalitza i els revoltosos es van ocupar d’aixecar barricades primer en el centre de la ciutat i després poc a poc en tota la ciutat, s’havien assaltat les armeries de costum a més de fer-se amb 290 fusells dels veterans que tenien per costum reunir-se allí al carrer Sant Sadurní.

Els bans del Capità General de la quarta regió militar Don Luis de Santiago Manescau tot just seran llegits per molt poca gent, ja que tots els barcelonins indignats passaven d’això, una vegada que els obrers s’havien aixecat en rebel·lió militar va provocar més indignació encara l’observar com els tramvies seguien funcionant, pel que en moments de ràbia van ser bolcats tant en barris com Gràcia com al mateix carrer Pelai o la Ronda de Sant Pau.

La crema de convents que descriu detalladament Bonafulla i la posterior lluita de barricades, la repressió un cop han arribat noves tropes disposada a reprimir als revoltosos barcelonins, així com poc a poc aquesta lluita es va desplaçant als barris cada vegada més llunyans del centre de la ciutat on l’exèrcit exerceix la repressió i el seu control militar.

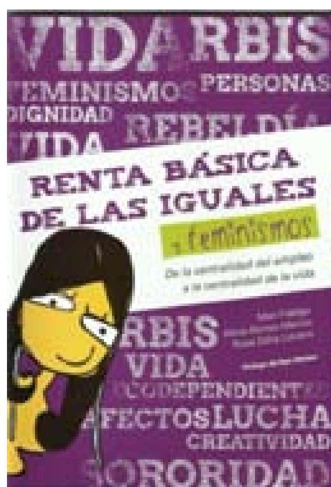
A destacar els diferents episodis d’aquests dies tràgics, però si voldria ressaltar ara la molt estreta història d’un dels afusellats per aquests successos, em refereixo a Ramón Clemente García, el carboner del carrer En Roig, home amb alguna petita discapacitat intel·lectual que va voler en un moment d’efervescència aportar el seu gra de sorra a la rebel·lió agrupant una petita sèrie de llambordes en forma de barricada en absolut estratègica que ni pretenia dificultar el trànsit pel carrer d’en Roig del Districte V. I quan va veure arribar alguns en comitiva amb alguns esquelets de monges lligats de mans i peus que pretenien portar fins a la casa dels marquesos de Comillas al Palau Marc, Ramon va pensar que almenys un d’aquells cadàvers podien arribar fins les portes de la casa Guell al carrer Comte de l’Assalt, idea que li va ser rebatuda després d’una reprimenda de la seva mestressa carbonera a meitat del carrer Egipcíaques. Per aquest fet amb “dimes i diretes” que assegurava l’inspector de policia Mercier que li havia dit alguns veïns, l’infortunat Ramon Clemente va ser un dels executats pels fets de la setmana tràgiques, sense cap tipus de perdó, ni de reconsideració, ni clemència per a una persona que realment va tenir un càstig completament desproporcionat que cap religió piadosa va voler escoltar, com després, més tard la farsa de judici que va tenir Francesc Ferrer i Guàrdia.

Els comportaments tant de la guàrdia civil, en tot moment bel·ligerant amb el poble, l’exèrcit que en un inici era aplaudit pel poble, i els foscos personatges que disparaven a l’exèrcit des dels terrats disfressats d’obrers, però que poc tenien d’això, sinó més aviat sobresortia la sotana que portaven sota de la seva disfressa obrerista.

Bonafulla és capaç de recollir i sintetitzar bona part dels manifestos que en aquell moment tots els estaments van proclamar, fins i tot el Papa Pius XII, les reflexions del republicà Pi i Adsuar, la repressió dels morts i ferits en els carrers de la ciutat, la repressió sistemàtica els judicis sumaríssims, i el tancament de totes les escoles racionalistes, fins i tot de regions on cap altercat havia passat, els desterraments sense cap tipus de condició en terra hostil on ja era difícil buscar-se la vida inclús pels vilatans.

En definitiva un bon llibre que crec ens aporta i refresca la memòria d’aquelles jornades de Juliol de 1909 que seran difícils d’oblidar en la memòria dels pobles. Edicions Dirección Única ha fet una bona feina recuperant aquest text publicat per primera vegada el 1910, que sens dubte ens serà molt útil avui dia.

Llibres

Renta Básica de las iguales y feminismos.

De la centralidad del empleo a la centralidad de la vida

M. Fidalgo, A. Alonso i R. Zafra.

Baladre / Zambra, 2014, 80 pàg.

Aquest llibre és fruit de la pràctica quotidiana i la reflexió conjunta, col·lectiva i horitzontal. Fet amb amor, cura, suport mutu i molta rebel·lia. Demandat cada vegada més per col·lectius, no només feministes, on han intentat compartir tota aquesta experiència acumulada durant anys de vida, treball i lluita, de com la Renda Bàsica de les Iguals és una eina igualment vàlida per a les nostres lluites contra l'heteropatriarcat capitalista.

La Renda Bàsica en una societat ecofeminista ha d'anar acompanyada de polítiques de reorganització dels treballs que no es poden deixar de fer i de l'existència de serveis sociocomunitaris que garanteixin que la lògica patriarcal de les llars no obligarà a que les dones els segueixin realitzant en solitari.

El pensament polític de Salvador Seguí

Xavier Díez.

Virus editorial, 2016, 272 pàg.

«Reunidos los elementos del Sindicato Libre, hemos acordado asesinarte a ti y a Pestaña, entre otros. Esta vez no escaparéis ninguno, aunque tu serás el primero.»

Amb aquest anònim es dirigien a Salvador Seguí els seus assassins pocs dies abans de l'atemptat. No és gens estrany, doncs, que el Noi del Sucre es convertís en un dels principals objectius del braç armat d'una patronal que s'escarrassava per liquidar escapçar les figures més insignes del moviment obrer.

Una habilitat estratègica brillant, així com una poderosa retòrica, feien de Seguí la simbiosi perfecta entre un home d'acció i un dels pensadors més influents d'aquell sindicalisme revolucionari cada cop més vigorós. Sempre capaç de fer equilibris entre les diferents tendències de l'anarquisme, Seguí va aconseguir compactar els nombrosos grups revolucionaris en una col·lectivitat ferma i organitzada, el sindicat, amb capacitat de plantar cara als seus opressors de classe.

Des del rigor històric, Xavier Diez ens convida a endinsarnos en la vida i el pensament polític d'un dels personatges més populars —per bé que desconegut— de l'anarquisme ibèric. L'autor pretén donar resposta a problemàtiques, tan diverses com necessàries, que encara són vigents en el nostre temps, com ara l'ús de la violència, la qüestió nacional i l'afinitat de classes, entre d'altres. Probablement som davant la temptativa contemporània més acurada i sòlida de biografia del sindicalista més rellevant del primer terç del segle XX, centrada en aquest cas en el seu pensament i les seves idees.

Discurso de la servidumbre voluntaria

Étienne de La Boétie,

amb il·lustracions de Nono K.

Virus editorial, 2016, 224 pàg.

«La primera raó de la servitud voluntària és el costum; és el costum el que aconsegueix fer-nos empassar sense repugnància el seu amarg verí.»

Aquestes frases van ser escrites al segle XVI, per Étienne de la Boétie, jove magistrat del Parlament de Bordeus i amic íntim de Michel de Montaigne, en el qual podem considerar com el text fundacional de la crítica antiautoritaria sobre el poder.

Més enllà de la controvèrsia sobre la seva data exacta de redacció i publicació, 'El discurs de la servitud voluntària', també conegut com el 'Contra un', interpel·la a cada època sobre les relacions socials que sostenen la dominació.
En paraules de Clastres, «La Boétie és, en realitat, el fundador desconegut de l'antropologia de l'home de les societats dividides. Amb tres segles d'anticipació anuncia l'empresa d'un Nietzsche -més que la d'un Marx- en reflexionar sobre la degradació i l'alienació».

Amb aquesta reedició, Virus ofereix una lectura indispensable per identificar la tensió entre llibertat i poder, reprenent així la consigna laboetiana de «resoleu no ser esclaus i sereu lliures», la pugna dels quals se situa actualment en l'intrincat terreny de les mediacions socials. Perquè la intenció d'aquesta publicació no és la d'editar un clàssic, sinó la de preguntar-se: Qui és avui l'un? Com serà el proper tragapobles?

5a edició de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya

Redacció

La CGT de Catalunya ha participat un any més a la Fira d'Economia Solidària de Catalunya, organitzada per la Xarxa d'Economia Solidària. La Fira, que ha tingut lloc el 21, 22 i 23 d'octubre al recinte de Fabra i Coats de Sant Andreu, Barcelona, és un aparador de tots els productes i serveis necessaris per cobrir les necessitats de la vida quotidiana de les persones: habitatge, alimentació, oci, coneixement, cooperativisme, comercialització justa, serveis a persones i empreses, finances i assegurances ètiques, inserció laboral, emprenedoria social, energies renovables, formació i educació, etc. És un esdeveniment anual amb projecció internacional que reuneix la gran diversitat d'experiències i pràctiques de l'economia social i solidària del territori català.

Quins són els objectius de la FESC?

1. Donar a conèixer l'economia solidària i les solucions que aporta a les necessitats materials de les persones a la seva vida quotidiana.
2. Divulgar les alternatives que aporta l'economia solidària a la crisi, tant a curt termini per cobrir necessitats urgents, com a mig i llarg termini per sortir del capitalisme.
3. Donar visibilitat al teixit comercial i empresarial de l'economia social i solidària.
4. Incrementar la consciència de "sector econòmic" entre les protagonistes d'iniciatives d'economia solidària.
5. Fomentar la intercooperació entre els agents de l'Economia Solidària.
6. Augmentar el nombre de persones i organitzacions compromeses en les iniciatives d'economia solidària de la XES, com a consumidores, proveïdores, estalviadores o emprenedores.
7. Consolidar-se com un referent periòdic del mercat social a Catalunya i un esdeveniment clau a Europa i a la Mediterrània.

Què és l'Economia Social i Solidària?

Tota aquella activitat econòmica que es du a terme sota criteris democràtics, participatius, respectuosos amb el medi ambient i socialment responsables. Es tracta d'una economia al servei de les persones, basada en la cooperació i el bé comú i regida per principis de transparència i bon govern

Revistes

DIAGONAL

Periòdic quinzenal d'actualitat crítica a nivell d'estat espanyol i internacional,
https://diagonalperiodico.net/

INFO XES

Publicació de la Xarxa d'Economia Solidària dedicada a la V Fira d'Economia Solidària de Catalunya,
http://firaesc.org

LE MONDE LIBERTAIRE

Revista mensual de la Federació Anarquista francesa,
https://monde-libertaire.fr/

SOLIDARIDAD

Publicació comunista llibertària editada a Xile,
http://periodico-solidaridad.cl/

Nou Secretariat Permanent de la CGT de Lleida triat el 15 d'octubre

"La CGT és quelcom més que un simple sindicat"

"La intervenció social i sindical són indestriables en una organització sindical que es consideri assembleària i revolucionària"

Redacció

- Tot just us acaben d'escollir com a Secretariat permanent de la Federació Comarcal de CGT Lleida. Durant el procés de preparació de la candidatura, heu estat debatent i treballant un extens document programàtic. Ens podeu remarcar els trets més rellevants?

Ens vam fixar dos eixos principals, l'organització interna i la projecció externa. A l'organització interna ens proposem millorar la coordinació entre les seccions sindicals, implicant a les més despenjades. Enfortint el suport mutu entre aquestes i funcionant com una única organització en cada un dels conflictes en els quals ens impliquem. També pretenem reprendre la imprescindible participació orgànica en la Confederació. En general es tracta de posar al dia certs aspectes organitzatius i econòmics interns que esperem agilitzar i normalitzar el més aviat possible.

En la projecció externa, ens proposem augmentar al presència pública del sindicat millorant la gestió de les xarxes socials, realitzant comunicats periòdicament dels conflictes a les empreses on som presents o de temes que considerem importants. Volem tenir una major presència als mitjans de comunicació tant propis, en els propers, i també en els convencionals. Volem desenvolupar una campanya d'expansió arreu del territori. Així mateix, pretenem millorar la coordinació amb la resta dels moviments socials propers i la participació en espais de confluència amb aquests, taules, marees, plataformes, etc.

- Un dels punts que destaqueu és la importància de l'acció social. Ens podeu explicar com es complementa o forma part de la pròpia acció sindical? I, parlant de treballar amb moviments socials, a Lleida i comarques en quins esteu pensant?

Entenem que la intervenció social i sindical són indestriables en una organització sindical que es consideri assembleària i revolucionària. La major part dels membres del SP venim dels mm.ss. i ens vam atansar a la CGT precisament per la seva vinculació i suport a aquests. Suport no sempre valorat i reconegut. És amb aquesta vinculació que es teixeixen xarxes de solidaritat entre col·lectius que ens donem suport mútuament, amplificant les lluites respectives i donant peu a la reflexió política. La CGT és quelcom més que un simple sindicat, el contingut polític de la nostra organització ens compromet com a classe obrera i amb el nostre territori més enllà dels conflictes laborals.

De qui parlem? Doncs dels mateixos amb els que portem treballant al carrer des de fa dècades: l'esquerra independentista de caire anticapitalista el moviment d'alliberament LGTQBI i feminista, el moviment okupa, el moviment llibertari, els moviments ecologistes i de defensa de la terra, grups com la PAH o la PAICAM, o espais com el Casal Popular de Joves i l'Ateneu Cooperatiu La Baula.

- Un dels reptes que tenim el conjunt de la CGT, i també a Lleida, és que els i les treballadores precàries ens vegin com una eina de lluita i que plantin cara a les dures condicions que pateixen a la feina. Com penseu que CGT Lleida s'hauria de posicionar en aquest tema?

És un objectiu difícil d'abordar i mai saps ben bé a qui t'estàs adreçant amb aquest qualificatiu. Els continus atacs que patim com a classe obrera en forma de reformes laborals han comportat que la precarització laboral sigui pràcticament generalitzada. No obstant, cal reconèixer que aquest procés de precarització no s'atura i les condicions de semi-esclavatge ofega a cert sectors fins límits que dificulten la seva organització.

Sempre hem estat donant suport als conflictes que ens han arribat i impulsant d'altres tot i que sense una visibilització pública del sindicat. El suport sempre és incondicional i les portes del sindicat sempre estan obertes. El nostre objectiu és continuar en aquesta tasca de suport incondicional i propostes d'organització. Estudiant com podem donar resposta a les complicades situacions que trobem i a les demandes que se'ns realitzen.

- I en relació a la població migrant, que sovint també ocupa les feines pitjor pagades?

La població migrant, juntament amb els joves i les dones, són els col·lectius que més pateixen les agressions del capitalisme. Un repte de la CGT no sol ha de ser com donar suport a aquests col·lectius en les seves lluites sinó com fer possible que aquests vegin la CGT com una eina eficaç de lluita. Un objectiu complicadíssim però alhora un repte engrescador que esperem desenvolupar amb la complicitat d'altres grups amb els que treballem.

- Tot plegat fa que ens presenteu una acció sindical que va més enllà de la lluita jurídica de presentar denúncies. Com veieu la relació entre una acció sindical de mobilitzacióï acció directa i el recórrer a les lleis per a aconseguir uns objectius?

L'acció jurídica és necessària, i segurament imprescindible, però abandonar o deixar en mans de la justícia les reivindicacions dels nostres drets és un camí que no porta massa lluny. Les successives reformes laborals ens estant portant a una situació de desempara absoluta i, tot i que encara hem pogut frenar algunes agressions, sense una presència i una lluita al carrer, que sigui reflex d'una organització forta i consolidada, cada cop serveix de menys la via judicial. Exemples clars són la PAH o el moviment d'insubmissió a la mili durant els 80 i 90.

- Sindicalisme i pau social, són dues nocions que els mitjans i els grans sindicats sovint presenten de la mà. Creieu que són compatibles?

És evident, sí. Hi ha exemples prou clars, com les pràctiques dels sindicats majoritaris. Ara bé, és quest el model sindical que ens interessa com a organització?, com a classe treballadora? Evidentment, no.

De totes maneres cal tenir clar que la guerra ens l'han declarat ells. Intentant acabar amb nosaltres i amb la nostra dignitat mitjançant acomiadaments, assetjaments, desnonaments, retallades, mentides, espolis, etc.

- Sou un secretariat força jove, pel que és habitual a la nostra organització, i amb majoria de dones. No us fa por trencar massa motlles? Com us relacioneu amb tota la història de la nostra organització? I, arribat el cas, us veieu com un relleu generacional?

No sabem com respondre a aquesta pregunta. No tenim una perspectiva global de l'organització per poder valorar-ho.

Imaginem que trencarem els motlles que considerem oportuns amb la pràctica, i molts sense ser conscients que eren motlles. El que ens fa vertadera por és la responsabilitat de tenir càrrecs en una organització revolucionària i estar a l'alçada d'aquesta, de la seva/nostra història i de les necessitats emancipadores de la classe treballadora en l'actualitat.